

T.C.
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ

ÇOCUĞU OLAN KADIN ÖĞRETMENLERİN
MÜKEMMELİYETÇİ DUYGULARININ, MESLEKİ ÖZ
YETERLİKLERİNE ETKİSİNDE, ANNELİK ÖZ
YETERLİKLERİNİN ARACI ROLÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SÜMEYYE KUYUCU

İSTANBUL, 2025

T.C.
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ

ÇOCUĞU OLAN KADIN ÖĞRETMENLERİN
MÜKEMMELİYETÇİ DUYGULARININ, MESLEKİ ÖZ
YETERLİKLERİNE ETKİSİNDE, ANNELİK ÖZ
YETERLİKLERİNİN ARACI ROLÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SÜMEYYE KUYUCU

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ GİZEM TURGUT

İSTANBUL, 2025

KABUL VE ONAY

SÜMEYYE KUYUCU tarafından hazırlanan “**ÇOCUĞU OLAN KADIN ÖĞRETMENLERİN MÜKEMMELİYETÇİ DUYGULARININ, MESLEKİ ÖZ YETERLİKLERİNE ETKİSİNDE, ANNELİK ÖZ YETERLİKLERİNİN ARACI ROLÜ**” adlı tez çalışmasının savunma tarihi 03.03.2025 tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen jüri tarafından oy birliği ile İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Psikoloji programı Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Gizem TURGUT

İstanbul Arel Üniversitesi

.....

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ONAR

İstanbul Arel Üniversitesi

.....

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Hande TASA

İstanbul Aydın Üniversitesi

.....

İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

.....

PROF. DR. ALİ AKDEMİR

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**ÇOCUĞU OLAN KADIN ÖĞRETMENLERİN MÜKEMMELİYETÇİ DUYGULARININ, MESLEKİ ÖZ YETERLİKLERİNE ETKİSİNDE, ANNELİK ÖZ YETERLİKLERİNİN ARACI ROLÜ**” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

04.02.2025

SÜMEYYE KUYUCU

ÖZET

ÇOCUĞU OLAN KADIN ÖĞRETMENLERİN MÜKEMMELİYETÇİ DUYGULARININ, MESLEKİ ÖZ YETERLİKLERİNE ETKİSİNDE, ANNELİK ÖZ YETERLİKLERİNİN ARACI ROLÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SÜMEYYE KUYUCU

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

KLİNİK PSİKOLOJİ

(DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ GİZEM TURGUT)

İSTANBUL, 2025

Öz yeterlik kavramını etkileyen faktörler ve bu kavrama aracılık eden değişkenlere dair çeşitli araştırmalar literatürde yer almaktadır ancak bu ilişkilerde annelik gibi özel rollerin etkisi üzerine çalışmalar sınırlıdır. Bu araştırmada, öğretmenlik yapan annelerin mükemmeliyetçi duyguları ile mesleki öz yeterlik algıları arasındaki ilişkiyi anlamaya çalışırken, annelik öz yeterliğinin bu ilişkideki aracı rolü incelenmiştir. Çalışma örneklemini, 227 kadın öğretmenden oluşmakta olup, katılımcıların büyük kısmı evli (%91,6), aktif olarak mesleğini sürdüren (%95,6) annelerden oluşmaktadır. Katılımcıların yaşları 25 ile 60 arasında değişmekte olup, yaş ortalaması 40,7'dir. Veri toplama sürecinde “Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği”, “Öğretmen Öz-Yeterlilik Ölçeği” ve “Ebeveynlik Görevlerinde Öz-Yeterlilik Ölçeği Kısa Formu” kullanılmıştır. Araştırma, ilişkiyel tarama modeline dayalı olarak gerçekleştirilmiş ve elde edilen veriler betimsel istatistikler, korelasyon ve regresyon analizleri ile değerlendirilmiştir. Sonuçlar, mükemmeliyetçilik alt boyutlarının mesleki öz yeterlik üzerindeki etkilerinin farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Buna göre, olumlu mükemmeliyetçilik boyutlarının mesleki öz yeterlik algısını desteklediği, olumsuz boyutlarının ise bu algıyı zayıflattığı tespit edilmiştir. Ayrıca, annelik öz yeterliğinin mükemmeliyetçilik ile mesleki öz yeterlik arasındaki ilişkiye anlamlı bir şekilde aracılık ettiği belirlenmiştir. Bu çalışma, öğretmenlerin mesleki yeterlilik algıları ile annelik rollerinin birbirleri üzerindeki etkilerini analiz ederek literatüre bu konuda yeni bir bakış açısı kazandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mükemmeliyetçilik, Mesleki Öz-Yeterlilik, Annelik Öz-Yeterliliği, Anne Öğretmenler

ABSTRACT

THE MEDIATING ROLE OF MATERNAL SELF-EFFICACY IN THE EFFECT OF PERFECTIONISTIC TENDENCIES OF MOTHER TEACHERS ON THEIR PROFESSIONAL SELF-EFFICACY

MASTER'S THESIS
SUMEYYE KUYUCU

GRADUATE SCHOOL, ISTANBUL AREL UNIVERSITY
PSYCHOLOGY
(SUPERVISOR: ASSIST. PROF. DR. GIZEM TURGUT)

İSTANBUL, 2025

Research in the literature has examined the factors influencing self-efficacy and the mediating variables impacting this concept. However, the role of specific domains, such as motherhood, has been relatively underexplored. This study aims to investigate the relationship between perfectionist tendencies and professional self-efficacy among teacher mothers, focusing on the mediating role of maternal self-efficacy. The sample consisted of 227 female teachers, the majority of whom were married (91.6%), actively working (95.6%), and had children. Participants ranged in age from 25 to 60, with a mean age of 40.7 years. Data were collected using the "Frost Multidimensional Perfectionism Scale," the "Teacher Self-Efficacy Scale," and the "Parenting Tasks Self-Efficacy Scale - Short Form." The research utilized a relational survey design, and the data were analyzed through descriptive statistics, correlation, and regression analyses. The results indicated that the subdimensions of perfectionism have varying impacts on professional self-efficacy. Specifically, positive dimensions of perfectionism were found to enhance self-efficacy perceptions, whereas negative dimensions weakened them. Additionally, maternal self-efficacy was identified as a significant mediator in the relationship between perfectionism and professional self-efficacy. This study provides new insights into the interplay between professional competence perceptions and maternal roles, offering a novel perspective in the existing literature.

Key Words: Perfectionism, Professional Self-Efficacy, Maternal Self-Efficacy, Mother Teachers

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET.....	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
ŞEKİL LİSTESİ.....	v
TABLO LİSTESİ	vi
KISALTMA VE SEMBOL LİSTESİ.....	viii
ÖNSÖZ.....	ix
1 GİRİŞ	1
1.1 Problem	1
1.2 Araştırmanın Amacı	2
1.3 Araştırmanın Önemi.....	3
1.4 Varsayımlar	4
2 KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1 Mesleki Öz Yeterlik	5
2.1.1 Öz Yeterlik	5
2.1.1.1 Sosyal – Bilişsel Kuram	6
2.1.1.2 Öz Yeterlik Kaynakları	7
2.1.1.3 Öz Yeterlik Süreçleri.....	7
2.1.2 Öğretmen Öz-yeterliliği	9
2.1.2.1 Öğretmen Öz-yeterliliğinin Boyutları	10
2.1.2.2 Öğretmenlik Öz-yeterliliğinin Önemi	11
2.1.3 Mesleki Öz Yeterlik İle İlgili Literatürde Yer Alan Çalışmalar	12
2.2 Mükemmeliyetçilik	14
2.2.1 Mükemmeliyetçiliğin Tanımı	14
2.2.2 Mükemmeliyetçiliğin Boyutları	15
2.2.2.1 Tek Boyutlu Mükemmeliyetçilik	15
2.2.2.2 Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik.....	16
2.2.3 Mükemmeliyetçilik Yapısının Kuramsal Açından Ele Alınması.....	17
2.2.4 Mükemmeliyetçi Anne-Baba Davranışlarının Özellikleri	19
2.2.5 Mükemmeliyetçilikle İlgili Literatürde Yer Alan Çalışmalar.....	20
2.3 Annelik Öz Yeterliği.....	23
2.3.1 Ebeveyn Öz Yeterliğinin Tanımı	23
2.3.2 Anne – Çocuk Etkileşimi	24
2.3.2.1 Bağlanma Kuramı	25
2.3.3 Çalışan Annelerde Ebeveyn Öz Yeterliği	26
2.3.4 Ebeveynlik Görevlerinde Öz Yeterlik Boyutları.....	27
2.3.5 Anne Öz Yeterliği İle İlgili Literatürde Yer Alan Çalışmalar	30
2.4 Mükemmeliyetçilik ve Mesleki Öz Yeterlik İlişkisi	31
2.5 Mükemmeliyetçilik ve Annelik Öz Yeterliği İlişkisi.....	32
2.6 Mesleki Öz Yeterlik ve Annelik Öz Yeterliği İlişkisi.....	33
3 YÖNTEM.....	35
3.1 Araştırmanın Amacı	35
3.2 Araştırmanın Örnekleme	35
3.2.1 Örnekleme Tanımlayıcı İstatistikler	35
3.3 Veri Toplama Araçları	37

3.3.1	Demografik Bilgi ve Soru Formu	37
3.3.2	Öğretmenlik Öz-yeterlilik Ölçeği	37
3.3.3	Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği.....	37
3.3.4	Ebeveynlik Görevlerinde Öz-yeterlilik Ölçeği Kısa Formu	38
3.4	İşlem.....	40
4	BULGULAR.....	43
4.1	Hipotez Testlerine İlişkin Bulgular	43
4.1.1	Korelasyon Analizi Bulguları	43
4.1.2	Regresyon Analizi Bulguları.....	52
5	SONUÇ VE TARTIŞMA.....	71
5.1	Hipotezlerin Doğrulanma Durumu	71
5.2	Araştırma Bulgularının Benzer Araştırma Bulguları İle Birlikte Tartışılması 72	
5.3	Öneriler	74
6	KAYNAKLAR	76
7	EKLER.....	85
	EK A Etik Kurul Karar Yazısı	85
	EK B Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam ve Katılım Formu	87
	EK C Demografik Bilgi ve Soru Formu	88
	EK D Ölçeklerin Kullanım İzinlerine İlişkin Yazışmalar	89
	EK E Öğretmen Öz-yeterlilik Ölçeği.....	90
	EK F Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği	91
	EK G Ebeveynlik Görevlerinde Öz-yeterlilik Ölçeği Kısa Formu	92
8	ÖZGEÇMİŞ.....	93

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.1 Araştırmanın Hipotetik Modeli.....	2
--	---

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 3.1 Örneklemi Tanımlayıcı Kategorik Değişkenlere İlişkin Betimsel İstatistikler	35
Tablo 3.2 Örneklemi Tanımlayıcı Nicel Değişkenlere İlişkin Betimsel İstatistikler .	36
Tablo 3.3 Ölçeklere ve Ölçek Alt Boyutlarına İlişkin Geçerlilik ve Güvenirlilik Analizi Bulguları.....	39
Tablo 3.4 Araştırma Modelindeki Nicel Değişkenlere ve Değişkenlerin Alt Boyutlarına İlişkin Normallik Analizleri	41
Tablo 4.1 Mükemmeliyetçilikle Öğretmen Öz-yeterliliği Arasındaki İlişkiye İlişkin Korelasyon Analizi Bulguları	43
Tablo 4.2 Mükemmeliyetçilik İle Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği Arasındaki İlişkiye İlişkin Korelasyon Analizi Bulguları	46
Tablo 4.3 Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ile Öğretmen Öz-yeterliliği Arasındaki İlişkiye İlişkin Korelasyon Analizi Bulguları	50
Tablo 4.4 Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Yenilikçi Davranışlarla İlgili Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları	53
Tablo 4.5 Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları	53
Tablo 4.6 Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının İlgili – Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları.....	54
Tablo 4.7 Mükemmeliyetçilik ve Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları.....	55
Tablo 4.8 Mükemmeliyetçilik ve Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları	56
Tablo 4.9 Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları	58
Tablo 4.10 Mükemmeliyetçilik ve Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları.....	59
Tablo 4.11 Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Başa Çıkma İlgili Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları	60
Tablo 4.12 Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Yenilikçi Davranışlarla İlgili Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları	61
Tablo 4.13 Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları.....	62

Tablo 4.14 Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Yenilikçi Davranışlarla İlgili Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisinde Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Aracı Etkisi	63
Tablo 4.15 Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisinde Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Aracı Etkisi	65
Tablo 4.16 Ailesel Beklentilerle İlgili Mükemmeliyetçiliğin Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisinde Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Aracı Etkisi	67
Tablo 4.17 Düzenle İlgili Mükemmeliyetçiliğin Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisinde Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Aracı Etkisi	67

KISALTMA VE SEMBOL LİSTESİ

n	:	Örneklem Büyüklüğü
R²	:	Açıklanan Varyans
X²	:	Ki Kare (Chi-Square)
α	:	Cronbach's Alpha
β (Beta)	:	Yol Katsayısı veya Yapısal Katsayılar (Path Coefficients)
$\Delta\chi^2$:	Ki-Kare Farklılığı Testi (Chi-Square Difference Test)
λ	:	Standardize Edilmiş Yol Katsayısı
\bar{x}	:	Aritmetik Ortalama
P	:	Olasılık
t	:	T Testi Değeri
f	:	Frekans
Ss	:	Standart Sapma
r	:	Korelasyon
df	:	Serbestlik Derecesi

ÖNSÖZ

Tez sürecimde her daim yanımda olarak benden desteklerini esirgemeyen kıymetli insanlara teşekkürlerimi sunmak isterim.

Öncelikle hayallerime giden yollarda, aldığım her riskte ve ulaşmak istediğim hedeflerde bana her zaman güvenen ve yanımda olan babam Mustafa KUYUCU'ya teşekkür ederim. Hem benim, hem bu tezin ilham kaynağı olan annem Selma KUYUCU'ya minnettarım. Anneliğin, hayattaki duruşun, okuma, çalışma ve öğretme aşkıyla hayatımın her alanında bana örnek oldun. Sevgileriyle beni güçlendiren kardeşlerim Ömer Faruk ve Ahmed Selim'e gönülden teşekkür etmek istiyorum.

Kıymetli dostum Selin EKER'e içtenlikle teşekkür ederim. Tez sürecim boyunca karşılaştığım her zorlukta beni cesaretlendirmesi, yanımda olması ve sabırla beni dinlemesiyle bu tezin görünmeyen kahramanı olarak yerini almıştır.

Yıllardır sevgi ve anlayışlarıyla hikayemde yer alan, gönüllülük esnasında tanışıp gönül bağına genişlettiğimiz dostlarımız Hatice GÖNCİ, Rumeysa Özlem KALENDER, Efruze Esra ALPTEKİN'e ve "Oyun Çalışmaları" ekibine hayatımdaki varlıkları için teşekkür ederim.

Bu çalışmaya katkı sağlayan, tezime ışık tutan tüm öğretmenlerimize, ayrıca bana ulaşım anne ve öğretmen olmanın zorluklarını samimiyetle paylaşan tüm kadınlara teşekkür ediyorum.

Son olarak süreçteki destekleri için tez danışmanım Gizem TURGUT'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu tezin hem akademik alana hem de saha çalışmalarına değerli katkılar sağlamasını umuyor, minnettarlıkla hepinize selamlarımı iletiyorum.

03.03.2025

SÜMEYYE KUYUCU

1 GİRİŞ

Bu çalışmada çocuğu olan kadın öğretmenlerin mükemmeliyetçi duygularının mesleki öz yeterliklerine etkisinde annelik öz yeterliklerinin aracı rolü incelenmektedir. Araştırmanın sıradaki başlıklarında problemin tanımı, araştırmanın amacı, önemi ve varsayımları ele alınmaktadır.

1.1 Problem

Anne olan öğretmenler, yaşamlarında iki önemli sosyal rolü aynı anda yürütmek durumundadır: annelik ve öğretmenlik. Bu roller, bireyden hem fiziksel hem duygusal hem de bilişsel açıdan yoğun bir çaba gerektirir. Annelik, bireyin şefkat, empati ve dayanıklılık gibi becerilerini geliştirirken; öğretmenlik, pedagojik bilgi ve sınıf yönetimi becerilerinin profesyonel bir bağlamda uygulanmasını zorunlu kılar. Ancak bu rollerin birbirine olan etkisi, bireylerin öz yeterlik algılarını hem olumlu hem de olumsuz yönde etkileyebilir (Bandura, 1997). Annelik ve öğretmenlik rollerini aynı anda yerine getiren bireylerde rollerin taleplerini karşılamaya yönelik çaba, zaman yönetimi ve duygusal denge açısından önemli zorluklara neden olabilir (Kılıç & Altınok, 2016).

Mükemmeliyetçilik, anne olan öğretmenlerin bu iki rolü sürdürürken karşı karşıya geldikleri zorlukları artırabilecek bir kişilik özelliği olarak öne çıkmaktadır çünkü mükemmeliyetçi bireyler, kendilerinden ve çevrelerinden yüksek beklentiler içine girer, bu hedeflere ulaşmak için büyük bir gayret gösterirler ancak bu süreç hayal kırıklığı, tatminsizlik ve yoğun öz eleştiri gibi olumsuz duygulara neden olabilmektedir (Hewitt & Flett, 1991).

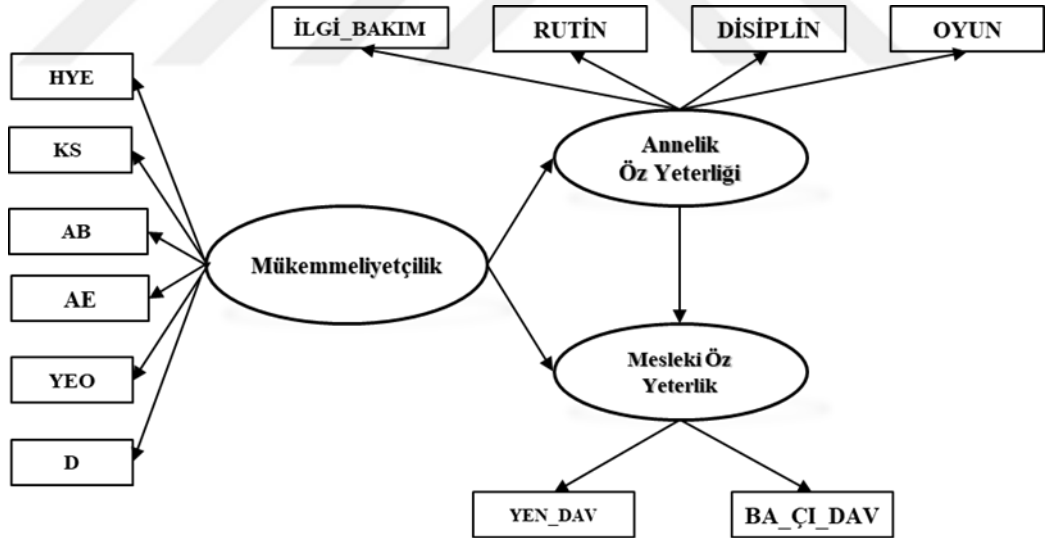
Literatürde öz yeterlik, kişilerin bir görev ya da durumla karşılaştıklarında becerilerine dair sahip oldukları inançları olarak tanımlanmıştır (Bandura, 1997). Mesleki öz yeterlik, kişinin mesleki görevlerini gerçekleştirme kapasitesine olan inancı anlamına gelirken, annelik öz yeterliği annelerin çocuklarının bakım ve gelişim süreçlerinde kendilerini ne kadar yeterli bulduklarına dair algılarını yansıtır. Massar ve Malmberg (2016), öz yeterlik inançlarının bir alandan başka alanlara

aktarılabildiğini çalışmışlardır. Bu çalışmada ise annelik ve mesleki öz yeterlik algılarının da anne olan öğretmenlerde birbirini etkileyebileceği öne sürülmektedir.

Literatürde anne olan öğretmenlerin mesleki öz yeterlik algılarına mükemmeliyetçilik ve annelik öz yeterliklerinin nasıl etki ettiği konusunda sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu nedenle, bu araştırma, anne olan öğretmenlerin mükemmeliyetçi duygularının mesleki öz yeterlikleri üzerindeki etkisini ve bu etkide annelik öz yeterliklerinin aracı rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, mükemmeliyetçilik, annelik öz yeterliği ve mesleki öz yeterlik arasındaki ilişkilerin detaylı bir şekilde incelenmesi, bu konuda literatürdeki boşluğu doldurmayı hedeflemektedir.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, anne olan öğretmenlerin mükemmeliyetçi duygularının mesleki öz yeterliklerine etkisinde annelik öz yeterliklerinin aracı rolünü araştırmaktır. Geliştirilen hipotetik model aşağıda Şekil 1,1'deki sunulduğu üzeredir.

Şekil 1.1 Araştırmanın Hipotetik Modeli

Not: Mükemmeliyetçilik Ölçeği Alt boyutları: HYE: Hata Yapma Endişesi, KS: Kişisel Standartlar, AB: Ailesel Beklentiler, AE: Aileden Eleştiri, YEO: Yaptığından Emin Olamama; D: Düzen, Mesleki Öz Yeterlik Alt boyutları: YEN_DAV: Yenilikçi Davranış, BA_ÇI_DAV: Başa Çıkma Davranışı.

Araştırmanın sunduğu hipotezler:

H1: Çocuğu olan kadın öğretmenlerin mükemmeliyetçi duyguları mesleki öz yeterliklerinin anlamlı bir yordayıcısıdır.

H2: Çocuğu olan kadın öğretmenlerin mükemmeliyetçi duyguları annelik öz yeterliklerinin anlamlı bir yordayıcısıdır.

H3: Çocuğu olan kadın öğretmenlerin annelik öz-yeterlilikleri mesleki öz yeterliklerinin anlamlı bir yordayıcısıdır.

H4: Çocuğu olan kadın öğretmenlerin mükemmeliyetçi duygularının mesleki öz yeterliklerine etkisinde annelik öz yeterliliği aracı rol oynamaktadır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Araştırma, hem mesleki öz yeterlik hem de annelik öz yeterliği gibi iki önemli kavramı mükemmeliyetçilik bağlamında ele alarak literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Anne olan öğretmenlerin mükemmeliyetçi eğilimlerinin, mesleki öz yeterlik algıları üzerindeki etkisinin anlaşılması, hem teorik hem de pratik açıdan önemlidir. Teorik olarak, çalışma, mükemmeliyetçilik, annelik öz yeterliği ve mesleki öz yeterlik kavramlarının birbirleriyle nasıl etkileşimde bulunduğunu anlamaya yönelik yeni bir perspektif sunmayı hedeflemektedir. Özellikle, mükemmeliyetçi eğilimlerin, bireylerin hem annelik hem de öğretmenlik rollerindeki yeterlik algılarını nasıl şekillendirdiği, bu çalışmanın odak noktalarından biridir. Literatürde bu konuyu detaylıca ele alan çalışmaların azlığı, araştırmayı değerli kılmaktadır. Uygulamalı düzeyde, çalışmanın bulgularının öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerine rehberlik edecek stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunması beklenmektedir. Anne olan öğretmenlerin iş-yaşam ilişkisi konusundaki zorluklarını anlamak ve bu konuda farkındalık yaratmak, eğitim politikalarına ve destek programlarına yön verebilir. Bu bağlamda, araştırma, öğretmenlerin hem mesleki hem de kişisel rollerinde daha sağlıklı bir denge kurmalarına katkı sunmayı hedeflemektedir.

1.4 Varsayımlar

Mesleki öz yeterlik, kişilerin mesleki görevlerini başarıyla yerine getirebilecekleri konusunda sahip oldukları inançlarını temsil eder (Bandura, 1997). Mesleki öz yeterlik algısı yüksek öğretmenlerin, daha faydalı öğretim yöntemlerini eğitim sürecine dahil ettikleri ve öğrencilerle daha sağlam ilişkiler oluşturdukları vurgulanmıştır (Tschannen - Moran and Woolfolk Hoy, 2001).

Annelik öz yeterliği, annelerin çocuklarının bakım ve gelişiminde kendi becerilerine dair sahip oldukları algılardır (Coleman & Karraker, 2000). Annelerin bu algıları çocuklarının bilişsel ve sosyal gelişiminde kritik bir role sahiptir (Aksoy ve Diken, 2009).

Mükemmeliyetçilik, kişilerin kendilerine ve çevrelerine karşı ulaşması zor standartlar koymak ve bu standartlara erişmek için yoğun uğraşlarda bulunma eğilimini ifade eder. Özellikle mükemmeliyetçi kişilerde stresten kaynaklanan yetersizlik hissi, mesleki ve kişisel rollerin yönetimini zorlaştırabilir (Hewitt & Flett, 1991).

Bu kavramlar, çalışmamızın teorik çerçevesini oluşturmakta ve çalışmanın bulgularının yorumlanmasında temel rol almaktadır.

2 KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Mesleki Öz Yeterlik

Mesleki öz yeterlik, kişinin mesleki görevlerini başarıyla yerine getirebileceğine dair sahip olduğu yetkinlik algısı olarak tanımlanır (Jayawardena & Gregar, 2013). Bireyin öz yeterlik kavramı mesleki öz yeterlik odağında bu araştırmada da ele alınarak önemine bir kez daha vurgu yapılmak istenmiştir.

Bu bölümde, çalışmanın teorik çerçevesini oluşturan kavramlar konusunda kuramsal alanyazın bilgilerine değinilmiştir.

2.1.1 Öz Yeterlik

1977’de ilk kez ortaya attığı öz yeterlik kavramını Albert Bandura, öz düzenleme ve davranışsal değişim mekanizması şeklinde ifade etmiş ve kısaca bir eylemi başarıyla tamamlamaya dair inanç olarak sunmuştur (Bandura, 1977). Türkçe literatürde öz yeterlik (self-efficacy) kavramı, “yetkinlik beklentisi”, “öz yeterlik beklentisi”, “öz yeterlik inancı” ve “öz yeterlik algısı” gibi çeşitli ifadelerle tanımlanmaktadır. (Azar, 2010). 70’li yılların sonlarına doğru çeşitli fobileri terapi ile çalışan Bandura, gerçekleştirdiği seanslar sırasında bazı danışanların istekli olmalarına rağmen korkularını yenediklerini gözlemlemiş ve bu gözlemler sonucunda bireylerin koşulları benzer olsa dahi başarılı olabileceklerine dair olan inançlarının, kendi yeterlik algılarındaki farklılıkların terapinin sonucunu etkilediğini fark etmiştir (Sakız, 2013). Kişinin gerekli bilgi ve beceriye sahip olması ya da stratejiler edinmesi, bu becerileri kullanmaya dair inancı olmadığı sürece işlevsel değildir (Bandura, 1997). Geliştirdiği sosyal bilişsel kuramda da anahtar kavram olarak yer verdiği öz yeterlik kavramı ile öz düzenleme uygulamaları arasında bağlantı kuran Bandura, bireyin dış etmenler tarafından şekillendirilmekten ziyade kendi kendini düzenleyen “öz düzenleyici” rolünün de olduğunu belirtir (Pajares, 2002).

Günümüzde APA öz yeterliği “Bir bireyin belirli bir ortamda performans gösterme veya istenen sonuçları elde etme kapasitesine ilişkin öznel algısı.” şeklinde tanımlanmaktadır. Öz yeterlik algısı davranışlarda ana belirleyici unsur olarak yer almakta ve davranışlara ek olarak başarı ve motivasyonda da etkilerinin olduğu

gözlemlenmektedir (Kurbanoglu, 2004). Öz yeterlik inançlarının oluşma sürecinde birey bir davranışta bulunur, davranışın sonuçlarını yorumlar, bu yorumları ileride benzer durumlarda davranışlarını kullanabilme becerilerine dair inanç geliştirmek için kullanır ve geliştirdiği bu inançlara uyumlu davranır (Pajares, 2002)

Bireylerin kendi becerileriyle ilgili geliştirdikleri inançlar, onların yapabilecekleri şeyleri belirlemede etkili rol oynamaktadır (Arseven, 2016). Öz yeterlik düzeyi yüksek bireyler, zorluklarla karşılaştıklarında daha dayanıklı bir tutum sergiler ve motivasyonla çaba sarf eden yüksek öz yeterlik inancına sahip bireylerin aksine, düşük öz yeterlik inancına sahip kişiler genellikle engeller karşısında daha hızlı vazgeçer ve stres seviyeleri daha yüksek olmaya yatkındır (Heslin, 2006). Bireyin yeterliğine dair algısı yalnızca davranışını etkilemez; düşünme şeklini, kendine koyduğu hedefleri, o hedefe gidecek yolları, dirençlerini, başarılarını, tercihlerine etki eder (Bandura, 2010). 1970'lerin sonlarından itibaren dünya çapında gerçekleştirilmiş olan birçok bilimsel araştırmada, öğrenci başarısında en etkin unsurların başında öz yeterlik kavramı öne çıkmaktadır (Sakız, 2013) Eğitim alanında ise öğretmenlerin bireysel farklılıklarını değerlendirmek ve bu davranışları geliştirmek amacıyla öz-yeterlik inançları önemli bir kavram olarak öne çıkmaktadır (Enochs & Riggs, 1990).

2.1.1.1 Sosyal – Bilişsel Kuram

Psikoloji alanında önemli bir yere sahip olan Bandura, literatüre kattığı Sosyal Bilişsel Kuram ile davranışçılığı bilişsel psikoloji ile bağlamıştır. Bireyin öğrenme süreçlerini sosyal etkileşim bağlamında ele alan kurama göre öğrenme sadece pekiştirme ve cezaya dayalı değildir; bireyler ve çevresel faktörlerle etkileşime girerek, gözlem yoluyla da öğrenilebilir (Bandura, 1997). Pekiştirme, duygu, güdülenme ve ceza, dolaylı olarak da gerçekleşir (Tatlıoğlu, 2021). Sosyal Bilişsel Kuram'a göre kişi öğrenme sürecinde aktif rol oynar. Bandura'nın kuramın altında ele aldığı öz yeterlik kavramı da kişinin aktif rolünü vurgular. Öz yeterlik kavramına göre kişinin belirli bir görevi başarma kapasitesine karşı güveni, o görevi başarıyla sonuçlandırma sürecinde performansını etkiler (Tatlıoğlu, 2021)

Sosyal bilişsel kuramın, eğitimden sağlığa, psikoterapiden örgütsel davranışa uzanan geniş bir uygulama sahası vardır. Örneğin, eğitimde öğrencilerin öz yeterlik algılarının akademik başarıya etkisini ele almak veya sağlık davranışlarının teşvikinde

sosyal çevrenin rolünü anlamlandırmak için bu kuramdan faydalanılabilir (Zimmerman, 2000). Kuramın kapsamlı yaklaşımı, kişilerin davranışlarının çevresel ve kişisel faktörlerle nasıl şekil aldığını anlamada önemli bir bakış açısı sunmaktadır.

2.1.1.2 Öz Yeterlik Kaynakları

Öz yeterlik, bireyin belirli bir amacı gerçekleştirebileceğine dair sahip olduğu inanç olarak tanımlanır. Öz yeterlik inançları, kişinin başarıya ulaşacağına dair beklentilerini artırarak daha fazla çaba sarf etmesine ve karşılaştığı sorunlarla başa çıkmasına yardımcı olur. Öz yeterlik, dört temel kaynağa dayanarak gelişir; Doğrudan deneyimler, dolaylı deneyimler, psikolojik durum ve sözel ikna.

Doğrudan deneyimler, bireyin önceki başarı ya da başarısızlıklarını, öz yeterlik algısını doğrudan etkiler ve gelecek durumlar için bir inanç oluşturur. Dolaylı deneyimler, Bandura'nın Sosyal Öğrenme Kuramı'nda vurgulanan başkalarının eylemlerini gözlemleme ve örnek alma kavramları öz yeterlik inancı üzerinde de etkilidir. Psikolojik durum, örneğin bireyin stres veya kaygı seviyeleri, bir durumda başarılı olup olamayacağına dair inançlarını etkileyebilir. Daha düşük stres düzeyi, öz yeterlik algısını güçlendirir. Psikolojik olarak olumsuz ruh haline sahip bireyin öz yeterlik seviyesi de düşük olacaktır. Sözel ikna, başkalarının bireye yönelik cesaretlendirici sözleri ve olumlu geri bildirimleri, öz yeterliğin gelişmesine katkıda bulunabilir ancak gerçekçi olmayan beklentiler tam tersi bir etki yaratabilir (Arseven, 2016).

Bu dört kaynak, bireylerin yeteneklerine dair algılarını şekillendirir. Başarılar, öz-yeterlik algısını güçlendiren en etkili bilgi kaynağıdır. Ancak, sadece bireysel başarılarla değil, başkalarının başarılarını izleyerek ya da sosyal çevrenin desteğiyle de öz-yeterlik artırılabilir (Bandura, 1982). Bu kaynaklar bireyin bilişsel, duygusal ve davranışsal yönlerini etkileyerek öz yeterlik ve yaşamındaki genel başarı seviyesine etkide bulunur. Öz yeterlik düzeyi yüksek olan kişiler, önlerine çıkan engelleri aşmak için daha azimle çalışır ve başarısızlıklardan çabuk toparlanır (Yıldız ve Kardaş, 2021)

2.1.1.3 Öz Yeterlik Süreçleri

Öz yeterlik algıları, kişilerin yaşamlarında karşılaştıkları zorluklara ne şekilde yaklaştıklarını, bu süreçte nasıl davranış sergilediklerini, duygusal tepkilerini ve

motivasyonlarını belirleyen önemli bir unsurdur. Bu inançlar, dört ana süreç aracılığıyla bireylerin davranışlarını ve düşüncelerini etkiler: bilişsel, motivasyonel, duygusal ve seçim süreçleri (Bandura, 1997).

Bilişsel süreçler, bireylerin öz yeterlik inançlarına dayanarak belirledikleri hedefleri ve bu hedeflere ulaşma konusundaki kararlılıklarını içerir. Bireylerin öz yeterlik inançlarının seviyesi, kendilerine yönelik algılarına dayanarak belirledikleri hedeflerin düzeyini ve bu hedeflere olan bağlılıklarını etkiler. Yüksek öz-yeterlik inancı olan bireyler, daha zorlu hedefler koyabilir ve bu hedeflere ulaşma konusunda daha azimli olurlar (Güneş, 2024). Düşük öz yeterlik inancı bireylerin görevleri olduğundan daha zorlu algılamalarına ve sahip oldukları motivasyonları kaybetmelerine sebep olabilir. Bireylerin düşünce süreçleri, genellikle davranışlarının temelini oluşturur ve etkinliklerine dair inançları, performanslarına rehberlik eden olumlu ya da olumsuz senaryolar geliştirmelerine neden olabilir. Yüksek öz-yeterlik inancına sahip bireyler başarıya yönelik senaryolar geliştirirken, düşük öz-yeterlik inancı olan bireyler başarısızlık senaryolarına odaklanma eğilimindedir.

Motivasyonel süreçler, bireyin öz-yeterlik inançlarının motivasyon üzerindeki düzenleyici etkisini açıklar. Motivasyonun bilişsel temelli olduğu varsayımına dayanarak, bireyler yapabileceklerine dair inançlar geliştirir ve bu inançlara dayanarak kendilerine hedefler koyar, bu hedeflere ulaşmak için stratejiler oluştururlar (Bandura, 2010). Yüksek öz yeterlik, bireyin kendine güvenini artırarak daha zorlu görevlerle başa çıkmasına olanak tanır ve bu güven, motivasyonu da besler. Bu sebeple, öz yeterlik ile motivasyon arasında karşılıklı bir ilişki söz konusudur; öz yeterlik düzeyi yüksek olan kişiler daha motive bir şekilde çalışır, bu da öz yeterlik inançlarını daha da güçlendirir (Daloğlu, 2023).

Duygusal süreçler, kişilerin baş edebilme becerilerine olan inançları, strese maruziyet süreleri, depresyonlarını, kısacası duygusal durumlarını etkilemektedir. Öz-yeterlik inancı, stres yaratan durumlar karşısında bireylerin kaygı düzeylerini etkiler. Yüksek öz-yeterlik inancına sahip bireyler, tehdit edici durumlarla başa çıkma konusunda kendilerine daha fazla güvenirken, düşük öz-yeterlik inancı olan bireyler daha yüksek kaygı düzeylerine maruz kalır (Güneş, 2024). Algılanan başa çıkma kapasitesi, sadece kaygıyı değil, aynı zamanda bireyin zorlayıcı durumlardan kaçınma

eğilimini de düzenler. Öz yeterlik algısı yüksek olan sahip bireyler, karşılaştıkları zorluklar karşısında daha dirençli ve cesur davranışlar sergiler (Bandura, 2010).

Seçim süreçleri, öz yeterlik inancının bireylerin hangi faaliyetlere katılacaklarını ve hangi ortamları seçeceklerini belirlemede etkili olmasını açıklar. Kişinin öz-yeterlik inançları, zorlu görevleri üstlenme ya da bu tür görevlerden kaçınma eğilimlerini etkiler. Mesleki tercihler ve kariyer planlamasında da bu durum geçerlidir. Öz yeterlik inançları yüksek olan kişiler, daha doğru ve tatmin edici kariyer seçimleri yapabilirler (Wilson vd., 2016). Yüksek öz yeterlik inancına sahip bireyler, kendilerini zorlayıcı faaliyetlere yönelirken, öz yeterliği düşük olan kişiler, genellikle başarısız olabileceklerini düşündükleri durumlardan kaçınmayı tercih ederler (Bandura, 1997).

Bu süreçlerin her biri, bireylerin öz-yeterlik inançlarının onların yaşamlarındaki eylemlerine nasıl yansıdığına dair derin bir anlayış sunar ve kişisel gelişim ile davranışların şekillenmesinde kritik bir rol oynar.

2.1.2 Öğretmen Öz-yeterliliği

1970'li yıllarda Albert Bandura'nın ortaya koyduğu temeller üzerine inşa edilerek araştırmalara konu olmaya başlayan öz yeterlik kavramı genel öz yeterlik ve spesifik öz yeterlik olarak ayrılabilir (Calicchio, 2023). Spesifik öz yeterlik, kişinin kendine dair genel öz yeterlik inancından ayrı olarak belirli bir duruma özgü beslediği inancıdır. 1980'li yıllarda araştırmalara konu olmaya başlayan mesleki öz yeterlik, kişinin mesleki görevlerini ve sorumluluklarını başarıyla yerine getirebilme kapasitesine dair hissettiği yeterlilik duygusu olarak ele alınır (Çetin vd. , 2016). Mesleki öz yeterlik kavramı ile ilgili yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde, terimin tükenmişlik düzeyi, değerler, mesleki kimlik algısı, iş doyumunu, yenilikçi tutumlar, akademik iyimserlik, demografik özellikler, problem çözme becerisi, mesleki kaygı düzeyi kavramlarıyla birlikte ele alındığı gözlemlenmiştir ve çalışma grupları da genel olarak öğretmenler, aday öğretmenler, psikolojik danışmanlar, sağlık çalışanları olmuştur (Deniz & Tican, 2017; Kaya, 2021; Yıldız & Kardaş, 2021; Zimmerman, 2000).

Öz yeterlik inancı, bireyin davranışlarını etkilemektedir (Bandura, 1977). Öğretmenlik mesleğini yapmakta olan bireylerin de öz yeterlik algılarına bağlı olarak davranışlarını düzenlemeleri olasıdır. Öz yeterlik düzeyi güçlü olan öğretmenlerin, öğretim sürecini daha başarıyla ele aldıkları ve diğer öğretmenlerden farklılaştıkları söylenebilir (Korkut ve Babaoğlu, 2012). Öz yeterlik düzeyi yüksek öğretmenler, diğer öğretmenlere kıyasla zorlukları aşmak için gerekli stratejileri uygulamada daha özgüvenli ve başarılıdırlar (Tang ve arkadaşları, 1999). Daha yüksek motivasyona ve problem çözme yeteneklerine sahip oldukları için, öğretim süreçlerinde daha etkili olmaktadır. Öz yeterlik düzeyi düşük öğretmenler, öğrencilerin öğrenme kapasitelerine dair daha negatif bir görüşe sahip olma eğilimindedir ve sınıf yönetiminde daha otoriter ve kural odaklı yaklaşımlar benimseyebilirler (Showalter, 2005).

Özet olarak, öğretmenlerin mesleki öz yeterlik düzeyleri onların ders süreçlerini yönetme tarzlarını ve sınıf içindeki tutumlarını büyük ölçüde belirlemektedir. Öz yeterlik inancı güçlü olan öğretmenler, karşılaştıkları engelleri aşmak için daha etkili yöntemler kullanırken, zayıf öz yeterlik inancına sahip olanlar ise öğrencilerin başarı potansiyelleri konusunda daha olumsuz bir tutum sergileyebilir ve sınıf yönetiminde daha sert ve kuralcı yaklaşımlar benimseyebilir. Bu durum, öğretmenlerin öğrencilere sağladığı öğrenme fırsatlarını ve onların motivasyonunu etkileyerek genel eğitim başarısını da doğrudan şekillendirir. Bu sebeple öz yeterlik inancı eğitim alanında, özellikle de öğretmen yetiştirme programlarında merkezi bir öneme sahiptir.

2.1.2.1 Öğretmen Öz-yeterliliğinin Boyutları

Öğretmen öz yeterliliğinin başa çıkma davranışı ve yenilikçi davranış olarak iki alt boyutu vardır (Yılmaz vd., 2004)

Başa Çıkma Davranışı, bireyin stres yaratan durumlarla baş edebilmek için uyguladığı bilinçli bilişsel ve davranışsal yöntemlerden oluşur. Folkman ve Lazarus'un (1988) çalışmasına göre, başa çıkma davranışları, genel olarak iki ana gruba ayrılır: problem odaklı başa çıkma ve duygusal odaklı başa çıkma. Problem odaklı başa çıkma, bireylerin stres kaynaklarını doğrudan çözmeye çalıştıkları stratejileri kapsarken, duygusal odaklı başa çıkma, bireyin stresle ilişkili duygularını düzenlemeye yönelik

yöntemlerdir. Başa çıkma davranışları bireyin kaynaklarını kullanarak sorunlarla mücadele etmesini hedefler ve bireyin stresin şiddetini algılama biçiminde, bu stresin sosyal ve psikolojik sonuçlarında belirleyici bir rol oynar (Fleishman, 1984). Öz yeterlik inancı yüksek olan kişiler, stresle başa çıkmada, mizahı bir başa çıkma aracı olarak kullanmada ve duygusal olarak kendilerini yeniden toparlamada daha etkili olabilirler (Özbay vd., 2012)

Yenilikçi Davranış, bireylerin yeni fikirler geliştirmesi, mevcut süreçlerde iyileştirmeler yapması ve bu yenilikçi fikirleri hayata geçirmesi sürecidir (Scott ve Bruce, 1994). Bu süreç, bir problemin tespit edilmesiyle başlar ve ardından yeni çözümler üretme ya da mevcut çözümleri yeniden düzenleme adımlarıyla devam eder. Yenilikçi davranış, bireylerin rutin faaliyetlerinin ötesine geçerek sergiledikleri farklı ve özgün eylemler olarak tanımlanır (Pınar ve Bozkurt, 2022). Bu davranışlar, bireyin yaratıcı potansiyeline ve kendisindeki yaratıcılık algısına dayalı olarak şekillenir. Tierney ve Farmer (2002), kişinin ürettiği üründe yaratıcı bir çıktı alacağına dair inancı olarak yaratıcı öz yeterliği tanımladılar.

2.1.2.2 Öğretmenlik Öz-yeterliliğinin Önemi

Pajares (2002), öğretmenlerin öz yeterlik inançlarının kendi mesleki uygulamaları ve öğrencilerinin başarıları üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğunu vurgulamaktadır. Yüksek öz yeterlik inancına sahip öğretmenler, öğrencilerine başarıyı teşvik edecek öğretim stratejileri sunmakta ve öğrencilerine zorlayıcı görevler verip onların bu görevlerin üstesinden gelmelerini desteklemektedirler. Bu tutumun sonucunda ise öğrenciler daha fazla özgüven geliştirir ve akademik başarıları artar. Öz yeterlik seviyesi düşük olan öğretmenler ise daha kontrol edici, katı ve olumsuz bir sınıf yönetim tarzı benimsemektedirler. Bu tutum, öğrencilerin hem akademik performanslarını hem de öz yeterlik inançlarını olumsuz etkileyebilmektedir (Pajares, 2002)

Yüksek öz yeterlik, öğretmenlerin ders materyallerini daha etkili şekilde aktarmalarına, öğrencilerle daha iyi iletişim kurmalarına ve sınıf yönetiminde daha başarılı olmalarına olanak tanır. Aynı zamanda, öz yeterliği yüksek öğretmenler, öğrencilerin öğrenme sürecine daha fazla katkı sağlayarak sınıf ortamında olumlu bir etki yaratabilirler (Tang ve arkadaşları, 1999) Düşük öz yeterlik inancı taşıyan

öğretmenler, kendi yeterliliklerini sorgulamakta ve öğrencilerin başarısızlığını genellikle dış faktörlere bağlayarak daha az sorumluluk almaktadırlar. Showalter'ın (2005) gerçekleştirdiği araştırmada öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu sınıflarda, öğrencilerin matematiğe karşı daha olumlu tutumlar geliştirdiğini ve derslere katılımlarının arttığını ortaya koyulmaktadır. Araştırma çıktılarına göre, yüksek seviyede matematik öğretme öz yeterlik inancına sahip öğretmenlerin öğrencilerinin, matematiğe karşı daha pozitif tutum geliştirme eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu olumlu tutumlar, öğrencilerin ileri düzey matematik derslerine katılma isteklerini artırmaktadır.

Öğretmenlerin öz yeterlik algıları sadece kendilerine değil öğrencilerinin öz yeterlik inançlarına ve başarılarına da etki etmektedir. Yüksek öz yeterlik inancına sahip öğretmenler, bu güveni öğrencilerine de aşırlar, böylece öğrencilerin kendi yeteneklerine ve öğrenme kapasitelerine olan inançları da artar. Bu etkileşim, öğretmenlerin sınıf içindeki tutumları ve öğretim stratejileri yoluyla gerçekleşir. Bu şekilde öğretmenlerin güven düzeyleri doğrudan öğrencilerin başarılarına yansır. Aynı şekilde, zayıf öz yeterlik inancına sahip olan öğretmenler öğrencilerin de öğrenme motivasyonunu olumsuz etkileyebilirler. Bu nedenle, öğretmenlerin öz yeterlik düzeyleri, hem kendi başarıları hem de öğrencilerin başarıları üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir (Ashton & Webb, 1986).

2.1.3 Mesleki Öz Yeterlik İle İlgili Literatürde Yer Alan Çalışmalar

Friedman ve Kass (2002), öğretmenlerin mesleki yeterlik algılarını sınıf içi faaliyetler ve okulun organizasyonel yapısı çerçevesinde incelemiştir. Araştırma, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile öğrenci etkileşimlerinde sergiledikleri yeterliliklerin mesleki başarılarını artırmada önemli rol oynadığını göstermiştir.

Bray-Clark ve Bates (2003), öğretmen öz yeterliğinin mesleki gelişime olan etkisini incelemiştir. Bulgular, öz yeterlik inancına sahip öğretmenlerin daha etkili öğretim yöntemleri geliştirdiklerini ve bu durumun öğrencilerin akademik başarılarını artırdığını ortaya koymaktadır.

Kafkas ve arkadaşları (2010), beden eğitimi öğretmeni adaylarının mesleki öz yeterlik algılarının mesleki kaygıları üzerindeki etkisini analiz etmiştir. Sonuçlar, öz

yeterlik seviyelerinin cinsiyet, mezun olunan okul türü ve lisanslı spor yapmaya göre değişiklik gösterdiğini ve öz yeterlik algısı ile mesleki kaygının arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu göstermiştir.

Akay ve Boz (2011), matematik öğretiminde öz yeterlik algılarının öğretmen adaylarının mesleki tutumlarına etkisini araştırmıştır. Yüksek matematik öz yeterliği algısına sahip adayların, öğretim etkinliklerinde daha başarılı oldukları ve mesleklerine yönelik olumlu tutum sergiledikleri gözlemlenmiştir.

Mojavezi ve Tamiz (2012), öğretmenlerin mesleki öz yeterliğinin öğrencilerin motivasyonları ve akademik başarılarındaki rolünü ele almıştır. Araştırma sonuçları, öz yeterlik düzeyi yüksek öğretmenlerin öğrencilerinin başarılarını artırmada etkili olduğunu ve motivasyonlarını güçlendirdiğini göstermiştir.

Kurt (2012), öğretmenlerin bireysel öz yeterlik algılarının mesleki performans üzerindeki etkisini ve kolektif yeterlik algılarının eğitim ortamına katkısını değerlendirmiştir. Bireysel öz yeterlik, öğretmen performansını doğrudan etkilerken, kolektif yeterlik okul içi iş birliğini destekleyerek olumlu bir etki yaratmaktadır.

Deniz ve Tican (2017), öğretmen adaylarında öz yeterlik algıları ile mesleki kaygı düzeylerini incelemiştir. Bulgular, öz yeterlik algılarının mesleki kaygıyı azaltıcı bir etkisi olduğunu ve bu durumun sosyoekonomik değişkenlerden bağımsız olarak geliştiğini göstermiştir.

Güneş ve Buluç (2017), sınıf öğretmenliği yapan kişilerin teknoloji kullanım düzeyleri ile öz yeterlik algıları ile ilişkilerini araştırmıştır. Sonuçlar, öğretmenlerin teknolojiyi etkili bir şekilde kullanabilmelerinin öz yeterlik algılarını artırdığına ve bu durumun öğretim süreçlerini olumlu yönde etkilediğine işaret etmektedir.

Bernales-Turpo ve arkadaşları (2022), sağlık çalışanlarının mesleki öz yeterlik algılarının iş performansı üzerindeki etkisini incelemiştir. Öz yeterlik düzeyi yüksek bireylerin iş stresini daha iyi yönetebildikleri ve bu durumun iş performanslarını artırdığı saptanmıştır.

2.2 Mükemmeliyetçilik

Bu bölümde mükemmeliyetçiliğin tanımı, boyutları, yapısının kuramsal açıdan ele alınması, yaklaşımları ve alanyazında yer alan ilgili çalışmalar ele alınacaktır.

Kişiler karşı karşıya kaldıkları durumları değerlendirirken ve eylem alırken kendi kişilik özellikleri çerçevesinde hareket ederler. Mükemmeliyetçilik bu kişilik özelliklerinden biri olarak kabul edilir (Tuncer ve Voltan, 2006). Mükemmeliyetçi kişiler, mükemmel bir performans sergilemeyi amaçlar ve bu hedeflerine ulaşamadıklarında hayal kırıklığı ve tatminsizlik hissederler. Literatüre bakıldığında araştırmacılar başlangıçta mükemmeliyetçiliği klinik deneyimlerine ve gözlemlerine dayandırarak açıklamaya çalışmışlardır (Pirot, 1986). Ayrıca, sistemli çalışmalar Burns (1980) ile başlamış ve Frost ve ekibinin (1990) ile Hewitt ve Flett'in (1991) çalışmaları sayesinde ivme kazanmıştır (Akt. Yorulmaz, 2002). Bu süreçte mükemmeliyetçilik, tek boyutlu ve çok boyutlu bakış açılarıyla incelenmiştir (Tuncer & Voltan-Acar, 2006).

2.2.1 Mükemmeliyetçiliğin Tanımı

Mükemmeliyetçilik, literatürde çeşitli araştırmacılar tarafından farklı açılardan ele alınmış ve birçok tanımla açıklanmaya çalışılmıştır. Hewitt ve Flett (1991), mükemmeliyetçiliği kişilerin kendilerine veya çevrelerindeki kişilere yönelik yüksek standartlara ulaşma çabası olarak tanımlarken Litauer ve Litauer (1997), bu kavramı kişilerin kendileri ve çevreleri için aşırı derecede yüksek standartlar koyup her şeyin mükemmel ve düzenli olmasını isteme eğilimi olarak açıklamıştır. Strip ve Hirsch (2000) ise mükemmeliyetçiliği, bireyin kendisini yeterli düzeyde mükemmel ya da yüksek standartlara ulaşmış görmediğinde memnuniyetsizlik hissetmesi olarak ifade etmiştir. Tuncer ve Voltan - Acar (2006), mükemmeliyetçilik eğilimlerinin temelinde kabul görme, sevgi ve onaylanma ihtiyacının olduğunu ifade etmektedir.

Antony ve arkadaşlarına (1998) göre, mükemmeliyetçi kişiler, mükemmel sonuçlar elde edemediklerinde memnuniyetsizlik duyarlar ve bu durum, tatmin eşiğini yükseltir. Yüksek beklentilerin karşılanamaması, mutsuzluk ve karamsarlık ile sonuçlanabilir (Kahraman, Kaya & Erez, 2021). Limburg ve arkadaşları (2017) bu katı yaklaşımın, insan doğasıyla bağdaşmayan esnek olmayan bir düşünce yapısına yol

açtığı vurgulamaktadır. Mükemmeliyetçilik, yalnızca bireysel yeterlilik ve kusursuzluk arayışını değil, aynı zamanda bu standartlara ulaşamama korkusu ve bu nedenle sürekli sorgulama ve değerlendirme sürecini de içerir (Stoeber, Kobori & Tanno, 2010).

Yangın ve Camadan'a (2020) göre, mükemmeliyetçilik arayışının temeli bireyin doğuştan gelen eksiklik duygusuna dayanır. Bireysel psikoloji yaklaşımı doğrultusunda, insanlar eksiklik duygusuyla doğar ve bu duygu bireyde, kendini değerlendirirken yetersizlik hissine kapılmasına yol açar (Yangın ve Camadan, 2020). Bu bağlamda, bireyin eksiklik duygusundan kurtulma çabası kusursuz olma arzusunu doğurur (Yöntem, Öktem & Artuç, 2017). Adler'in bireysel psikoloji çerçevesinde tanımladığı üstünlük çabası kavramı, bu süreci açıklamaktadır: Birey, doğuştan gelen eksiklik duygularından kurtulma çabası içine girer ve kendini bu eksiklikten arındırmak için bir üstünlük elde etme güdüsüyle hareket eder. Bu süreç, mükemmeliyetçilik eğilimini tetikler ve bireyin yaşamını kusursuz olma hedefi doğrultusunda yönlendirmesine neden olur (Adler, 2008).

Rice ve Mirzadeh (2000), mükemmeliyetçi duygunun iki temel biçimde ortaya çıkabileceğini vurgular: uyumlu ve uyumsuz mükemmeliyetçilik. Uyumlu mükemmeliyetçiliğe sahip kişilerin sağlıklı ve normal özellikler sergilediği, yüksek standartlar ve başarılı performanslarla ilişkilendirilen bir form olduğunu savunurken; uyumsuz mükemmeliyetçilik, bireylerin psikolojik rahatsızlıklar, başarısızlık korkusu ve hataya karşı aşırı duyarlılık gibi sağlıksız davranışlar sergilediği bir form olarak tanımlanmıştır (Rice and Mirzadeh, 2000).

2.2.2 Mükemmeliyetçiliğin Boyutları

2.2.2.1 Tek Boyutlu Mükemmeliyetçilik

Mükemmeliyetçiliğin çalışılmaya başladığı zamanlarda mükemmeliyetçilik araştırmacılar tarafından ilk olarak tek boyutlu bir kişilik ögesi olarak incelenmiştir (Suddarth ve Slaney, 2001). Tek boyutlu mükemmeliyetçilik, bireylerin yüksek standartlar belirleme ve bu standartlara ulaşma çabasını, başarı elde edemediklerinde ise hayal kırıklığı ve yetersizlik hissetme eğilimlerini kapsar. Tek boyutlu bakış açısında mükemmeliyetçilik, genellikle ulaşılması zor olan hedefler doğrultusunda

aşırı çaba gösterme ve bu çabaların sonucunda yaşanan duygusal yükler üzerinden değerlendirilmiştir (Suddarth & Slaney, 2001).

Hamachek (1978) de mükemmeliyetçiliği tek boyutlu bir unsur şeklinde incelemiş ve iki temel kategoriye ayırmıştır: “normal” ve “nevrotik” mükemmeliyetçilik. Normal mükemmeliyetçiler, ulaşılabilir hedefler belirleyip bu hedeflere ulaştıklarında tatmin hissi elde eden kişilerdir. Nevrotik mükemmeliyetçiler ise daha az esnek ve yüksek standartlara odaklanarak kendilerini devamlı olarak yetersiz görür ve performanslarından memnun olmazlar (Hamachek, 1978).

2.2.2.2 Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik

Yakın zamanlı çalışmalarda mükemmeliyetçilik tek boyutlu ele alınan bir terimden çıkıp çok boyutlu ele alınan bir terim haline almıştır (Pirinççi, 2009). Bu yaklaşım, farklı mükemmeliyetçilik türleri ve boyutlarını kapsayan bir perspektifle geliştirilmiştir. Rice ve arkadaşları (1998), mükemmeliyetçiliği iki farklı boyutta, uyumlu ve uyumsuz olarak değerlendirmiştir. Uyumlu mükemmeliyetçilik, bireyin kendine gerçekleşmesi daha mümkün olan hedefler koyarak, bu koyduğu hedefleri gerçekleştirmek için çaba sarf ettiği bir yapıyı ifade ederken; uyumsuz mükemmeliyetçilik, ulaşılması zor standartlar belirleyen bireylerin başarısızlık durumunda erteleme ve gerginlik yaşama eğiliminde olmalarını kapsar (Rice vd., 1998).

Mükemmeliyetçiliğin kişisel ve sosyal boyutlarını inceleyen ilk kapsamlı çalışmalardan birinde Hewitt ve Flett'in (1991) ele aldığı modelinde, mükemmeliyetçilik üç ana boyutta ele alınır: sosyal, kendine yönelik, başkalarına yönelik ve olarak dayatılan mükemmeliyetçilik. Hewitt ve Flett'in (1991) modelini ayrıntılı ele alırsak: **kendine yönelik mükemmeliyetçilik**, bireyin kendi performansına dair yüksek standartlar seçmesi ve seçtiği bu hedefleri gerçekleştirmek için yoğun bir çaba göstermesiyle tanımlanır. Bu durum, kişinin kendini eleştirmesine ve başarıya dair kaygılarının artmasına yol açabilir. **Başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik** ise kişinin, çevresindekilerden kusursuzluk bekleyerek onların performanslarını katı bir yaklaşımla değerlendirmesiyle alakalandırılır ve sosyal ilişkilerde gerginliğe neden olabilir. **Sosyal olarak dayatılan mükemmeliyetçilik**, kişinin çevresinde önemli bulduğu bireylerin kendisinden kusursuzluk talep ettiği

düşüncesiyle devamlı bir baskı altında olmasına yol açar ve bu durum genellikle stres, kaygı ve düşük özgüven gibi psikolojik sorunlara neden olabilir (Hewitt ve Flett, 1991).

Frost ve arkadaşları (1990) da çok boyutlu mükemmeliyetçiliği daha ayrıntılı bir şekilde ele alarak altı farklı boyut ortaya koymuşlardır: kişisel standartlar, aile beklentileri, ebeveyn eleştirisi, hata yapma endişesi, davranışlardan şüphe duyma ve düzen. **Hata yapma endişesi**, bireylerin hataları başarısızlık olarak kabul etme eğiliminde olmalarına ve bunun sonucunda başkalarının kendilerine duyduğu saygıyı kaybetmekten korkmalarına yol açar. **Kişisel standartlar**, bireyin kendisine aşırı hedefler koyması ve kendi değerini bu standartlara göre değerlendirme eğilimi göstermesidir. **Ailesel beklentiler**, bireyin ailesinin onun için yüksek hedefler koyması ve bu hedefler konusunda katı değerlendirmeler yapmaya eğilimli olunmasıdır. **Aileden gelen eleştiriler**, bireyin ailesinin eleştirilerinde bireye müdahalede bulunması ve bireyin kendini değerlendirirken ailesinin bakış açısını içselleştirmeye eğilimli olmasıdır. **Yaptığından emin olamama**, bireyin sürdürdüğü işlerde yeterince tatmin olmaması duygusuna kapılmasına neden olur. **Düzen**, tertiplilik konusundaki hassasiyet, verilen önceliktir. Bu alt boyutlar, bireylerin mükemmeliyetçilik eğilimlerini detaylı bir biçimde ele alırken, mükemmeliyetçiliğin psikolojik belirtiler ve uyumsuzluk ile olan ilişkisini de vurgular (Frost vd., 1990).

2.2.3 Mükemmeliyetçilik Yapısının Kuramsal Açıdan Ele Alınması

Mükemmeliyetçiliğin teorik açıdan anlaşılması farklı kuramlar aracılığıyla mümkündür.

Dinamik yaklaşım açısından, Sigmund Freud'un çalışmaları incelendiğinde mükemmeliyetçilik teriminin ele alındığı gözlemlenmektedir. Sigmund Freud, mükemmeliyetçilik kavramını derinlemesine inceleyerek bu alandaki temel ilkeleri oluşturmuştur. Freud'a (1920) göre, bireyler "mükemmel" olma isteği taşırlar; ancak bu durum, bilinçaltındaki arzuların medeniyetin baskıcı normlarıyla çatışmasının bir sonucu olarak görülmektedir. Freud'un sonraki çalışmalarında (1959) mükemmeliyetçilik, obsesyonel nevroz çerçevesinde ele alınmıştır. Burada, mükemmeliyetçilik, aşırı gelişmiş süper ego işlevselliğinin bir yansıması olarak değerlendirilir. Bu durum, bilinçaltındaki arzuların kontrolsüz bir şekilde ruhsal

durumu etkilemesine yönelik bir tepki olarak ortaya çıkmaktadır (Freud, 1959). Freud'un yaklaşımı, mükemmeliyetçiliğin bireyin ruhsal sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini anlamada kritik bir çerçeve sunar. Dinamik psikoloji alanında mükemmeliyetçiliği ele alan önemli figürlerden biri de Alfred Adler'dir. Adler (1927), bireylerin daha iyi bir duruma ulaşma arzusunu evrensel bir insan itkisi olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda Adler, mükemmeliyetin bilinçaltında "teleolojik" hedef şeklinde bir yeri olduğunu söyler ve mükemmeliyetçiliği sorun haline getiren unsurun itkinin kendisi değil, bireyin itkiyle olan ilişkisi olduğunu savunur (Ansbacher ve Ansbacher, 1956). Sonraki psikodinamik yaklaşım öncülerinden Harry Stack Sullivan ise mükemmeliyetçiliği hatalı ebeveynlik uygulamalarına bir karşılık olarak ele alır (Sullivan, 1953). Sonuç olarak, dinamik yaklaşım mükemmeliyetçiliği bireyin ruhsal durumu ile ilişkilendirerek, bu eğilimin ardındaki psikolojik dinamikleri anlamaya yönelir.

Bilişsel yaklaşım, bu olgunun anlaşılmasına yönelik kapsamlı bir çerçeve sunar. Bilişsel-Davranışçı Terapi (BDT) modeli, mükemmeliyetçiliğin klinik görünümlere odaklanır ve bu durumu zararlı bir bilişsel model olarak değerlendirir (Shafran ve arkadaşları, 2010). Bu bağlamda mükemmeliyetçilik bir kişilik özelliğinden ziyade bilişsel çarpıtma biçimi olarak ele alınmaktadır. Mükemmeliyetçi bireylerin, kendilerine gerçekte ulaşamayacakları standartlar belirlemeleri ve bu standartların karşılanmaması durumunda ortaya çıkacak tehlikeleri abartmaları, bilişsel çarpıtmanın örneklerindedir (Ellis, 1962). Aaron Beck (1976), mükemmeliyetçilerin kaybetme korkularının ya hep-ya hiç düşüncesine dayandığını ifade etmiştir. Bilişsel modelde, mükemmeliyetçiler sıklıkla "yetersizlik" temalı uyumsuz inançlarını, yüksek standartlara ulaşma çabasıyla telafi etmeye çalışır. Bu çaba, bireylerin performanslarını değerlendirirken katı ve esnek olmayan standartlara yönelmelerine neden olur. Sonuç olarak, karşılaştıkları zorluklara verdikleri tepkiler de bilişsel çarpıtmalarla şekillenir. Mükemmeliyetçilerin karşılaştıkları durumlarda gözlemlenen üç temel tepki vardır: standardın karşılanması, karşılanamaması ve standardı karşılamaktan kaçınma (Egan vd., 2010). Mükemmeliyetçiler genellikle başarı elde ettiklerinde bile, belirledikleri standartların yeterince yüksek olmadığını düşünerek tekrar değerlendirme yapmaya eğilimlidirler (Kobori, Hayakawa ve Tanno, 2009). Sonuç olarak, bilişsel yaklaşımda mükemmeliyetçilerin düşünce biçimleri

performanslarını ve genel yaşam kalitelerini etkileyen önemli bir unsur olarak karşımıza çıkar.

Akılcı-duygusal davranışçı yaklaşım çerçevesinde Ellis (2002) mükemmeliyetçiliği mantıksız, çarpıtılmış algılar olarak tanımlar. Bu inançların altında yatan motivasyonlar, bireylerin sahip olduğu belirli arzular ve beklentilerden kaynaklanır. Bu beklentiler, öz yeterlik, her alanda yeterli olma arzusu, onaylanma isteği ve sorunları mükemmel çözmemenin yaratacağı olumsuz sonuçlar gibi unsurları içerir (Ellis, 2002). Bu inançlara sahip olanlar, her alanda yeterli ve hatasız olmaları gerektiğine inanarak, bu nitelikleri saygınlıklarıyla bağdaştırırlar (Ellis, 1977). Bu durum, mükemmeliyetçiliği, bireylerin kendilerini sürekli değerlendirmelerine ve her zaman başarıya ulaşma arzusuna yönlendirir. Ellis (1987a), bireylerin çeşitli biyolojik ve sosyal etmenlerden dolayı akılcı olmayan inançlar geliştirdiğini belirtir ve bu inançlar kesintiye uğradığında bireylerde rahatsızlık hissi, depresyon meydana gelebilir. Geliştirilen mantık dışı, akılcı olmayan inançlar, kişilerin "her alanda en yüksek başarıyı elde etme zorunluluğu" ve "başarısızlığın felaket olduğu" düşüncesi gibi ifadeleri içerir (Ellis, 1987b). Bu düşünce yapısına sahip bireyler, olumsuz deneyimlerden kaçınmak için sürekli bir çaba içinde olurlar ve bu çaba, mükemmeliyetçiliğe yönlendirir.

2.2.4 Mükemmeliyetçi Anne-Baba Davranışlarının Özellikleri

Mükemmeliyetçilik, kişilerin kendilerine ve başkalarına koyduğu yüksek standartlarla karakterize edilen çok boyutlu bir kişilik özelliğidir (Hewitt & Flett, 1991). Ebeveynlik bağlamında, bu özellik önemli bir etkiye sahip olup, ebeveynlerin mükemmeliyetçi tutumları çocukların gelişiminde kritik rol oynamaktadır (Damian vd., 2013). Lee ve Kim (2007), ebeveyn mükemmeliyetçiliğinin, çocukların kaygı düzeylerini etkileyen önemli bir faktör olduğunu vurgulamaktadır. Mükemmeliyetçi ebeveynler, çocukları üzerinde sıkı kontrol sağlama eğilimindedirler; bu durum, çocukların psikolojik sağlıklarını olumsuz etkileyebilir (Kawamura vd., 2001).

Araştırmalar, ebeveynlerin yüksek beklentilerinin, çocuklarda kaygı, düşük özsaygı ve sosyal kaygı gibi çeşitli psikolojik sorunların ortaya çıkmasına yol açtığını ortaya koymaktadır (Flett & Hewitt, 1991). Snell ve arkadaşları (2005), mükemmeliyetçi beklentilerin çocuklarda mükemmeliyetçilik davranışlarını

pekiştirdiğini ve bu durumun ruhsal bozukluk riskini artırabileceğini ifade etmektedir. Mükemmeliyetçi ebeveynler, çocuklarının başarısızlıklarından korkarak onlara sürekli yüksek standartlar dayatmaktadır; bu durum, çocukların kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olabilir, zira mükemmeliyetçi beklentilere ulaşmak çoğu zaman imkansızdır (Burns, 1980). Mükemmeliyetçi ebeveyn tutumları, çocukların sosyal kaygı düzeyleri üzerinde belirleyici bir etki yapabilir; bu bağlamda, bu ebeveynlerin çocuklarının kaygı seviyelerinin genellikle daha yüksek olduğu görülmektedir (Hewitt & Flett, 1991). Özellikle ergenlik döneminde, ebeveynlerin sosyal beklentileri, çocukların sosyal becerilerini olumsuz yönde etkileyebilir (Hamarta, 2009). Hibbard (2014) ise, ebeveynlerin mükemmeliyetçi tutumlarının, çocukların sosyal kaygı ve ilişki kurma becerilerini negatif anlamda etki edebileceğini vurgulamaktadır. Mükemmeliyetçi ebeveynler, sıklıkla eleştirel bir tutum sergilemekte ve bu durum, çocukların benlik saygısını olumsuz etkileyebilmektedir (Otrar vd., 2018). Aile içinde yapılan eleştiriler, çocukların kendilerine olan güvenlerini zayıflatabilir ve bu durum, sosyal ilişkilerde zorluklara neden olabilir (Kawamura vd., 2001). Ebeveynlerin çocuklarına yönelik başarı beklentilerinin, çocukların psikolojik sağlıkları üzerinde uzun süreli etkileri olabileceği pek çok çalışma ile ortaya konulmuştur (Azizi & Besharat, 2011).

Sonuç olarak, mükemmeliyetçi ebeveyn davranışlarının çocuklar üzerindeki etkileri oldukça çok yönlüdür. Bu etkiler, çocukların psikolojik sağlıklarını, sosyal becerilerini ve genel yaşam tatminlerini olumsuz yönde etkileyebilir (Carmo vd., 2021). Ebeveynlerin, çocuklarına yönelik beklentilerini gözden geçirerek daha sağlıklı ebeveynlik yaklaşımlarını benimsemeleri büyük önem taşımaktadır (Geranmayepour & Besharat, 2010). Mükemmeliyetçilikle ilişkili kaygı düzeylerinin azaltılması, çocukların sağlıklı bir gelişim göstermelerine katkı sağlayabilir (Flett & Hewitt, 2002).

2.2.5 Mükemmeliyetçilikle İlgili Literatürde Yer Alan Çalışmalar

Burns (1980), mükemmeliyetçiliğin öz-yıkıcı eğilimlerini ele almıştır. Çalışma, bireylerin yüksek standartlarını karşılayamamaları durumunda kendilerini sert eleştirmelerinin depresyon ve düşük benlik saygısına yol açabileceğini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, mükemmeliyetçiliğin zarar verici yönlerini vurgulamaktadır.

Hewitt ve Flett (1991), kişisel ve sosyal mükemmeliyetçilik türlerinin psikopatolojik belirtilerle ilişkisini analiz etmiştir. Çalışma, bireyin kendine, başkalarına ve sosyal baskıya yönelik mükemmeliyetçilik düzeylerinin depresyon, anksiyete ve sosyal kaygı gibi belirtilerle farklı şekilde bağlantılı olduğunu ortaya koymuştur.

Rice ve Lopez (2005), aile ve sosyal çevrenin etkilerinin mükemmeliyetçilik ile yetişkinlerde bağlanma stilleri üzerindeki rolünü ele almıştır. Bulgular, ebeveyn mükemmeliyetçiliği ve sosyal baskının yetişkinlerde bağlanma stillerini etkileyecek şekilde mükemmeliyetçi eğilimleri güçlendirdiğini göstermektedir.

Snell (2005), ebeveyn mükemmeliyetçiliğinin çocukların ruh sağlığı üzerindeki etkilerini ele almıştır. Bulgular, mükemmeliyetçi ebeveynlerin çocuklarında anksiyete, düşük özgüven ve depresyon belirtilerinin daha yaygın olduğunu göstermiştir. Sosyal baskıya daha duyarlı olan çocuklarda, uyumsuz mükemmeliyetçilik eğilimlerinin arttığı gözlenmiştir.

Kawamura (2001), ebeveyn beklentilerinin kültürel bağlamda çocukların mükemmeliyetçi eğilimleri üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Sonuçlar, özellikle Asya kültüründe ebeveynlerin çocuklarından yüksek beklentilerinin, bu çocuklarda daha güçlü mükemmeliyetçilik özellikleri ve artan kaygı düzeyi ile ilişkili olduğunu tespit etmiştir.

Flett ve Hewitt (2002), sosyal baskıya dayalı mükemmeliyetçilik ve bunun birey üzerindeki psikolojik etkilerini incelemiştir. Sosyal baskıya dayalı mükemmeliyetçilik özellikleri gösteren bireylerde depresyon ve sosyal kaygının daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Kenny, Kashy ve Bolger (1998), ebeveynlerin kontrolcü davranışlarının çocukların depresyona yatkınlığı üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Bulgular, annelerin kontrolcü yaklaşımlarının çocukların depresyon riskini artırarak onları psikolojik olarak daha savunmasız hale getirdiğini ortaya koymaktadır.

Hamarta (2009), ergenlerde sosyal kaygının mükemmeliyetçilik ve kişilerarası problem çözme becerileriyle bağlantısını incelemiştir. Araştırma bulguları, yüksek mükemmeliyetçilik düzeylerine sahip ergenlerin sosyal ortamlarda daha yoğun

olumsuz değerlendirilme korkusu yaşadıklarını, bu durumun sosyal kaygıyı yükselten önemli bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır.

Lee ve Kim (2007), ebeveyn mükemmeliyetçiliğinin ergenlerde özgüven ve sosyal ilişkiler üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Araştırma, ebeveynlerin yüksek beklentilerinin ergenlerde özgüven azalması ve sosyal kaygı düzeyinin yükselmesine neden olduğunu göstermektedir. Ebeveynlerin mükemmeliyetçi tutumları, ergenlerde sosyal etkileşimlerde zorluklara yol açmıştır.

Hibbard ve Davies (2014), ebeveyn mükemmeliyetçiliği ile ergenlerdeki anksiyete ve depresyon belirtileri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma, mükemmeliyetçi ebeveynlere sahip çocukların depresyon ve anksiyete riskinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum, ergenlerde başarısızlık korkusunun ruh sağlığı üzerindeki etkilerini vurgulamaktadır.

Otrar, Dönmez ve Uzel (2018), ergenlerde benlik algısı ile mükemmeliyetçilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışma, olumlu benlik algısının uyumlu mükemmeliyetçiliği artırırken uyumsuz mükemmeliyetçiliği azalttığını ortaya koymuştur. Bu durum, olumlu benlik algısının psikolojik iyi oluşu destekleyebileceğini göstermektedir.

Hamarta (2009), ergenlerde sosyal kaygı ile mükemmeliyetçilik ve kişilerarası problem çözme becerileri arasındaki ilişkileri incelemiştir. Yüksek mükemmeliyetçilik düzeylerinin ergenlerde sosyal kaygıyı artırarak sosyal değerlendirilme korkusuna sebep olduğu bulunmuştur.

Carmo, Oliveira, Brás ve Faísca (2021), ebeveyn mükemmeliyetçiliğinin çocuklar üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Sonuçlar, ebeveynlerin mükemmeliyetçi tutumlarının çocuklarına yansıdığını ve ebeveynin cinsiyetinin bu etkileşimde belirleyici olduğunu göstermiştir. Örneğin, anneler kız çocuklarını, babalar ise erkek çocuklarını daha fazla etkilemektedir.

Sancar, Kartal ve Gübeş (2021), araştırmalarında öğretmenlerin tükenmişlik ve mükemmeliyetçilik seviyelerinin ilişkilerini ele almışlardır. Öğretmenlerin tükenmişlikleri ve mükemmeliyetçilik alt boyutu olan düzen ve yüksek standartlarla

olumsuz anlamda, çelişkiyle ise olumlu anlamda ilişkiler kurduğunu gözlemlemişlerdir.

Erbaş ve Karahan (2022), öğretmen adaylarının mükemmeliyetçiliklerinin reddedilme hassasiyetleriyle öznel iyi oluş seviyeleri üzerine çalışmışlardır. Araştırma çıktılarında öğretmen adaylarında reddedilme hassasiyetinin mükemmeliyetçilikle pozitif yönde, öznel iyi oluşla ise negatif yönde ve anlamlı ilişkiler tespit etmişlerdir.

2.3 Annelik Öz Yeterliği

2.3.1 Ebeveyn Öz Yeterliğinin Tanımı

1970’li yıllarda Albert Bandura’nın ortaya koyduğu temeller üzerine inşa edilerek araştırmalara konu olmaya başlayan öz yeterlik kavramı genel öz yeterlik ve spesifik öz yeterlik olarak iki başlıkta ele alınabilir (Calicchio, 2023). Spesifik öz yeterlik, bireyin kendine dair sahip olduğu genel öz yeterlik inancından bağımsız bir şekilde, belirli bir duruma özgü beslediği inancıdır. Bebeğinin bakımı, çocuğa karşı yaklaşım şekilleri gibi ebeveynliğe özgü davranışlara dair sahip olunan inançlarla ilgili alanı kapsayan ebeveynlik öz yeterliği ise 1980’li yıllarda araştırmalara konu olmaya başlamıştır (Aksoy ve Diken, 2009).

Ebeveyn öz yeterliği, anne veya babanın çocuklarını yetiştirme süreçlerinde kendilerindeki bilgi, beceri ve özgüveni ne ölçüde yeterli olarak algıladıkları konusunda sahip oldukları inançları olarak değerlendirilir (Bandura, 1997). De Montigny ve Lacharite (2005), ebeveyn öz yeterliğini destekleyen dört ana kaynak tespit etmişlerdir: başarılı deneyimler, dolaylı gözlem, sözlü ikna ve fizyolojik/duygusal durum. Başarılı ebeveynlik deneyimleri, sözel ikna ve güven duyulan modelleri gözleme gibi faktörler, ebeveynlerin kendi yeterlik algılarını pekiştirir (de Montigny & Lacharite, 2005). Yapılan araştırmalarda ebeveyn öz yeterlik düzeyi fazla olan ebeveynlerin, çocuklarıyla daha güven verici ve destekleyici ilişkiler kurduklarını, böylece çocukların daha olumlu sosyal ve duygusal reaksiyonlar geliştirdiklerini ortaya koymaktadır (Kotil, 2010). Özellikle okul öncesi dönemde ebeveynlerin çocuğa karşı güvenli bir ortam oluşturuyor olmasının çocukların özgüvenini arttırdığı ve sosyal ilişkilerinde uyumluluklarının arttığı araştırmalarca gözlemlenmiştir. Örneğin, Uyanık ve Yılmaz (2014) tarafından gerçekleştirilen bir

çalışmada ebeveynlerin çocuklarına yönelik koruyucu ve destekleyici yaklaşımlarının, çocukların sosyal gelişimlerini ve davranış uyumlarını doğrudan etkilediği belirlenmiştir.

Ebeveyn öz yeterliği yüksek olan bireyler, çocukların zorlayıcı davranışlarını yönetme konusunda daha yetkin olduklarını hissetmekte ve böylece daha tutarlı ebeveynlik stratejileri geliştirebilmektedirler (Teti ve Gelfand, 1991). Öz yeterliği yüksek olan ebeveynler, çocuklarının gelişim alanlarına katkı sunmak için daha etkin rol oynar ve uygun öğrenme ortamları sağlar (Kaya & Şahin, 2020). Aksoy ve Diken (2009), ebeveynlerin öz yeterlik algısının çocukların bilişsel ve sosyal gelişiminde de kritik bir faktör olduğunu vurgulamaktadır.

2.3.2 Anne – Çocuk Etkileşimi

Anne çocuk etkileşimi henüz hamileyken başlayan ve annenin çocuğun ihtiyaçlarını doğru algılaması ve bu ihtiyaçlara zamanında yanıt vermesiyle şekillenen dinamik bir süreçtir. Bebek yaşamsal ihtiyaçları gideren anne ile sadece beslenme ve bakım değil, duygusal olarak da bir etkileşime girer (Ulutaş vd., 2016). Bebeklik döneminde yeterli karşılanmayan basit ihtiyaçlar ileride olumsuz sonuçlara sebep olabilmektedir (Yörükoğlu, 2011). Anne ve bebeğin kurduğu etkileşimin, bebeğin gelecekte inşa edeceği yaşamında kuracağı ilişkilerde de önemli rolü vardır (Ulutaş vd., 2016). Anne baba ile bebeğin kurduğu ilişkinin güvenli olmadığı durumda bebeğin hayatının ilerleyen yıllarında başka kişilerle kuracağı ilişkilerde sorun yaşamaya da devam edeceği öngörülür (Goldberg, 2000). Çalışmalar, annenin çocuğun sinyallerine zamanında ve yerinde yanıt vermesinin, çocuğun hem bilişsel hem de sosyal gelişiminde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir (Bee ve Boyd, 2009).

Oyun, anne ve çocuk arasındaki ilişkinin güçlenmesine ve çocuğun sosyal becerilerinin gelişmesine yardımcı olan önemli bir araç olarak kabul edilir. Anne ve çocuğun birlikte oynadıkları oyunlar esnasında kullanılan ifadeler güvenli bağlanmayı destekler niteliktedir. Çocukluk süreci boyunca annenin çocukla oyun oynaması aralarında gelişen bağı güçlendirir, hatta anneyle çocuğu arasında sağlıklı etkileşim geliştirilmesi için oyun mükemmel bir bağlam sağlayabilir (Akgün ve Yeşilyaprak, 2011). Öte yandan oyunda annenin fazla müdahil veya sorgulayıcı tutumlarda olması

bu bağlanmaya olumsuz yönde etki edebilir (Booth ve Jernberg, 2009). Oyun temelli etkileşimler, çocuğun doğal gelişimine uyumlu olarak anne-çocuk bağına güçlendirirken, çocuk için sosyal ve duygusal bir güvence sağlar (Gençer ve Aksoy, 2016).

Annenin çocuğuyla oyun dışında geçirdiği zamanın niteliği de önemlidir. Çocuğun gelişimine katkı sağlamak için zamanın miktarından çok, nasıl geçirildiği belirleyici bir rol oynar (Yılmaz, 2007). Anne, çocuğun hayatındaki ilk öğretmen ve rehberdir (Çiftçi, 1991).

2.3.2.1 Bağlanma Kuramı

Bağlanma kuramı, kişilerin erken yaşlarda birincil bakım verenleri ile geliştirdikleri duygusal bağların, ileri yaşamlarındaki psikolojik ve sosyal gelişimleri üzerinde izler bıraktığını öne sürer. John Bowlby'nin önderliğinde gelişen bu kuram, bireylerin hayatta kalma içgüdüleriyle bir bağlanma figürüne yakınlık kurmayı hedefleyen davranışlar sergilediğini vurgular (Bowlby, 1998). Bu davranışların temel amacı, bağı geliştiren çocuğa hem güvenli bir alan sağlamak hem de çevreyi keşfetme süreçlerini desteklemektir (Keskin & Çam, 2007). Çocukken anneyle kurulan etkili iletişim, mesajların doğru şekilde aktarılmasını ve anlamlandırılmasını kolaylaştırarak güvenli bağlanma için zemin hazırlar (Booth ve Jernberg, 2009).

Kuram, kişilerin bakım verenle kurduğu ilişkiler yoluyla "içsel çalışma modelleri" (internal working models) geliştirdiğini ve bu modellerin kendisi ve diğerleri ile ilgili anlayışını şekillendirdiğini savunur. Duyarlı ve tutarlı bir bakım verenin varlığı, çocukta güvenli bir bağlanma tarzı geliştirirken, tutarsız veya ihmalkâr bir yaklaşım güvensiz bağlanma türlerine yol açabilir (Morsünbül & Çok, 2011; Broberg, 2000). Güvensiz bağlanma; kaçınan, kaygılı ya da düzensiz bağlanma türleri olarak sınıflandırılabilir ve bu stiller bireyin ilerleyen yaşlardaki ilişkilerinde sorunlara neden olabilir (Ainsworth, 1997; Abraham, 2024).

Mary Ainsworth'un "Yabancı Durum Deneyi" (Strange Situation Experiment) bağlanma türlerini sınıflandırmada önemli bir yöntem sunar. Bu deney, çocuğun bakım verenin yokluğunda ve yeniden ortaya çıktığında gösterdiği tepkiler üzerinden bağlanma türlerini güvenli, kaygılı ve kaçınan olarak kategorize eder. Deneyin

bulguları, bağlanma biçimlerinin erken çocukluk döneminden yetişkinliğe kadar süregelen etkilerini ortaya koyar (Ainsworth, 1989). Bağlanma kuramı, yaşam boyu süren etkileriyle yalnızca çocukluk dönemine değil, bireylerin romantik ilişkileri ve öz-yeterlik algıları gibi yetişkinlik süreçlerine de ışık tutar. Güvenli bağlanma geliştirmiş bireylerin duygusal düzenleme, problem çözme ve kendilik algılarında olumlu özellikler sergilediği araştırmalarla desteklenmiştir (Schneider, 1991; Abraham, 2024).

Bağlanma kuramı ebeveyn öz yeterliği ile bağlanma arasındaki ilişkiyi anlamak açısından önemli bir çerçeve sunar. Özellikle kendi aileleriyle güvenli bağlanma geliştiren kişilerin kendi çocuklarıyla da güvenli ilişkiler kurma olasılıklarının daha yüksek olduğu araştırmalarla desteklenmiştir. Bu bağlamda ebeveyn öz yeterliğinin, kişilerin kendi aileleriyle kurdukları bağlanma ilişkisinin niteliği, dışarıdan edindikleri sosyal destek ve eğitim seviyeleri gibi faktörlerden etkilendiği vurgulanmaktadır (Holloway vd., 2005). Coleman ve Karraker (2000) ise erken çocukluk döneminde ebeveynlerle kurulan etkileşimlerin, ebeveynliğe dair şemaların gelişiminde ve öz yeterlik algılarının temellerinin atılmasında belirleyici olduğunu öne sürmektedir. Böylece, anne öz yeterliği, bireyin kendi bağlanma deneyimleriyle şekillenen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.3.3 Çalışan Annelerde Ebeveyn Öz Yeterliği

Ebeveyn öz yeterliği, kişilerin çocuk bakımına yönelik becerilerine olan inanç düzeylerini ifade eden bir terimdir (Bandura, 1997). Çalışan anneler ele alındığında, bu kavram yalnızca bireysel ebeveynlik becerilerini değil, aynı zamanda iş ve yaşam dengesi ile bağlantılı toplumsal ve kurumsal etmenleri de kapsamaktadır (Sabat ve vd., 2016). Günümüzde çalışılan işlerin benzer olması durumunda dahi toplum çocuktan sorumlu kişi olarak öncelikle anneyi görmeye devam etmektedir (Lewis, 2001). Rol Uygunluğu Teorisi'ne (Role Congruity Theory) göre, "ideal anne" çocuklarına her zaman ulaşılabilir olmalı, buna karşın "ideal çalışan" ise tüm enerjisini işine odaklamalıdır (Eagly ve Karau, 2002). Bu iki rol arasındaki çatışma, çalışmakta olan annelerin ebeveyn öz yeterlik algılarına ve genel yaşam dengelerine olumsuz yönde etki edebilir (Sabat ve vd., 2016).

Ebeveyn öz yeterliği, kişilerin kendilerine karşı duydukları güven, geçmiş yaşanmışlıklar ve çevrelerinden desteklerle şekil alır (Bandura, 1997). Leahy-Warren ve McCarthy (2011) tarafından yapılan bir çalışmada, sosyal desteğin annelerin ebeveyn öz yeterlik algıları üzerinde olumlu bir etkisi olduğu gözlemlenmiştir. Benzer şekilde, Ekayanthi ve Besral (2024) da sosyal desteğin emziren annelerin öz yeterlik algısını güçlendirdiğini belirtmektedir. Ancak çocuk bakımının daha eşit paylaşılmasını teşvik eden politikaların eksikliği, çalışan anneler üzerinde ek bir baskı oluşturmaktadır ve bu durum, kadınların iş ve bakım sorumluluklarını dengeleme çabalarını daha da karmaşık hale getirmektedir (Lewis, 2001).

2.3.4 Ebeveynlik Görevlerinde Öz Yeterlik Boyutları

Ebeveynlik görevlerinde öz yeterliğin alt boyutları ilgi-bakım, disiplin, oyun ve rutindir (Kunduracı ve Aksoy, 2021).

Disiplin, ailelerin çocukların uygunsuz davranışlarını önlemek ve uygun davranışlar geliştirmek amacıyla kullandıkları yöntemler bütünü olarak tanımlanabilir (Smith ve arkadaşları, 2016). Çocukların olumlu davranışlarını pekiştirmekte daha başarılı olanlar etkili disiplin yöntemleri (Mantıksal açıklama vb.), daha az başarılı olanlar etkisiz disiplin yöntemleri (Zorlayıcı cezalar vb.) olmak üzere disiplin yöntemleri ikiye ayrılabilir (Locke ve Prinz, 2002). Köçer ve Çınar (2021), ödül ve cezanın disiplin sürecinde yaygın olarak kullanıldığını, ancak bu yaklaşımların çocuğun içsel motivasyonunu zayıflatarak öz-disiplin becerilerini geliştirmede yetersiz kaldığını ifade etmiştir. Etkili disiplin teknikleri açıklayıcı ve net kurallar koymayı içerir ve bu teknikler çocuğun davranışlarını yönlendirmede daha sürdürülebilir sonuçlar verebilmektedir (Locke ve Prinz, 2002). Öte yandan tutarsız disiplin veya sert cezalandırıcı tutumlar, çocukların uyum ve duygusal gelişimini olumsuz anlamda etkileyebilir (Lunkenheimer vd., 2023). Lunkenheimer ve arkadaşları (2023), ebeveynlerin duygusal ve bilişsel öz-düzenleme becerilerinin disiplin süreçlerindeki önemine dikkat çekmiş ve bu becerilerin yetersiz olduğu durumlarda sert disiplin uygulamalarının artabileceğini belirtmiştir. Sert disiplinin, çocukların duygusal düzenleme ve davranış kontrol becerilerini olumsuz yönde etkilediği ve aileyle çocuğun ilişkisinde kopukluğa neden olabildiği gözlemlenmiştir (Köçer ve Çınar, 2021). Locke ve Prinz (2002), disiplinin açıklama ve mantık yürütme

yoluyla uygulanmasının, çocuğun hem kısa hem de uzun vadede daha sağlıklı davranışlar geliştirmesine yardımcı olabileceğini ifade etmektedir.

Rutinler, günlük yaşamda yinelenen, tahmin edilebilir davranış kalıplarını ifade eder ve hem çocuklar hem de aileler için düzen sağlayarak yaşamı kolaylaştırır (Clark, 2000; Fiese ve Everhart, 2008). Çocuk gelişimi açısından rutinler, bilişsel, sosyal-duygusal, davranışsal ve fiziksel sağlık gibi birçok alanda olumlu etkiler sunar. Bunun nedeni, rutinlerin sağladığı öngörülebilirlik ve tutarlılığın çocuklarda güven ve aidiyet duygusu oluşturmalarıdır (McNamara ve Humphry, 2008). Araştırmalarda çocukların uyku, beslenme ve oyun gibi günlük rutinelere dahil olmasının, düzenli alışkanlıkların oluşumunu desteklediği gözlemlenmektedir. Örneğin, Mindell ve Williamson (2018), uyku öncesi rutinlerin sadece uyku kalitesini değil, aynı zamanda çocukların dil gelişimini, duygusal düzenlemeyi ve aileyle çocuğun bağı güçlendirdiğini belirtmiştir. Bu rutinlerin tekrarlanan özü, çocukların belirli becerileri pekiştirmesine ve karmaşık görevlerde daha iyi olmalarına yardımcı olur (McNamara ve Humphry, 2008). Rutinler stresli durumlarla başa çıkmayı daha kolay hale getirmekte ve çocukların olumsuz çevrenin etkilerinden korunmasına yardımcı olmaktadır (Selman ve Dilworth-Bart, 2023). Rutinlerin uygulanmasında ebeveynin rolü büyüktür. McNamara ve Humphry (2008), ebeveynlerin çocuklarına rutinleri öğretirken rehberlik sağladıklarını, çocukların ise bu süreçte aktif katılım göstererek rutinleri öğrenip uyguladıklarını belirtmiştir. Bu dinamik, çocukların günlük aktivitelerle ilişkili motor beceriler ve sosyal etkileşimlerde gelişim göstermesini destekler. Sonuç olarak, rutinler yalnızca bireysel becerilerin gelişimini değil, aynı zamanda aile içindeki ilişkilerin güçlenmesini ve genel yaşam kalitesini artırmayı hedefler.

Oyun, çocukların zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimlerini destekleyen temel bir etkinliktir. Bu etkinlik, çocukların doğal öğrenme süreçlerini kolaylaştıran ve aynı zamanda onların yaratıcılıklarını, sosyal becerilerini ve problem çözme yeteneklerini geliştiren bir araçtır (Kaytez ve Durualp, 2014). Çocuk oyun sırasında çevresini dair keşiflerde bulunur, yeni beceriler edinir ve hayattaki yaşadıklarını modelleyerek anlamlandırır (Polat ve Kara, 2023). Oyun çocukların sosyal etkileşimlerinde de kritik bir rol oynar. Roopnarine ve Davidson (2015), ebeveyn-çocuk oyunlarının, çocuğun toplumsal bağlarını güçlendirdiğini ve kültürel

değerlerin aktarımında önemli bir araç olduğunu vurgular. Bu bağlamda oyun aracılığıyla çocuklar başkalarıyla işbirliği yapmayı, yardım etmeyi ve paylaşmayı öğrenirler.

Psikolojik açıdan bakıldığında, oyun çocukların duygusal dünyalarını aktarmalarına ve travmatik deneyimlerin mevcut etkilerini azaltmalarına alan açar. Filial terapi gibi oyun temelli yaklaşımlar, aile ve çocuğun ilişkisini iyileştirmek için oyunları terapötik bir araç olarak kullanır. Bu terapi modelinde, çocukların kendilerini oyun yoluyla ifade etmeleri, onların psikolojik iyilik hallerini artırır ve ebeveynleriyle daha güçlü bağlar kurmalarını sağlar (Özkaya, 2015). Bilişsel gelişimleri açısından, oyun sırasında çocuklar problem çözme, mantık yürütme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme fırsatı edinirler. Piaget ve Vygotsky gibi gelişim kuramcıları, oyunun bilişsel gelişimdeki önemli rolünü vurgulamış ve oyun sırasında çocukların hem çevresel hem de sosyal öğrenme süreçlerini bir arada deneyimlediklerini belirtmişlerdir (Roopnarine ve Davidson, 2015). Özellikle sembolik oyunlar, çocukların soyut düşünme ve hayal gücü geliştirme becerilerini pekiştirir. Oyun yalnızca bir eğlence aracı değil, bir öğrenme, keşfetme ve ifade etme şeklidir. Çocukların oyun oynama hakkının korunması ve desteklenmesi, onların sağlıklı gelişimleri için kritik bir öneme sahiptir (Polat ve Kara, 2023).

İlgi ve bakım, çocuğun fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimini güçlendiren temel ebeveynlik bileşenleridir. Çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, onların güven duygusunu destekler ve sağlıklı bir kişi olma yolunda temel oluşturur (Kırman ve Doğan, 2017). Özellikle erken çocukluk döneminde verilen nitelikli bakım, çocuğun ileride karşılaşılabileceği zorluklarla baş etme kapasitesini artırır ve gelişimsel sürecin sağlıklı ilerlemesine yardımcı olur (Tercan ve Aytakin, 2022). Ailelerin çocuklarına sağlamış olduğu bakımın kalitesi, onların gelişimsel sonuçlarını doğrudan etkiler. İhtiyaçların düzenli karşılanması, çocuğun özsaygısını, sosyal becerilerini ve akademik başarısını olumlu anlamda etkiler (Özdemir ve Sağkal, 2020). Yeterli bakım sağlanamaması durumunda ise çocuğun hem kısa hem de uzun vadede gelişimsel problemler yaşama riski yükselir. Örneğin, fiziksel bakımdan eksiklerinin olması çocuklarda sağlık problemlerine ve gelişim geriliklerine sebep olabiliyor iken duygusal bakımda eksik kalınması güvensizlik, düşük benlik algısı ve sosyal uyum sorunlarına neden olabilir (Karataş, 2007). Özellikle anne ve çocuk arasındaki

yakınlık, çocuğun güvenli bağlanma geliştirmesinde etkili rol oynar (Abukan, 2020). Güvenli bağlanma geliştirmiş olan çocuklar, ileride daha başarılı sosyal ilişkiler kurmaya ve duygusal olarak daha dayanıklı bireyler haline gelmeye yatkın olurlar. Ailelerin sunduğu bakımın tutarlı ve tahmin edilebilir olması, çocuğun hem rutinlerine hem de sosyal ilişkilere uyum sağlamasını kolaylaştırmaktadır (Kırman ve Doğan, 2017).

2.3.5 Anne Öz Yeterliği İle İlgili Literatürde Yer Alan Çalışmalar

Aksoy ve Diken (2009), ailelerin özellikle annelerin, öz yeterlik düzeylerinin çocukların erken çocukluklarında bilişsel, sosyal ve dil gelişimleri üzerindeki etkilerini incelemiştir. Çalışmada, ebeveyn öz yeterlik algısının sosyoekonomik hal, sosyal destek, bekâr annelik durumu ve annelik yaşı gibi faktörlerden etkilendiği; ayrıca çocukların problem davranışları, annelik depresyonu ve stresi ile ilişkili olduğu belirtilmiştir.

Uyanık ve arkadaşları (2014), okul öncesi yaş grubundaki çocukların annelerinde, ebeveyn öz yeterlik algısı ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki bağlantıyı incelemiştir. Araştırma, aşırı koruyucu ve disiplinler tutumların, anneliğe özgü stratejiler üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu göstermiştir.

Büyükaşkapu (2012), 1-3 yaş arasındaki çocukların gelişim düzeyleri ile annelerinin öz yeterlik algıları arasındaki bağlantıyı araştırmıştır. Araştırmanın sonuçları, annelerin disiplin, öğretme ve oyun konularında daha az yeterli gördüklerini, buna karşın öz yeterlik algılarının çocukların sosyal becerileri ve öz bakım gelişimleriyle olumlu bir ilişki gösterdiğini ortaya koymuştur.

Jackson ve Scheines (2005), düşük gelirli bekar annelerin öz yeterlik inançları ile çocuklarının davranışsal ve bilişsel gelişimi arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Annelerin öz yeterlik algılarının yüksek olduğu durumlarda, depresif semptomların azaldığı ve ebeveynlik uygulamalarının olumlu yönde etkilendiği belirlenmiştir.

Kuhn ve Carter (2006), otizm spektrum bozukluğa sahip olan çocukların annelerinin öz yeterlik algılarını ve ebeveynlik uygulamalarını incelemiştir. Araştırma, öz yeterlik algılarının ebeveynlerin çocuklarıyla etkileşimlerinde belirleyici bir faktör olduğunu göstermiştir.

Kuzu ve Kısa (2020), ebeveynlerin öz yeterlik inançları ile çocuklarının duygusal gelişimini desteklemek için kullandıkları yöntemler arasındaki bağlantıyı incelemiştir. Bulgular, yüksek öz yeterlik algısına sahip ebeveynlerin daha pozitif duygu sosyalleştirme yöntemlerini kullandığını göstermektedir.

Sanders ve Woolley (2005), annelik öz yeterliği ile ebeveynlik pratikleri arasındaki ilişkiyi değerlendirmiştir. Bulgular, yüksek öz yeterlik algısına sahip annelerin daha olumlu ebeveynlik uygulamaları sergilediğini ve bu durumun çocukların davranışsal problemlerini azaltmada etkili olduğunu göstermiştir.

Aksüt'ün (2022) çalışması, ebeveyn öz-yeterliliğinin, ebeveynlerin çocuk bakımı ve yetiştirme konusundaki yetkinlik algılarıyla doğrudan ilişkili olduğunu vurgulamakta ve bu algının anne baba tutumları, çocuk gelişimi ve sosyal destek gibi faktörlerle nasıl şekillendiğini ele almaktadır.

Leahy-Warren ve arkadaşları (2012), ilk kez anne olan bireylerin sosyal destek algıları, annelik öz yeterlikleri ve doğum sonrası depresyon arasındaki ilişkileri incelemiştir. Araştırma, sosyal desteğin annelik öz yeterliğini artırdığı ve depresyon semptomlarını azalttığı yönünde sonuçlar ortaya koymuştur.

2.4 Mükemmeliyetçilik ve Mesleki Öz Yeterlik İlişkisi

Özgürler (2017) tarafından yapılan çalışma, annenin öğretmen mesleğini icra edip etmemesinin anne mükemmeliyetçilik seviyesi, çocuğunun mükemmeliyetçilik ve kaygı seviyesine etkisini incelemeyi hedeflemiştir. Araştırmada öğretmenliğin annenin mükemmeliyetçilik seviyesi ile ilişkisi incelenmiş, bulgularda sadece aileden eleştiri alt boyutunun annenin öğretmen olması durumuna bağlı olarak istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Öğretmen olan annelerin öğretmen olmayan annelere kıyasla aileden eleştiri sonuçları anlamlı ve düşük tespit edilmiştir.

Mermerkaya (2020), spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile işlevsel olmayan mükemmeliyetçilik eğilimleri, akademik bütünleşme ve öz yeterlik ilişkilerini inceleyen bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırma bulgularına göre, olumlu mükemmeliyetçiliğin kişilerin akademik öz yeterlik ve akademik bütünleşme düzeylerini pozitif anlamda etkilediği; olumsuz mükemmeliyetçiliğin ise bu faktörleri

olumsuz etkilediğini gözlemlenmiştir. Bu bulgular, akademik bağlamda öz yeterlik algısının mükemmeliyetçilik alt boyutlarıyla nasıl ilişkilendiğini ortaya koymaktadır.

Sarıkaya (2018), çalışmasında müzik öğretmeni olmak için öğrenim görmekte olan öğrencilerin performans kaygı seviyeleri, mükemmeliyetçilik düzeyleri ve öz-yeterlik ilişkilerini ele almıştır. Araştırma sonucuna göre, öğrenciler arasında müziğe dair performans kaygı seviyeleri ile mükemmeliyetçilik ve öz yeterlik algıları açısından anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Mükemmeliyetçilik seviyesinin performans kaygısının üzerinde etkisi olduğunun ve öz yeterliğin yüksek olmasının müzik performans kaygılarını engellemedeki önemi vurgulanmıştır.

2.5 Mükemmeliyetçilik ve Annelik Öz Yeterliği İlişkisi

Curran ve Hill'in (2019) meta-analiz çalışması, mükemmeliyetçilikteki artışları incelemekte ve özellikle gençler arasında kendine yönelimli, sosyal olarak belirlenmiş ve başkalarına yönelimli mükemmeliyetçilik boyutlarının zaman içinde nasıl değiştiğini araştırmıştır. Çalışma, mükemmeliyetçilik gelişiminde ebeveyn beklentileri ve ebeveyn eleştirisinin etkilerini de ele almıştır. Aile beklentileri ve aile eleştirisi, sosyal olarak belirlenmiş mükemmeliyetçilik ile güçlü pozitif ilişkiler göstermiştir.

Wayne D. Parker (2000) çalışmasında mükemmeliyetçiliği olumlu ve olumsuz olarak ele almıştır. Parker, çalışmasında olumlu mükemmeliyetçiliğin annelerin çocuklarıyla daha pozitif bir ilişki kurmasını desteklediğini belirtmiştir. Annelerin kişisel standartlarının çocuklarına olan etkisinin babalara kıyasla daha belirgin olduğu ifade edilmiştir. Babaların mükemmeliyetçiliklerinin daha çok düzen ve yapı odaklı olduğu, bu durumun çocuklarda organizasyon becerilerini etkilediği gözlemlenmiştir.

Carmo, Oliveira, Brás ve Faísca (2021), ebeveyn mükemmeliyetçiliğinin çocuklar üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Sonuçlar, ebeveynlerin mükemmeliyetçi tutumlarının çocuklarına yansıdığını ve ebeveynin cinsiyetinin bu etkileşimde belirleyici olduğunu göstermiştir. Örneğin, annelerin etkisinin kız çocukları üzerinde daha belirgin bir şekilde gözlemlendiği belirtilmiştir.

Smith ve arkadaşlarının (2016) ebeveyn tutumu ve mükemmeliyetçiliği ele aldıkları meta-analiz çalışmalarında, aile beklentilerinin

kişiyeye yönelik, başkalarına yönelik ve toplum tarafından dayatılan mükemmeliyetçilikle olumlu ilişkiler sergilediğini belirtilmiştir. Aileden eleştiride ise sadece toplum tarafından dayatılan mükemmeliyetçilikle ilişki saptanmıştır.

2.6 Mesleki Öz Yeterlik ve Annelik Öz Yeterliği İlişkisi

Nebioğulları (2019), araştırmasında çalışma yaşamına dahil olan ve olmayan annelerin öz yeterlikleri, çocuklarının anne tutumu ve benlik saygısının ilişkilerini incelemiştir. Araştırma sonucunda annelerin çocuklarına duydukları sevgi, şefkat ve disiplinli tutumları manasına gelen tepkisellik anne tutumlarının ebeveyn öz yeterliklerinin üzerinde yüksek bir etkisi olduğu bulunmuştur. Çalışan annelerin çalışmayan annelere kıyasla çocuklarından daha az davranış beklentisindeyken, eğitim seviyesi yüksek olan annelerin eğitim seviyesi düşük olanlarla karşılaştırıldığında çocuklardan daha fazla davranış beklentisinde olduğu tespit edilmiştir. Buna rağmen annelerin çalışma veya çalışmama durumunda öz yeterlikleri arasında anlamlı bir fark çıkmamıştır.

Greenhaus ve Beutell (1985), çalışmalarında iş ve aile rollerinin çatışma kaynaklarını incelemiştir. İş-aile çatışmasının bireylerde stres yarattığını ve bu stresin iş performansı, yaşam memnuniyeti ve aile ilişkilerini olumsuz yönde etkileyebileceğini belirtmiştir. Özellikle rollerin taleplerinin birbiriyle çatışması, kişinin kaynaklarını tüketerek psikolojik iyi oluşu azalttığı vurgulanmıştır.

Altunok (2013), öğretmen ebeveynlerin çocukları ve öğrencileriyle sahip oldukları ilişkileri incelemiştir. Araştırma sonucunda kadın öğretmenlerin okul sonrası kendi çocuklarının gereksinimleri için yeterli zamanı ayıramadıkları sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenlerin öğrencilerine kıyasla çocuklarına daha kolay öfkelenbildikleri tespit edilmiştir. Buna karşın mesleki bilgi ve tecrübeden kaynaklı evde çocuklara anlayışlı bir yaklaşım benimsedikleri gözlemlenmiştir.

Çırak (2020), çalışan annelerin öz yeterlik seviyeleri ve iş-yaşam çatışmasının arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında çalışan annelerin işlerine ilişkin öz yeterliklerinin iş-yaşam çatışmaları üzerinde olumsuz ve anlamlı bir ilişki olduğunu saptamıştır. Çalışan annelerin işlerine ilişkin öz yeterlik seviyelerinin, işten aile ve özel yaşama çatışmalarında olumsuz ve anlamlı bir bağlantı olduğu bulgusuna varılmıştır.

Özgürler (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışma, annenin öğretmen mesleğini icra edip etmemesinin anne mükemmeliyetçilik seviyesi, çocuğunun mükemmeliyetçilik ve kaygı seviyesine etkisini incelemeyi hedeflemiştir. Araştırmada öğretmenliğin annenin mükemmeliyetçilik seviyesi ile ilişkisi incelenmiş, bulgularda sadece aileden eleştiri alt boyutunun annenin öğretmen oluşuna bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmen olan anneler öğretmen olmayanlar ile kıyaslandığında aileden eleştiri çıktıları anlamlı ve zayıf seviyede tespit edilmiştir.

3 YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, anne olan öğretmenlerin mükemmeliyetçi duygularının mesleki öz yeterliklerine etkisinde annelik öz yeterliklerinin aracı rolünü araştırmaktır.

3.2 Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın evrenini, 18 yaş üzeri öğretmen bireyler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise, 18 yaş üzeri, öğretmen ve anne olan, araştırma kapsamında kullanılan ölçekler Türkçe olduğundan Türkçe'yi en az okuduğunu anlama düzeyinde bilen, ulaşılabilirlik esasına göre ölçeklerin ulaştırıldığı ve araştırmaya gönüllü olarak katılım gösteren 227 kişiden oluşturmuştur.

3.2.1 Örneklemi Tanımlayıcı İstatistikler

Tablo 3.1 Örneklemi Tanımlayıcı Kategorik Değişkenlere İlişkin Betimsel İstatistikler

Örneklemi Tanımlayıcı Kategorik Değişkenler	Kategoriler	N	%
Cinsiyet	Kadın	227	100
	Erkek	0	0
Medeni Durum	Bekar	3	1,3
	Evli	208	91,6
	Ayrı	3	1,3
	Boşanmış	9	4,0
	Eşi Vefat Etmiş	4	1,8
Eğitim Düzeyi	Üniversite	185	81,5
	Yüksek Lisans	38	16,7
	Doktora	4	1,8
Psikolojik Rahatsızlığının Olma Durumu	Hayır	212	93,4
	Evet	15	6,6
Tanı	Duygu Durum Bozuklukları	1	0,4
	Anksiyete Bozuklukları	11	4,8
	OKB	2	0,9
	Birden Fazla Tanı	1	0,4
Çocuk Sayısı	1	75	33,0
	2	109	48,0
	3	36	15,9
	4 ve üstü	7	3,1
Çalışma Durumu	Hayır	6	2,6
	Evet	217	95,6
	Emekli	4	1,8
Çalışılan Kurumun Türü	Öğretmenlik yapmıyorum	2	0,9
	Devlet	204	89,9
	Özel	20	8,8
	Özel ders veriyorum	1	0,4
Haftalık Çalışma Süresi	Çalışmıyorum	9	4,0
	10-20 saat	32	14,1
	21-30 saat	124	54,6
	31-40 saat	57	25,1
	41 saat ve üzeri	5	2,2
Mesleği İsteyerek Seçme Durumu	Hayır	11	4,8
	Evet	216	95,2

Kıdem	0-1 yıl arası	6	2,6
	2-5 yıl arası	15	6,6
	6-10 yıl arası	44	19,4
	11 yıl ve üstü	162	71,4

Araştırmaya 227 kişi katılmış olup katılanların yüzde yüzü kadın olduğunu beyan etmiştir. Katılımcıların %1.3'ü bekar, %91.6'sı evli, %1.3'ü eşinden ayrı yaşamakta, %4.0 boşanmış ve %1.8'i de dul (eşi vefat etmiş) olduğunu beyan etmiştir. Katılımcıların %81.5'i üniversite, %16.7'si yüksek lisans ve %1.8'i de doktora mezunu olduklarını beyan etmiştir. Katılımcıların %93.4'ü herhangi bir psikolojik rahatsızlığının olmadığını beyan ederken, %6.6'sı psikolojik rahatsızlığının olduğunu beyan etmiştir. Katılımcılardan psikolojik rahatsızlığı olduğunu beyan edenlerden %6.7'si duygu durum bozukluğu, %73.3'ü anksiyete bozukluğu, %13,3'ü obsesif kompulsif bozukluk tanısını aldığını beyan ederken %6.7'si de birden fazla tanı aldığını beyan etmiştir. Katılımcıların %33.0'ı 1 çocuğu olduğunu, %48.0'ı 2 çocuğu olduğunu, %15.9'u 3 çocuğu olduğunu beyan ederken %3.1'i de 4 ve üstü çocuğu olduğunu beyan etmiştir. Katılımcılardan %2.6'sı çalışmadığını, %95,6'sı çalıştığını, %1.8'i de emekli olduğunu beyan etmiştir. Çalıştığını beyan eden katılımcılardan %0,9'u şu anda öğretmenlik yapmadığını, %89,9'u devlet okulunda öğretmenlik yaptığını, %8.8'i özel okulda öğretmenlik yaptığını ve %0.4'ü de özel ders verdiğini beyan etmiştir. Katılımcılardan %4.0'ı çalışmadığını, %14.1'i 10 ile 20 saat arasında çalıştığını, %54.6'sı 20 ile 30 saat arasında çalıştığını, %25.1'i 30 ile 40 saat arasında çalıştığını ve %2.2'si de 50 saat ve üstü çalıştığını beyan etmiştir. Katılımcılardan %4.8'i mesleğini isteyerek seçmediğini beyan ederken, %95.2'si mesleğini isteyerek seçtiğini beyan etmiştir. Katılımcıların %2.6'sı 0-1 yıl arası çalıştıklarını, %6.6'sı 2-5 yıl arası çalıştıklarını, %19.4'ü 5-10 yıl arası çalıştıklarını ve %71.4'ü de 10 yıl ve üstü çalıştıklarını beyan etmiştir.

Tablo 3.2 Örneklemi Tanımlayıcı Nicel Değişkenlere İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	En düşük	En yüksek	Ortalama	Standart Sapma
Yaş	25	60	40,70	7,31
İlk anne olunan yaş	19	38	27,15	3,76

Katılımcıların yaşları 25 ile 60 arasında değişmekte olup yaş ortalamaları 40.70, standart sapması da 7.31 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların en genç anne oldukları yaş 19, en geç anne oldukları yaş da 38'dir ve anne oldukları yaşın ortalaması 27.15, standart sapması da 3.76 olarak hesaplanmıştır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada, katılımcılara ait bilgilerin alınması için araştırmacı tarafından hazırlanmış olan “Demografik Bilgi ve Soru Formu”, Anne olan öğretmenlerin mükemmeliyetçilik seviyelerini belirlemek için Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği, Öğretmen Öz-yeterlilik Ölçeği ve Algılanan Anne Ebeveynlik Öz Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Kullanılan araçların detaylarına aşağıda yer verilecektir.

3.3.1 Demografik Bilgi ve Soru Formu

Yapılan literatür taraması sonrası araştırmacının hazırlamış olduğu ve katılımcıların yaş, cinsiyet, ilk anne oldukları yaş, eğitim düzeyi, çocuk sayısı, mesleki deneyimleri gibi bilgilerini edinmek için hazırlanmış bir formdur.

3.3.2 Öğretmenlik Öz-yeterlilik Ölçeği

Öğretmen Öz-yeterliliği değişkeninin ölçümü için araştırmada Schmitz ve Schwarzer (2000) tarafından Almanya'da geliştirilen ve Miraç Yılmaz (2004) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Öğretmen Öz-Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin orijinal versiyonu 10 maddeden oluşmakta olup, Türkçe'ye uyarlanmış hali 8 madde içermektedir. Faktör analizi sonucunda, 8 maddeli ölçeğin iki boyutlu bir yapıya sahip olduğu saptanmıştır: 5 madde Başa Çıkma Davranışı ve 3 madde Yenilikçi Davranış alt boyutlarını içermektedir. Öğretmen Öz-Yeterlilik Ölçeği, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerine dair öz-yeterlilik inançlarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçekte yer alan maddeler, öğretmenlerin mesleki başarı, sosyal etkileşim, stresle başa çıkma ve yenilikçi davranışlara yönelik yeterliliklerini ölçmeye yöneliktir. Ölçeğin geçerliği, faktör analizi ile değerlendirilmiş; iki faktörün toplam varyansın %58'ini açıkladığı bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirliği ise Cronbach Alfa katsayısı ile hesaplanmış, tüm ölçek için alfa değeri 0,79 olarak belirlenmiştir. Bu değer, ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

3.3.3 Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği

Araştırmada mükemmeliyetçilik değişkenini ölçmek amacıyla Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (FÇBMÖ) kullanılmıştır. Ölçek, Frost ve

arkadaşları (1990) tarafından geliştirilmiş ve Mücahit Kağan (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Türkçe formu, üniversite öğrencilerinden oluşan bir örnekleme geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarıyla test edilmiştir. Ölçek, bireylerin mükemmeliyetçilik düzeylerini çok boyutlu bir şekilde değerlendiren 35 maddelik bir ölçüm aracıdır. Altı boyuttan oluşan ölçek; hata yapma endişesi, kişisel standartlar, ailesel beklentiler, aileden eleştiri, yaptığından emin olamama ve düzen boyutlarını içermektedir. Ölçek, katılımcıların mükemmeliyetçilik eğilimlerini ölçmek için 5'li Likert tipi bir formatta uygulanmış olup, cevap seçenekleri "kesinlikle katılmıyorum" ile "tamamen katılıyorum" arasında derecelendirilmiştir. FÇBMÖ'nün Türkçe formunun geçerliği doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiş ve altı faktörlü yapının Türk örnekleminde geçerli olduğu saptanmıştır. Faktör analizi sonucunda, ölçeğin toplam varyansın %47,8'ini açıkladığı ve faktör yüklerinin 0,30'un üzerinde olduğu belirlenmiştir. Güvenirlik çalışmaları kapsamında, ölçeğin toplam iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) 0,91 olarak hesaplanmıştır. Alt ölçekler için iç tutarlılık katsayıları ise 0,64 ile 0,94 arasında değişmiştir.

3.3.4 Ebeveynlik Görevlerinde Öz-yeterlilik Ölçeği Kısa Formu

Bu araştırmada, Ebeveynlik Görevlerinde Öz Yeterlilik Ölçeği - Kısa Formu (EGÖYÖ-KF), ebeveynlerin öz-yeterlilik düzeylerini ölçmek amacıyla kullanılmıştır. Ölçeğin orijinali Van Rijen ve arkadaşları (2014) tarafından geliştirilmiş olup, Özkan-Kunduracı ve Aksoy (2021) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. EGÖYÖ-KF, ebeveynlerin öz-yeterliliklerini dört temel alt boyut üzerinden ölçmektedir: İlgi-bakım, disiplin, oyun ve rutin. Ölçek toplamda 24 maddeden oluşmakta ve her bir madde 6'lı Likert tipi bir değerlendirme ölçeği ile cevaplanmaktadır (1: Hiç katılmıyorum, 6: Kesinlikle katılıyorum). Ölçeğin yapı geçerliği incelenirken doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmış ve dört boyutlu yapının uygunluğu doğrulanmıştır. Ölçeğin alt boyutları için faktör yükleri 0,50-0,79 arasında değişmiş ve model-veri uyumunun tatmin edici olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak ele alınmıştır. Sonuçlar, ilgi-bakım alt boyutu için 0,90, disiplin için 0,70, oyun için 0,81 ve rutin için 0,80 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin geneline ilişkin Cronbach Alfa katsayısı ise 0,91 olarak hesaplanmış, bu da ölçeğin yüksek seviyede güvenilir olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, %27'lik alt ve üst

grup analizleri yapılmış ve tüm maddelerin üst grup lehine anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir.

Bu araştırmada kullanılmış olan ölçeklerin geçerlilikleri test edilirken doğrulayıcı faktör analizi uygulanmış olup çıkan bulgular aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 3.3 Ölçeklere ve Ölçek Alt Boyutlarına İlişkin Geçerlilik ve Güvenirlik Analizi Bulguları

Ölçek ve Ölçek Alt Boyutları	Madde Sayısı	Doğrulayıcı Faktör Analizi Faktör Sayısı	KMO Katsayısı	Barlett Küresellik Katsayısı (Ki-Kare Cinsinden)	Anlamlılık	Cronbach Alfa Katsayısı
Öğretmen Öz Yeterlilik Ölçeği	8	2	0,82	672,93	0,00	0,83
- Başa çıkma	5					0,73
- Yenilikçi davranış	3					0,85
Mükemmeliyetçilik Ölçeği	35	6	0,88	4785,95	0,00	0,92
- Hata yapma endişesi	8					0,87
- Kişisel standartlar	8					0,74
- Ailesel beklentiler	5					0,80
- Aileden eleştiri	4					0,75
- Yaptığından emin olamama	4					0,70
- Düzen	6					0,92
Ebeveynlik Görevleri Ölçeği	24	4	0,87	3066,45	0,00	0,89
- İlgi – Bakım	7					0,90
- Disiplin	5					0,69
- Oyun	6					0,83
- Rutin	6					0,78

8 maddeden oluşan “Öğretmen Öz-Yeterlilik Ölçeği” ne ilişkin geçerlilik analizlerinden yapısal geçerliliği test eden doğrulayıcı faktör analizi yapıldığında KMO katsayısının 0.82 ve Bartlett Küresellik katsayısının da ki-kare cinsinden 672.93 olarak hesaplanmıştır ve sonuçların anlamlı olduğu gözlemlenmiştir. Ölçek iki faktör altında toplanmaya müsaittir. 8 maddelik öğretmen öz-yeterlilik ölçeğinin güvenirlilik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.83 olarak hesaplanmıştır. Öğretmen öz yeterlilik ölçeğinin 5 maddeden oluşan başa çıkma alt boyutunun güvenirlilik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.73 olarak hesaplanmıştır. Öğretmen öz yeterlik ölçeğinin 3 maddeden oluşan yenilikçi davranış alt boyutunun güvenirlilik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.85 olarak hesaplanmıştır.

35 maddeden oluşan mükemmeliyetçilik ölçeğine ilişkin geçerlilik türlerinden yapısal geçerlilik analizlerinden doğrulayıcı faktör analizi yapıldığında KMO katsayısı 0.88 ve Bartlett Küresellik katsayısının da ki-kare cinsinden 4785.95 olarak hesaplanmıştır ve sonuç anlamlıdır. Ölçeğin 8 alt boyutu olabileceği gözlemlenmesine rağmen doğrulayıcı faktör analizi yapıldığı için 6 alt boyutta toplanmıştır. 35 maddelik mükemmeliyetçilik ölçeğinin güvenirlilik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.92 olarak

hesaplanmıştır. Mükemmeliyetçilik ölçeğinin 8 maddeden oluşan hata yapma endişesi alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.87 olarak hesaplanmıştır. Mükemmeliyetçilik ölçeğinin 8 maddeden oluşan kişisel standartlar alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.74 olarak hesaplanmıştır. Mükemmeliyetçilik ölçeğinin 5 maddeden oluşan ailesel beklentiler alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.80 olarak hesaplanmıştır. Mükemmeliyetçilik ölçeğinin 4 maddeden oluşan aileden eleştiri beklentiler alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.75 olarak hesaplanmıştır. Mükemmeliyetçilik ölçeğinin 4 maddeden oluşan yaptığından emin olamama alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.70 olarak hesaplanmıştır. Mükemmeliyetçilik ölçeğinin 6 maddeden oluşan düzen alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.92 olarak hesaplanmıştır.

24 maddeden oluşan ebeveynlik görevleri ölçeğine ilişkin geçerlilik türlerinden yapısal geçerlilik analizlerinden doğrulayıcı faktör analizi yapıldığında KMO katsayısı 0.87 88 ve Bartlett Küresellik katsayısının da ki-kare cinsinden 3066.45 olarak hesaplanmıştır ve sonuç anlamlıdır. Ölçeğin 5 alt boyutta toplanabileceği ancak doğrulayıcı faktör analizi yapıldığı için 4 boyuta indirgenebileceği gözlemlenmiştir. 24 maddeden oluşan ebeveyn görevleri ölçeğinin güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.89 olarak hesaplanmıştır. Ebeveyn görevleri ölçeğinin 7 maddeden oluşan ilgi-bakım alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.90 olarak hesaplanmıştır. Ebeveyn görevleri ölçeğinin 5 maddeden oluşan disiplin alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.69 olarak hesaplanmıştır. Ebeveyn görevleri ölçeğinin 6 maddeden oluşan oyun alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.83 olarak hesaplanmıştır. Ebeveyn görevleri ölçeğinin 6 maddeden oluşan rutin alt boyutunun güvenilirlik katsayısı cronbach alfa cinsinden 0.78 olarak hesaplanmıştır.

3.4 İşlem

Çalışmanın demografik değişkenler ile ilgili verilerinin değerlendirilmesi yapılırken örneklem grubunu tanımlamak amacıyla betimsel istatistikî metotlar kullanılmıştır. Demografik değişkenlerle ölçek faktörleri arasındaki bağıntılar inceleme yapılırken katılımcının yaşı, aylık gelir miktarı, kıdem, vs. ile ölçek toplam

puanları ve ölçek alt boyut puanları arasındaki bağıntı incelenirken Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır.

Katılımcının cinsiyeti, vs. ile ölçek toplam puanları ve ölçek faktörleri puanları arasında olan ilişkiler araştırılırken de Bağımsız Örneklem (Independent Samples) t Testi kullanılmıştır.

Katılımcının medeni durumu, eğitim durumu, vs. ile ölçek toplam puanları ve ölçek alt boyut puanları arasındaki ilişkiler incelenirken Tek Yönlü ANOVA testi ve anlamlı bir farklılık elde edilmesi halinde de Scheffe, Bonferroni, Tukey, Tukey's-b, Dunnett's C testleri kullanılarak farklılıklara hangi ikili grupların sebep olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.4 Araştırma Modelindeki Nicel Değişkenlere ve Değişkenlerin Alt Boyutlarına İlişkin Normallik Analizleri

Değişkenler	En düşük	En yüksek	Çarpıklık		Basıklık	
			Katsayı	Standart Sapma	Katsayı	Standart Sapma
ÖÖYBaşarı	1,60	4,00	0,005	0,16	-0,16	0,32
ÖÖY Yenilikçi Davranış	1,00	4,00	-0,19	0,16	0,03	0,32
ÖÖY Toplam	1,40	4,00	0,06	0,16	0,03	0,32
MÖ Hata Yapma Endişesi	1,00	5,00	0,80	0,16	0,62	0,32
MÖ Kişisel Standartlar	1,25	4,88	0,43	0,16	0,31	0,32
MÖ Ailesel Beklentiler	1,00	5,00	0,69	0,16	0,13	0,32
MÖ Aileden Eleştiri	1,00	4,50	0,91	0,16	0,43	0,32
MÖ Yaptığından Emin Olamama	1,00	5,00	0,55	0,16	0,20	0,32
MÖ Düzen	1,00	5,00	-0,96	0,16	0,69	0,32
MÖ Toplam	1,21	4,56	0,45	0,16	0,65	0,32
EG Ö İlgili Bakım	1,00	5,00	-1,71	0,16	5,78	0,32
EG Ö Disiplin	1,60	5,00	-0,21	0,16	-0,35	0,32
EG Ö Oyun	1,00	5,00	-0,28	0,16	-0,23	0,32
EG Ö Rutin	1,67	5,00	-0,29	0,16	-0,34	0,32
EG Ö Toplam	2,14	4,91	-0,30	0,16	0,07	0,32

Araştırma modelindeki sayısal değişkenlerin ve değişken alt boyutlarının normal dağılıp dağılmadığına ilişkin çarpıklık ve basıklık kat sayılarına bakıldığında ebeveynlik görevleri ölçeğinin ilgi-bakım alt boyutunun çarpıklık ve basıklık kat sayıları haricindeki çarpıklık ve basıklık kat sayıları (-1.5) - (+1.5) aralığında çıkmıştır ve veriler normal dağılıma uymaktadır. Ayrıca araştırmanın örneklem büyüklüğü de 30'un üstünde olduğundan hipotez testleri test edilirken parametrik analiz yöntemlerinden faydalanılmıştır.

Çalışmanın örneklem genişliği ve nicel verilerinin normal dağılıp dağılmadığı, basıklık ve çarpıklık katsayıları üzerinden değerlendirilmiş; buna göre, parametrik veya parametrik olmayan yöntemler kullanılmıştır. H1 hipotezi kapsamında, anne olan öğretmenlerin mükemmeliyetçi duyguları ile mesleki öz yeterlik düzeyleri arasındaki

ilişki Pearson Korelasyon Analizi ile incelenmiştir. İstatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunması durumunda, mükemmeliyetçi duyguların mesleki öz yeterlik üzerindeki açıklayıcılığı Basit Doğrusal Regresyon Analizi ile test edilmiştir. H2 hipotezi kapsamında, anne olan öğretmenlerin mükemmeliyetçi duyguları ile annelik öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Analizi ile incelenmiş ve anlamlı bir ilişki bulunması durumunda açıklayıcılık Basit Doğrusal Regresyon Analizi ile test edilmiştir. H3 hipotezi kapsamında, annelik öz yeterlik düzeyleri ile mesleki öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Analizi ile incelenmiş ve anlamlı bir ilişki bulunması durumunda, bu ilişkinin açıklayıcılığı Basit Doğrusal Regresyon Analizi ile değerlendirilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeklere dair geçerlilik çalışmasında doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeklere ilişkin güvenilirlik ve ölçek faktörlerinin güvenilirliği amacıyla da Cronbach's Alpha katsayısı hesaplaması yapılmıştır.

Sonuçlar %95 güven aralığında, anlamlılık $p < 0,05$ düzeyinde çift yönlü olarak değerlendirilmiştir.

4 BULGULAR

4.1 Hipotez Testlerine İlişkin Bulgular

4.1.1 Korelasyon Analizi Bulguları

Tablo 4.1 Mükemmeliyetçilikle Öğretmen Öz-yeterliliği Arasındaki İlişkiye İlişkin Korelasyon Analizi Bulguları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. MÖHataYapmaEndişesi	1	0,649**	0,675**	0,587**	0,611**	0,121	0,852**	-0,079	-0,053	-0,072
2. MÖKişiselStandartlar	0,649**	1	0,605**	0,396**	0,409**	0,455**	0,811**	0,050	0,180**	0,139*
3. MÖAileselBeklentiler	0,675**	0,605**	1	0,632**	0,408**	0,134*	0,815**	0,114	0,124	0,135*
4. MÖAiledenEleştiri	0,587**	0,396**	0,632**	1	0,447**	-0,065	0,703**	-0,104	-0,077	-0,100
5. MÖYaptığındanEminOlamama	0,611**	0,409**	0,408**	0,447**	1	0,030	0,685**	-0,098	-0,054	-0,082
6. MÖDüzen	0,121	0,455**	0,134*	-0,065	0,030	1	0,398**	0,121	0,125	0,138*
7. MÖToplam	0,852**	0,811**	0,815**	0,703**	0,685**	0,398**	1	0,003	0,055	0,037
8. ÖÖYBaşarıKısmı	-0,079	0,050	0,114	-0,104	-0,098	0,121	0,003	1	0,568**	0,851**
9. ÖÖYEnililikçiDavranış	-0,053	0,180**	0,124	-0,077	-0,054	0,125	0,055	0,568**	1	0,916**
10. ÖÖYToplam	-0,072	0,139*	0,135*	-0,100	-0,082	0,138*	0,037	0,851**	0,916**	1

** Korelasyon seviyesi 0,01'den küçük ya da eşit (Çift yönlü).

* Korelasyon seviyesi 0,05'ten küçük ya da eşit (Çift yönlü).

Mükemmeliyetçilikte Hata Yapma Endişesi ile Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliliğiyle arasında negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,07$, $p=0,23>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Kişisel Standartlar ile Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliliğiyle pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,05$, $p=0,45>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Ailesel Beklentiler ile Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliliğiyle pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,11$, $p=0,08>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Aileden Eleştiri ile Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliliğiyle negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,10$, $p=0,11>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Yaptığından Emin Olamama ile Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,09$, $p=0,14>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Düzen ile Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,12$, $p=0,07>0,05$.

Mükemmeliyetçilik ile Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,003$, $p=0,96>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Hata Yapma Endişesi ile Yenilikçi Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,05$, $p=0,42>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Kişisel Standartlar ile Yenilikçi Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,18$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Ailesel Beklentiler ile Yenilikçi Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,12$, $p=0,06>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Aileden Eleştiri ile Yenilikçi Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,07$, $p=0,24>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Yaptığından Emin Olamama ile Yenilikçi Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,05$, $p=0,41>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Düzen ile Yenilikçi Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,12$, $p=0,06>0,05$.

Mükemmeliyetçilik ile Yenilikçi Davranışına Yönelik Öğretmen öz yeterliğiyle pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,05$, $p=0,40>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Hata Yapma Endişesi ile Öğretmen öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,07$, $p=0,27>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Kişisel Standartlar ile Öğretmen öz yeterliği pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,13$, $p=0,03<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Ailesel Beklentiler ile Öğretmen öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,13$, $p=0,04<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Aileden Eleştiri ile Öğretmen öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,10$, $p=0,13>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Yaptığından Emin Olamama ile Öğretmen öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,08$, $p=0,21>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Düzen ile Öğretmen öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,13$, $p=0,03<0,05$.

Mükemmeliyetçilik ile Öğretmen öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,03$, $p=0,58>0,05$.

Tablo 4.2 Mükemmeliyetçilik İle Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği Arasındaki İlişkiye İlişkin Korelasyon Analizi Bulguları

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. MÖHataYapmaEndişesi	1	0,649**	0,675**	0,587**	0,611**	0,121	0,852**	-0,100	-	-	-0,052	-
2. MÖKişiselStandartlar	0,649**	1	0,605**	0,396**	0,409**	0,455**	0,811**	0,172**	-	-0,042	0,144*	0,018
3. MÖAileselBeklentiler	0,675**	0,605**	1	0,632**	0,408**	0,134*	0,815**	0,013	-	-0,115	0,045	-0,098
4. MÖAiledenEleştiri	0,587**	0,396**	0,632**	1	0,447**	-0,065	0,703**	-	-	-	-	-
5. MÖYaptığındanEminOlamama	0,611**	0,409**	0,408**	0,447**	1	0,030	0,685**	-0,021	-	-	-	-
6. MÖDüzen	0,121	0,455**	0,134*	-0,065	0,030	1	0,398**	0,388**	0,070	0,218**	0,353**	0,345**
7. MÖToplam	0,852**	0,811**	0,815**	0,703**	0,685**	0,398**	1	0,069	-	-	0,046	-0,137*
8. EGÖİlgiBakım	-0,100	0,172**	0,013	-0,167*	-0,021	0,388**	0,069	1	0,240**	0,503**	0,509**	0,750**
9. EGÖDisiplin	0,362**	0,205**	0,224**	0,338**	0,314**	0,070	0,320**	0,240**	1	0,323**	0,383**	0,659**
10. EGÖOyun	0,327**	-0,042	-0,115	0,270**	0,233**	0,218**	0,179**	0,503**	0,323**	1	0,376**	0,768**
11. EGÖRutin	-0,052	0,144*	0,045	-0,144*	-0,154*	0,353**	0,046	0,509**	0,383**	0,376**	1	0,766**
12. EGÖToplam	0,292**	0,018	-0,098	0,314**	0,251**	0,345**	-0,137*	0,750**	0,659**	0,768**	0,766**	1

** Korelasyon seviyesi 0,01'den küçük ya da eşit (Çift yönlü).

* Korelasyon seviyesi 0,05'ten küçük ya da eşit (Çift yönlü).

Mükemmeliyetçilikte Hata Yapma Endişesi ile İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,10$, $p=0,13>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Kişisel Standartlar ile İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,17$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Ailesel Beklentiler ile İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,01$, $p=0,84>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Aileden Eleştiri ile İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,16$, $p=0,01<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Yaptığından Emin Olamama ile İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,02$, $p=0,75>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Düzen ile İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, orta seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,38$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilik ile İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,06$, $p=0,30>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Hata Yapma Endişesi ile Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,36$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Kişisel Standartlar ile Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,20$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Ailesel Beklentiler ile Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,22$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Aileden Eleştiri ile Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, orta düzeyde bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,33$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Yaptığından Emin Olamama ile Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,31$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Düzen ile Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,07$, $p=0,29>0,05$.

Mükemmeliyetçilik ile Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,32$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Hata Yapma Endişesi ile Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,32$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Kişisel Standartlar ile Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,04$, $p=0,53>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Ailesel Beklentiler ile Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,11$, $p=0,08>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Aileden Eleştiri ile Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,27$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Yaptığından Emin Olamama ile Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,23$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Düzen ile Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,21$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilik ile Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,17$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Hata Yapma Endişesi ile Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,05$, $p=0,43>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Kişisel Standartlar ile Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,14$, $p=0,03<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Ailesel Beklentiler ile Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,04$, $p=0,50>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Aileden Eleştiri ile Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,14$, $p=0,03<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Yaptığından Emin Olamama ile Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,15$, $p=0,02<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Düzen ile Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, orta seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,35$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilik ile Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,04$, $p=0,49>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Hata Yapma Endişesi ile Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,29$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Kişisel Standartlar ile Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=0,01$, $p=0,78>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Ailesel Beklentiler ile Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r=-0,09$, $p=0,13>0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Aileden Eleştiri ile Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,31$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Yaptığından Emin Olamama ile Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,25$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikte Düzen ile Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, pozitif yönde, orta seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=0,34$, $p=0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilik ile Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r=-0,13$, $p=0,03<0,05$.

Tablo 4.3 Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ile Öğretmen Öz-yeterliliği Arasındaki İlişkiye İlişkin Korelasyon Analizi Bulguları

	1	2	3	4	5	6	7	8
1. EGÖİlgiBakım	1	0,240**	0,503**	0,509**	0,750**	0,186**	0,164*	0,195**
2. EGÖDisiplin	0,240**	1	0,323**	0,383**	0,659**	0,147*	0,128	0,154*
3. EGÖOyun	0,503**	0,323**	1	0,376**	0,768**	0,254**	0,228**	0,270**
4. EGÖRutin	0,509**	0,383**	0,376**	1	0,766**	0,205**	0,204**	0,230**
5. EGÖToplam	0,750**	0,659**	0,768**	0,766**	1	0,272**	0,249**	0,291**
6. ÖÖYBaşçıkma	0,186**	0,147*	0,254**	0,205**	0,272**	1	0,568**	0,851**
7. ÖÖYyenilikçiDavranış	0,164*	0,128	0,228**	0,204**	0,249**	0,568**	1	0,916**
8. ÖÖYToplam	0,195**	0,154*	0,270**	0,230**	0,291**	0,851**	0,916**	1

** Korelasyon seviyesi 0,01'den küçük ya da eşit (Çift yönlü).

* Korelasyon seviyesi 0,05'ten küçük ya da eşit (Çift yönlü).

İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,18$, $p= 0,00<0,05$.

Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,14$, $p= 0,02<0,05$.

Oyun İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,25$, $p= 0,00<0,05$.

Rutin İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,20$, $p= 0,00<0,05$.

Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Başa Çıkma Davranışına Yönelik Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,27$, $p= 0,00<0,05$.

İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Yenilikçi Davranışa Yönelik Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,16$, $p= 0,01<0,05$.

Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Yenilikçi Davranışa Yönelik Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır; $r= 0,12$, $p= 0,054>0,05$.

Oyun İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Yenilikçi Davranışa Yönelik Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,22$, $p= 0,00<0,05$.

Rutin İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Yenilikçi Davranışa Yönelik Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,20$, $p= 0,00<0,05$.

Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Yenilikçi Davranışa Yönelik Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,24$, $p= 0,00<0,05$.

İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,19$, $p= 0,00<0,05$.

Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,15$, $p= 0,02<0,05$.

Oyun İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,27$, $p= 0,00<0,05$.

Rutin İlgili Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,23$, $p= 0,00<0,05$.

Ebeveynlik Görevlerine İlişkin Öz yeterlik İle Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki göstermiş olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,29$, $p= 0,00<0,05$.

4.1.2 Regresyon Analizi Bulguları

Mükemmeliyetçilik ve mükemmeliyetçiliğin alt boyutları ile öğretmen öz-yeterliliği ve öğretmen öz-yeterliliğinin alt boyutları arasındaki ilişkiye ilişkin korelasyon analizi bulgularına göre istatistiksel olarak anlamlı çıkmayan ilişkiler için mükemmeliyetçilik ve mükemmeliyetçiliğin alt boyutlarının öğretmen öz-yeterliliği üzerindeki yordayıcılığına bakılmamıştır. Aynı şekilde Mükemmeliyetçilik ve mükemmeliyetçiliğin alt boyutları ile ebeveynlik görevlerine ilişkin öz-yeterlilik ve ebeveynlik görevlerine ilişkin öz-yeterliliğin alt boyutları arasındaki ilişkiye ilişkin korelasyon analizi bulgularına göre istatistiksel olarak anlamlı çıkmayan ilişkiler için mükemmeliyetçilik ve mükemmeliyetçiliğin alt boyutlarının ebeveynlik görevlerine ilişkin öz-yeterlilik üzerindeki yordayıcılığına bakılmamıştır. Benzer şekilde ebeveynlik görevlerine ilişkin öz-yeterlilik ve ebeveynlik görevlerine ilişkin öz-yeterliliğin alt boyutları ile öğretmen öz-yeterliliği ve öğretmen öz-yeterliliğinin alt boyutları arasındaki ilişkiye ilişkin korelasyon analizi bulgularına göre istatistiksel olarak anlamlı çıkmayan ilişkiler için ebeveynlik görevlerine ilişkin öz-yeterlilik ve ebeveynlik görevlerine ilişkin öz-yeterliliğin alt boyutlarının öğretmen öz-yeterliliği üzerindeki yordayıcılığına bakılmamıştır. Son olarak mükemmeliyetçilik ve mükemmeliyetçiliğin alt boyutlarının öğretmen öz-yeterliliği ve öğretmen öz-

yeterliliğine etkisinde ebeveynlik görevlerine ilişkin öz-yeterlilik ve ebeveynlik görevlerine ilişkin öz-yeterliliğin alt boyutlarının aracı rolü hiyerarşik regresyon analizi ile incelenirken yapılan korelasyon analizleri sonucunda üç değişkenin birbirleriyle ilişkisi gözlemlenmemesi durumunda yordayıcılık bakılmamıştır.

Tablo 4.4 Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Yenilikçi Davranışlarla İlgili Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Yenilikçi Davranışlarla İlgili Öğretmen Öz-yeterliliği	Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik	0,18	0,03	0,02	0,18	0,03	7,52	0,00

Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Yenilikçi Davranışlara İlişkin Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,18$, $p= 0,00<0,05$. Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Yenilikçi Davranışlara İlişkin Öğretmen Öz yeterliğinde 0,18'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Kişisel Standartlar ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %02'sini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 7,52$, $p= 0,00<0,05$.

Tablo 4.5 Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Öğretmen Öz-yeterliliği	Kişisel Standartlar	0,13	0,01	0,01	0,13	0,01	4,44	0,03
	Ailesel Beklentiler	0,13	0,02	0,01	0,13	0,02	4,17	0,04
	Düzen	0,13	0,01	0,01	0,13	0,01	4,39	0,03

Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,13$, $p= 0,01<0,05$. Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Öğretmen Öz yeterliğinde 0,13'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Kişisel Standartlar ile İlgili Mükemmeliyetçiliği ile Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %01'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 4,44$, $p= 0,03<0,05$.

Ailesel Beklentiler İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,13$, $p= 0,02<0,05$. Ailesel Beklentiler İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik

değişikliğin Öğretmen Öz yeterliğinde 0,13'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Ailesel Beklentiler ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %01'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 4,17, p= 0,04<0,05$.

Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,13, p= 0,01<0,05$. Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Öğretmen Öz yeterliğinde 0,13'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Düzen ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %01'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 4,39, p= 0,03<0,05$.

Tablo 4.6 Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının İlgili – Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
İlgi-Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz yeterliği	Kişisel Standartlar	0,17	0,00	0,02	0,17	0,00	6,85	0,00
	Ailesel Beklentiler	-0,16	0,00	0,02	-0,16	0,00	6,41	0,01
	Düzen	0,38	0,00	0,14	0,38	0,00	39,99	0,00

Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikle İlgi-Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,17, p= 0,00<0,05$. Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin İlgi-Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,17'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Kişisel Standartlar ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, İlgi-Bakımla ilgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %02'sini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 6,85, p= 0,00<0,05$.

Aileden Eleştiri İle İlgili Mükemmeliyetçilikle İlgi-Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,16, p= 0,00<0,05$. Aileden Eleştiri İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin İlgi-Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,16'lık bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Aileden Eleştiri ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, İlgi-Bakımla ilgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %02'sini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 6,41, p= 0,01<0,05$.

Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikle İlgi-Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, pozitif yönde, orta seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı

bulunmuştur; $r= 0,38$, $p= 0,00<0,05$. Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin İlgili-Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,38'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Düzen ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, İlgili-Bakıma ilgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %14'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 39,99$, $p= 0,00<0,05$.

Tablo 4.7 Mükemmeliyetçilik ve Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Disiplinle İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz yeterliği	Hata Yapma Endişesi	-0,36	0,00	0,12	-0,36	0,00	33,85	0,00
	Kişisel Standartlar	-0,20	0,00	0,03	-0,20	0,00	9,86	0,00
	Ailesel Beklentiler	-0,22	0,00	0,04	-0,22	0,00	11,87	0,00
	Aileden Eleştiri	-0,33	0,00	0,11	-0,33	0,00	28,92	0,00
	Yaptığından Emin Olamama	-0,31	0,00	0,09	-0,31	0,00	24,57	0,00
	Mükemmeliyetçilik	-0,32	0,00	0,09	-0,32	0,00	25,66	0,00

Hata Yapma Endişesi İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,36$, $p= 0,00<0,05$. Hata Yapma Endişesi İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,36'lık bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Hata Yapma Endişesi ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Disipline ilgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %12'sini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 33,85$, $p= 0,00<0,05$.

Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,20$, $p= 0,00<0,05$. Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,20'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Kişisel Standartlar ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %03'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 9,86$, $p= 0,00<0,05$.

Ailesel Beklentiler İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak bulunmuştur; $r= -0,22$, $p= 0,00<0,05$. Ailesel Beklentiler İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,22'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Ailesel Beklentiler ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Disiplinle

İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %04'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 11,87$, $p= 0,00<0,05$.

Aileden Eleştiri İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,33$, $p= 0,00<0,05$. Aileden Eleştiri İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,33'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Aileden Eleştiri ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %11'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 28,92$, $p= 0,00<0,05$.

Yaptığından Emin Olamama İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,31$, $p= 0,00<0,05$. Yaptığından Emin Olamama İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,31'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Yaptığından Emin Olamama ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %09'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 24,57$, $p= 0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikle Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,32$, $p= 0,00<0,05$. Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,32'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Mükemmeliyetçiliğin, Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %09'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 25,66$, $p= 0,00<0,05$.

Tablo 4.8 Mükemmeliyetçilik ve Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz yeterliği	Hata Yapma Endişesi	-0,32	0,00	0,10	-0,32	0,00	27,02	0,00
	Aileden Eleştiri	-0,27	0,00	0,06	-0,27	0,00	17,63	0,00
	Yaptığından Emin Olamama	-0,23	0,00	0,05	-0,23	0,00	12,87	0,00
	Düzen	0,21	0,00	0,04	0,21	0,00	11,23	0,00
	Mükemmeliyetçilik	-0,17	0,00	0,02	-0,17	0,00	7,42	0,00

Hata Yapma Endişesi İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,32$, $p= 0,00<0,05$. Hata Yapma Endişesi İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde

0,32'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Hata Yapma Endişesi ile İlgili Mükemmeliyetçiliğın, Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğının anlamlı bir şekilde %10'unu anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 27,02$, $p= 0,00<0,05$.

Aileden Eleştirii İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,27$, $p= 0,00<0,05$. Aileden Eleştirii İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,27'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Aileden Eleştirii ile İlgili Mükemmeliyetçiliğın, Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %06'sını anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 17,63$, $p= 0,00<0,05$.

Yaptığından Emin Olamama İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,23$, $p= 0,00<0,05$. Yaptığından Emin Olamama İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,23'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Yaptığından Emin Olamama ile İlgili Mükemmeliyetçiliğın, Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %05'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 12,87$, $p= 0,00<0,05$.

Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,21$, $p= 0,00<0,05$. Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,21'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Düzen ile İlgili Mükemmeliyetçiliğın, Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %04'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 11,23$, $p= 0,00<0,05$.

Mükemmeliyetçilikle Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,17$, $p= 0,00<0,05$. Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,17'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Mükemmeliyetçiliğın, Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %02'sini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 7,42$, $p= 0,00<0,05$.

Tablo 4.9 Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Rutin İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz yeterliği	Kişisel Standartlar	0,14	0,01	0,01	0,14	0,01	4,77	0,03
	Aileden Eleştiri	-0,14	0,01	0,01	-0,14	0,01	4,78	0,03
	Yaptığından Emin Olamama	-0,15	0,01	0,01	-0,15	0,01	5,44	0,02
	Düzen	0,35	0,00	0,12	0,35	0,00	32,04	0,00

Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,14$, $p= 0,01<0,05$. Kişisel Standartlar İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,14'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Kişisel Standartlar ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %01'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 4,77$, $p= 0,03<0,05$.

Aileden Eleştiri İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,14$, $p= 0,01<0,05$. Aileden Eleştiri İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,14'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Aileden Eleştiri ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %01'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 4,78$, $p= 0,03<0,05$.

Yaptığından Emin Olamama İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= -0,15$, $p= 0,01<0,05$. Yaptığından Emin Olamama İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,15'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Yaptığından Emin Olamama ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %01'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 5,44$, $p= 0,02<0,05$.

Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği, pozitif yönde, orta seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,35$, $p= 0,00<0,05$. Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,35'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Düzen ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %12'sini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 32,04$, $p= 0,00<0,05$.

Tablo 4.10 Mükemmeliyetçilik ve Mükemmeliyetçiliğin Alt Boyutlarının Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Ebeveynlik Görevleri Öz yeterliği	Hata Yapma Endişesi	-0,29	0,00	0,08	-0,29	0,00	21,00	0,00
	Aileden Eleştiri	-0,31	0,00	0,09	-0,31	0,00	24,67	0,00
	Yaptığından Emin Olamama	-0,25	0,00	0,05	-0,25	0,00	15,02	0,00
	Düzen	0,34	0,00	0,11	0,34	0,00	30,40	0,00
	Mükemmeliyetçilik	-0,13	0,01	0,01	-0,13	0,01	4,32	0,03

Hata Yapma Endişesi İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r = -0,29$, $p = 0,00 < 0,05$. Hata Yapma Endişesi İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,29'lık bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Hata Yapma Endişesi ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %08'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F = 21,00$, $p = 0,00 < 0,05$.

Aileden Eleştiri İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, orta seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r = -0,31$, $p = 0,00 < 0,05$. Aileden Eleştiri İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,31'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Aileden Eleştiri ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %09'unu anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F = 24,67$, $p = 0,00 < 0,05$.

Yaptığından Emin Olamama İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r = -0,25$, $p = 0,00 < 0,05$. Yaptığından Emin Olamama İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,25'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Yaptığından Emin Olamama ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %05'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F = 15,12$, $p = 0,00 < 0,05$.

Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikle Ebeveyn Öz yeterliği, pozitif yönde, orta seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r = 0,34$, $p = 0,00 < 0,05$. Düzen İle İlgili Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,34'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Düzen ile İlgili Mükemmeliyetçiliğin, Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %11'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F = 30,40$, $p = 0,00 < 0,05$.

Mükemmeliyetçilikle Ebeveyn Öz yeterliği, negatif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r = -0,13$, $p = 0,01 < 0,05$. Mükemmeliyetçilikteki 1 birimlik değişikliğin Ebeveyn Öz yeterliğinde 0,13'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Mükemmeliyetçiliğin, Ebeveyn Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %01'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F = 4,32$, $p = 0,03 < 0,05$.

Tablo 4.11 Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Başa Çıkma ile İlgili Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Başa Çıkma ile İlgili Öğretmen Öz-yeterliliği	İlgi-Bakım	0,18	0,00	0,03	0,18	0,00	8,03	0,00
	Disiplin	0,14	0,01	0,01	0,14	0,01	4,99	0,02
	Oyun	0,25	0,00	0,06	0,25	0,00	15,51	0,00
	Rutin	0,20	0,00	0,03	0,20	0,00	9,89	0,00
	Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği	0,27	0,00	0,07	0,27	0,00	17,94	0,00

İlgi-Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r = 0,18$, $p = 0,00 < 0,05$. İlgi-Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği 0,18'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. İlgi-Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin, Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %03'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F = 8,03$, $p = 0,00 < 0,05$.

Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r = 0,14$, $p = 0,01 < 0,05$. Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği 0,14'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin, Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %01'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F = 4,99$, $p = 0,02 < 0,05$.

Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r = 0,25$, $p = 0,00 < 0,05$. Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği 0,25'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin,

Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %06'sını anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 15,51$, $p= 0,00<0,05$.

Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,20$, $p= 0,00<0,05$. Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği 0,20'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin, Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %03'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 9,89$, $p= 0,00<0,05$.

Ebeveyn Öz yeterliği ile Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,27$, $p= 0,00<0,05$. Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği 0,27'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Ebeveyn Öz yeterliğinin, Başa Çıkma ile ilgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %07'sini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 17,94$, $p= 0,00<0,05$.

Tablo 4.12 Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Yenilikçi Davranışlarla İlgili Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Yenilikçi Davranışlarla İlgili Öğretmen Öz-yeterliliği	İlgi-Bakım	0,16	0,00	0,02	0,16	0,00	6,21	0,01
	Oyun	0,22	0,00	0,04	0,22	0,00	12,36	0,00
	Rutin	0,20	0,00	0,03	0,20	0,00	9,77	0,00
	Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği	0,24	0,00	0,05	0,24	0,00	14,81	0,00

İlgi Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,16$, $p= 0,00<0,05$. İlgi Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği 0,16'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. İlgi Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin, Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %02'sini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 6,21$, $p= 0,01<0,05$.

Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,22$, $p= 0,00<0,05$. Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği 0,22'lik bir

değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin, Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %04'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 12,36, p= 0,00<0,05$.

Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,20, p= 0,00<0,05$. Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği 0,20'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin, Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %03'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 9,77, p= 0,00<0,05$.

Ebeveyn Öz yeterliği ile Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,24, p= 0,00<0,05$. Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliği 0,24'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Ebeveyn Öz yeterliğinin, Yenilikçi Davranış ile ilgili Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %05'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 14,81, p= 0,00<0,05$.

Tablo 4.13 Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Bulguları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Öğretmen Öz-yeterliliği	İlgi-Bakım	0,19	0,00	0,03	0,19	0,00	8,92	0,00
	Disiplin	0,15	0,01	0,01	0,15	0,01	5,44	0,02
	Oyun	0,27	0,00	0,06	0,27	0,00	17,64	0,00
	Rutin	0,23	0,00	0,04	0,23	0,00	12,62	0,00
	Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği	0,29	0,00	0,08	0,29	0,00	20,86	0,00

İlgi Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,19, p= 0,00<0,05$. İlgi Bakıma İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Öğretmen Öz yeterliğinde 0,19'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. İlgi Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin, Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %03'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 8,92, p= 0,00<0,05$.

Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,15, p= 0,01<0,05$. Disipline İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Öğretmen Öz yeterliğinde 0,15'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir.

Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin,Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %01'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 5,44, p= 0,02<0,05$.

Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,27, p= 0,00<0,05$. Oyuna İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Öğretmen Öz yeterliğinde 0,27'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin,Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %06'sını anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 17,64, p= 0,00<0,05$.

Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,23, p= 0,00<0,05$. Rutine İlişkin Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Öğretmen Öz yeterliğinde 0,23'lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğinin, Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %04'ünü anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 12,62, p= 0,00<0,05$.

Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede bir ilişki olup istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $r= 0,29, p= 0,00<0,05$. Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişikliğin Öğretmen Öz yeterliğinde 0,29'luk bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Ebeveyn Öz yeterliğinin, Öğretmen Öz yeterliğinin anlamlı bir şekilde %08'ini anlamlı bir şekilde açıkladığı gözlemlenmiştir; $F= 20,86, p= 0,00<0,05$.

Tablo 4.14 Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Yenilikçi Davranışlarla İlgili Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisinde Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Aracı Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Aracı Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Yenilikçi Davranışlarla İlgili Öğretmen Öz-yeterliliği	Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik	İlgi-Bakım	0,18 0,16	0,00 0,00	0,04	0,15 0,13	0,01 0,03	5,97	0,00
		Rutin	0,18 0,20	0,00 0,00		0,05	0,15 0,18		

Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliği, pozitif yönde, zayıf seviyede, anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,18, p= 0,00<0,05$. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile İlgi-Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,17, p= 0,00<0,05$. İlgi Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği ile Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve

istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,16$, $p=0,00<0,05$. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik değişiklik Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,15lik bir değişikliğe ve İlgili Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişiklik de Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,13lük bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik, Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliğinin tek başına anlamlı bir şekilde %02'sini açıklarken modele İlgili Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği eklenince modelin açıklayıcılığının %04'e yükseldiği ve sonucun anlamlı olduğu gözlemlenmiştir; $F= 5,97$, $p=0,00<0,05$. Kişisel Standartlarla ilgili Mükemmeliyetçilik ile Yenilikçi Davranış İle İlgili Öğretmen Öz Yeterliği arasındaki ilişki modele İlgili Bakımla İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliği eklendiğinde aradaki ilişkinin anlamlılığı bozulmadığından veya Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Yenilikçi Davranış İle İlgili Öğretmen Öz Yeterliğini yordayıcılığı azalmadığından kısmi ya da tam aracılıktan söz edilemezken yordayıcılığı arttığı için İlgili Bakım ile ilgili Ebeveynlik Öz Yeterliğinin biçimlendirici etkisinden söz edilebilir.

Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,18$, $p= 0,00<0,05$. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,14$, $p= 0,01<0,05$. Rutin İlgili Ebeveyn Öz yeterliği ile Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,20$, $p=0,00<0,05$. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik değişiklik Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,15'lik bir değişikliğe ve Rutinle Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişiklik de Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,18'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik, Yenilikçi Davranışla İlgili Öğretmen Öz yeterliğinin tek başına anlamlı bir şekilde %02'sini açıklarken modele Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliği eklenince modelin açıklayıcılığının %05'e yükseldiği ve sonucun anlamlı olduğu gözlemlenmiştir; $F= 7,75$, $p=0,00<0,05$. Kişisel Standartlarla ilgili Mükemmeliyetçilik ile Yenilikçi Davranış İle İlgili Öğretmen Öz Yeterliği arasındaki

ilişki modele Rutinle İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliği eklendiğinde aradaki ilişkinin anlamlılığı bozulmadığından veya Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Yenilikçi Davranış İle İlgili Öğretmen Öz Yeterliğini yordayıcılığı azalmadığından kısmi ya da tam aracılıktan söz edilemezken yordayıcılığı arttığı için Rutin ile ilgili Ebeveynlik Öz Yeterliğinin biçimlendirici etkisinden söz edilebilir.

Tablo 4.15 Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisinde Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Aracı Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Aracı Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Öğretmen Öz-yeterliliği	Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik	İlgi-Bakım	0,13	0,01	0,04	0,10	0,10	5,85	0,00
			0,19	0,00		0,17	0,03		
		Disiplin	0,13	0,01	0,04	0,17	0,00	6,39	0,00
			0,15	0,01		0,19	0,00		
Rutin	0,13	0,01	0,05	0,10	0,09	7,73	0,00		
	0,23	0,00		0,21	0,00				

Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r=0,13$, $p=0,01<0,05$. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile İlgi Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r=0,17$, $p=0,00<0,05$. İlgi Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r=0,19$, $p=0,00<0,05$. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik değişiklik Öğretmen Öz yeterliğinde 0,10'luk bir değişikliğe neden olmuştur ancak anlamsızdır ve İlgi Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişiklik de Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,17'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik, Öğretmen Öz yeterliğinin tek başına anlamlı bir şekilde %01'ini açıklarken modele İlgi Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği eklenince modelin açıklayıcılığının %04'e yükseldiği ve sonucun anlamlı olduğu gözlemlenmiştir; $F=5,85$, $p=0,00<0,05$. Kişisel Standartlarla ilgili Mükemmeliyetçilik ile Öğretmen Öz Yeterliği arasındaki ilişki modele İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliği eklendiğinde aradaki ilişkinin anlamlılığı bozulduğu için İlgi Bakımla İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliğinin tam aracılığından söz edilebilir.

Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r=0,13$, $p=0,01<0,05$. Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliği arasında negatif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak

anlamli bir iliŒki olduğu gzlemlenmiŒtir; $r = -0,20$, $p = 0,00 < 0,05$. Disiplinle İlgili Ebeveyn z yeterliği ile Ğretmen öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamli bir iliŒki olduğu gzlemlenmiŒtir; $r = 0,15$, $p = 0,01 < 0,05$. KiŒisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik deĐiŒiklik Ğretmen öz yeterliğinde anlamli bir Œekilde 0,17'lik bir deĐiŒikliĐe ve Disiplinle İlgili Ebeveyn z yeterliğindeki 1 birimlik deĐiŒiklik de Ğretmen öz yeterliğinde anlamli bir Œekilde 0,19'luk bir deĐiŒikliĐe neden olduğu gzlemlenmiŒtir. KiŒisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik, Ğretmen öz yeterliğinin tek baŒına anlamli bir Œekilde %01'ini aırlarken modele Disiplinle İlgili Ebeveyn z yeterliği eklenince modelin aırlayıcılığının %04'e yükseldiği ve sonucun anlamli olduğu gzlemlenmiŒtir; $F = 6,39$, $p = 0,00 < 0,05$. KiŒisel Standartlarla ilgili Mükemmeliyetçilik ile Ğretmen z Yeterliği arasındaki iliŒki modele Disiplinle İlgili Ebeveynlik z Yeterliği eklendiğinde aradaki iliŒkinin anlamlılığı bozulmadığından veya KiŒisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Ğretmen z Yeterliğini yordayıcılığı azalmadığından kısmi ya da tam aracılıktan söz edilemezken yordayıcılığı arttığı için Disiplin ile ilgili Ebeveynlik z Yeterliğinin biçimlendirici etkisinden söz edilebilir.

KiŒisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile Ğretmen öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede anlamli bir iliŒki olduğu gzlemlenmiŒtir; $r = 0,13$, $p = 0,01 < 0,05$. KiŒisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik ile Rutinle İlgili Ebeveyn z yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamli bir iliŒki olduğu gzlemlenmiŒtir; $r = 0,14$, $p = 0,01 < 0,05$. Rutinle İlgili Ebeveyn z yeterliği ile Ğretmen öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamli bir iliŒki olduğu gzlemlenmiŒtir; $r = 0,23$, $p = 0,00 < 0,05$. KiŒisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik deĐiŒiklik Ğretmen öz yeterliğinde 0,10'luk bir deĐiŒikliĐe neden olmuŒtur ancak anlamsızdır ve Rutinle İlgili Ebeveyn z yeterliğindeki 1 birimlik deĐiŒiklik de Ğretmen öz yeterliğinde anlamli bir Œekilde 0,21'lik bir deĐiŒikliĐe neden olduğu gzlemlenmiŒtir. KiŒisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçilik, Ğretmen öz yeterliğinin tek baŒına anlamli bir Œekilde %01'ini aırlarken modele Rutinle İlgili Ebeveyn z yeterliği eklenince modelin aırlayıcılığının %05'e yükseldiği ve sonucun anlamli olduğu gzlemlenmiŒtir; $F = 7,73$, $p = 0,00 < 0,05$. KiŒisel Standartlarla ilgili Mükemmeliyetçilik ile Ğretmen z Yeterliği arasındaki iliŒki modele Rutin İle İlgili Ebeveynlik z Yeterliği eklendiğinde aradaki iliŒkinin anlamlılığı bozulduğu için Rutinle İlgili Ebeveynlik z Yeterliğinin tam aracılığından söz edilebilir.

Tablo 4.16 Ailesel Beklentilerle İlgili Mükemmeliyetçiliğin Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisinde Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Aracı Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Aracı Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Öğretmen Öz-yeterliliği	Ailesel Beklentilerle İlgili Mükemmeliyetçilik	Disiplin	0,13 0,15	0,02 0,01	0,04	0,17 0,19	0,00 0,00	6,36	0,00

Ailesel Beklentilerle Mükemmeliyetçilik ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,13$, $p= 0,02<0,05$. Ailesel Beklentilerle İlgili Mükemmeliyetçilik ile Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliği arasında negatif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= -0,22$, $p= 0,00<0,05$. Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,15$, $p=0,01<0,05$. Ailesel Beklentilerle İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik değişiklik Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,17'lik bir değişikliğe ve Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişiklik de Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,19'luk bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Ailesel Beklentilerle İlgili Mükemmeliyetçilik, Öğretmen Öz yeterliğinin tek başına anlamlı bir şekilde %01'ini açıklarken modele Disiplinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliği eklenince modelin açıklayıcılığının %04'e yükseldiği ve sonucun anlamlı olduğu gözlemlenmiştir; $F= 6,36$, $p=0,00<0,05$. Öğretmen Öz Yeterliği ile Ailesel Beklentilerle İlgili Mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki modele Disiplinle İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliği eklendiğinde aradaki ilişkinin anlamlılığı bozulmadığından veya Öğretmen Öz Yeterliğinin Ailesel Beklentilerle İlgili Mükemmeliyetçiliği yordayıcılığı azalmadığından kısmi ya da tam aracılıktan söz edilemezken yordayıcılığı arttığı için Disiplin ile ilgili Ebeveynlik Öz Yeterliğinin biçimlendirici etkisinden söz edilebilir.

Tablo 4.17 Düzenle İlgili Mükemmeliyetçiliğin Öğretmen Öz-yeterliliğine Etkisinde Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliğinin Alt Boyutlarının Aracı Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Aracı Değişken	r	p	ΔR^2	Standartlaştırılmış β	p	F	p
Öğretmen Öz-yeterliliği	Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilik	İlgi-Bakım	0,13 0,19	0,01 0,00	0,03	0,07 0,16	0,30 0,02	5,00	0,00
		Oyun	0,13 0,27	0,01 0,00	0,07	0,08 0,25	0,20 0,00	9,65	0,00
		Rutin	0,13 0,23	0,01 0,00	0,04	0,06 0,20	0,34 0,00	6,74	0,00
		Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği	0,13 0,29	0,01 0,00	0,07	0,04 0,27	0,52 0,00	10,60	0,00

Düzenle Mükemmeliyetçilik ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,13$, $p= 0,01<0,05$. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilik ile İlgili-Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,38$, $p= 0,00<0,05$. İlgili-Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,19$, $p=0,00<0,05$. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik değişiklik Öğretmen Öz yeterliğinde 0,07'lik bir değişikliğe neden olmuştur ancak anlamsızdır ve İlgili-Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişiklik de Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,16'lık bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilik, Öğretmen Öz yeterliğinin tek başına anlamlı bir şekilde %01'ini açıklarken modele İlgili-Bakımla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği eklenince modelin açıklayıcılığının %03'e yükseldiği ve sonucun anlamlı olduğu gözlemlenmiştir; $F= 5,00$, $p=0,00<0,05$. Öğretmen Öz Yeterliği ile Düzenle İlgili Mükemmeliyetçiliğin arasındaki ilişki modele İlgili Bakım İle İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliği eklendiğinde aradaki ilişkinin anlamlılığı bozulduğu için İlgili Bakımla İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliğinin tam aracılığından söz edilebilir.

Düzenle Mükemmeliyetçilik ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,13$, $p= 0,01<0,05$. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilik ile Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,21$, $p= 0,00<0,05$. Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,27$, $p=0,00<0,05$. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik değişiklik Öğretmen Öz yeterliğinde 0,08'lik bir değişikliğe neden olmuştur ancak anlamsızdır ve Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişiklik de Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,25'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilik, Öğretmen Öz yeterliğinin tek başına anlamlı bir şekilde %01'ini açıklarken modele Oyunla İlgili Ebeveyn Öz yeterliği eklenince modelin açıklayıcılığının %07'ye yükseldiği ve sonucun anlamlı olduğu gözlemlenmiştir; $F= 9,65$, $p=0,00<0,05$. Öğretmen Öz Yeterliği ile Düzenle İlgili Mükemmeliyetçiliğin arasındaki ilişki modele Oyun İle İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliği eklendiğinde aradaki

ilişkinin anlamlılığı bozulduğu için Oyunla İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliğinin tam aracılığından söz edilebilir.

Düzenle Mükemmeliyetçilik ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,13$, $p= 0,01<0,05$. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilik ile Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliği arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,35$, $p= 0,00<0,05$. Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,23$, $p=0,00<0,05$. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik değişiklik Öğretmen Öz yeterliğinde 0,06'lık bir değişikliğe sebep olmuştur ancak anlamsızdır ve Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişiklik de Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,20'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilik, Öğretmen Öz yeterliğinin tek başına anlamlı bir şekilde %01'ini açıklarken modele Rutinle İlgili Ebeveyn Öz yeterliği eklenince modelin açıklayıcılığının %04'ye yükseldiği ve sonucun anlamlı olduğu gözlemlenmiştir; $F= 6,74$, $p=0,00<0,05$. Öğretmen Öz Yeterliği ile Düzenle İlgili Mükemmeliyetçiliğin arasındaki ilişki modele Rutin İle İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliği eklendiğinde aradaki ilişkinin anlamlılığı bozulduğu için Rutinle İlgili Ebeveynlik Öz Yeterliğinin tam aracılığından söz edilebilir.

Düzenle Mükemmeliyetçilik ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,13$, $p= 0,01<0,05$. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilik ile Ebeveyn Öz yeterliği arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,34$, $p= 0,00<0,05$. Ebeveyn Öz yeterliği ile Öğretmen Öz yeterliği arasında pozitif yönde, zayıf seviyede ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir; $r= 0,29$, $p=0,00<0,05$. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilikte 1 birimlik değişiklik Öğretmen Öz yeterliğinde 0,04'lük bir değişikliğe sebep olmuştur ancak anlamsızdır ve Ebeveyn Öz yeterliğindeki 1 birimlik değişiklik de Öğretmen Öz yeterliğinde anlamlı bir şekilde 0,27'lik bir değişikliğe neden olduğu gözlemlenmiştir. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçilik, Öğretmen Öz yeterliğinin tek başına anlamlı bir şekilde %01'sini açıklarken modele Ebeveyn Öz yeterliği eklenince modelin açıklayıcılığının %07'ye yükseldiği ve sonucun anlamlı olduğu gözlemlenmiştir; $F= 10,60$, $p=0,00<0,05$. Öğretmen Öz Yeterliği ile Düzenle İlgili Mükemmeliyetçiliğin arasındaki ilişki

modele Ebeveynlik Öz Yeterliği eklendiğinde aradaki ilişkinin anlamlılığı bozulduğu için Ebeveynlik z Yeterliğinin tam aracılığından söz edilebilir.

5 SONUÇ VE TARTIŞMA

5.1 Hipotezlerin Doğrulanma Durumu

Hipotezler	Doğrulanma Durumu
H1: Çocuğu olan kadın öğretmenlerin mükemmeliyetçi duyguları mesleki öz yeterliklerinin anlamlı bir yordayıcısıdır.	Kısmen doğrulandı
H2: Çocuğu olan kadın öğretmenlerin mükemmeliyetçi duyguları annelik öz yeterliklerinin anlamlı bir yordayıcısıdır.	Büyük ölçüde doğrulandı
H3: Çocuğu olan kadın öğretmenlerin annelik öz-yeterlilikleri mesleki öz yeterliklerinin anlamlı bir yordayıcısıdır.	Büyük ölçüde doğrulandı
H4: Çocuğu olan kadın öğretmenlerin mükemmeliyetçi duygularının mesleki öz yeterliklerine etkisinde annelik öz yeterliği aracı rol oynamaktadır.	Kısmen doğrulandı: Kişisel Standartlarla İlgili Mükemmeliyetçiliğin Öğretmen Öz-yeterliliğine etkisinde İlgili – Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği anlamlılığı bozarak tam aracılık etmektedir. Düzenle İlgili Mükemmeliyetçiliğin Öğretmen Öz-yeterliliğine etkisinde İlgili – Bakımla İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği, Oyunla İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği, Rutinle İlgili Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği ve Ebeveynlik Görevleri Öz-yeterliliği Toplam Puanı anlamlılığı bozarak tam aracılık etmektedir.

5.2 Araştırma Bulgularının Benzer Araştırma Bulguları İle Birlikte Tartışılması

Araştırmamızın nihai modelinde elde edilen bulgular, çocuğu olan kadın öğretmenlerin mükemmeliyetçi duygularının mesleki öz yeterlikleri üzerindeki etkisinin, annelik öz yeterlikleri aracılığıyla gerçekleştiğini göstermektedir. Mükemmeliyetçiliğin alt boyutları arasında farklı etkiler bulunmuş; düzen boyutunun olumlu, hata yapma endişesi ve aileden eleştirinin ise olumsuz etkiler yarattığı belirlenmiştir. Ancak bu etkiler büyük ölçüde değil, bağlama özgü bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Araştırmanın bulguları incelendiğinde mükemmeliyetçilik boyutları, ebeveyn ve öğretmen öz yeterliği üzerinde hem doğrudan hem de dolaylı etkiler yaratmaktadır. Kişisel standartlarla ilgili mükemmeliyetçiliğin öğretmen öz yeterliğine etkisinde ilgi – bakımla ilgili ebeveynlik görevleri öz yeterliği ve rutinle ilgili ebeveynlik görevleri öz yeterliği anlamlılığı bozarak tam aracılık etmektedir. Benzer şekilde Saraç (2017) tarafından yapılan bir çalışmada da mükemmeliyetçilik alt boyutlarından özellikle kişisel standartların öz yeterliği güçlendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Mermerkaya'nın (2020) çalışması da olumlu mükemmeliyetçiliğin bireylerin öz yeterlik algılarını ve akademik başarılarını desteklediğini ortaya koymuştur.

Hata yapma endişesi ve aileden eleştirinin mesleki öz yeterlik üzerinde doğrudan anlamlı bir etkisi bulunmamış ancak dolaylı yollardan negatif etkilere yol açabileceği görülmüştür. Genel mükemmeliyetçilik düzeyinin mesleki öz yeterlik üzerindeki etkisinin sınırlı olması, bu ilişkinin alt boyutlar aracılığıyla şekillendiğini göstermektedir. Temiz'in (2023) çalışmasında da aile tutumlarını mükemmeliyetçi olarak algılayan öğretmenlerin öz yeterlik algılarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu, bireyin aile tutumları ile yetişkinlikte sahip olduğu mesleki öz yeterlik algısı arasındaki ilişkiye işaret etmektedir. Dolayısıyla, bireylerin çocukluk döneminde içselleştirdiği mükemmeliyetçi beklentilerin, ilerleyen yıllarda mesleki öz yeterlik algısını etkileyebileceği düşünülmektedir.

Araştırmamızın diğer bulgularında, en yüksek negatif etki hata yapma endişesi ve aileden eleştiri alt boyutlarından gelmiştir. Hata yapma, aileden eleştiri ve yaptığından emin olamama gibi boyutların annelik öz yeterliği üzerindeki negatif

etkilere sahip olduğu tespit edilmiştir. Hata yapma endişesinin disiplin ve oyun alanında güçlü ve olumsuz etkisi, hata yapma endişesinin disiplin ve oyun aktivitelerinde ebeveynin yeterlilik hissini azalttığı şeklinde yorumlanabilir. Aileden eleştirinin disiplin ve ilgi-bakım alt boyutları üzerinde negatif etkilerinden ise öğretmen olan anneye ailesinden gelen eleştirinin, annenin disiplin sağlayabilme konusunda yeterli hissetme algısını düşürebileceği sonucu çıkarılabilir. Saraç (2017) tarafından yapılan çalışmada da benzer şekilde mükemmeliyetçilik boyutlarının öz yeterlik üzerindeki etkileri incelenmiş ve özellikle hata yapma kaygısı, ebeveyn beklentileri alt boyutlarının öz yeterliği anlamlı şekilde yordadığı bulunmuştur. Sarıkaya'nın (2018) performans kaygı düzeyi, mükemmeliyetçilik düzeyi ve öz-yeterlik ilişkilerini ele aldığı çalışmasında da mükemmeliyetçiliğin performans kaygısı üzerindeki negatif etkileri vurgulanmıştır. Stoeber ve arkadaşlarının (2008) çalışmasında ise kendini eleştiren mükemmeliyetçiliğin (self-criticism) öz yeterlik ile negatif ilişkili olduğu ve özellikle başarısızlık sonrası öz yeterlik seviyesini düşürdüğü görülmüştür. Araştırmamızın sonuçlarında da benzer şekilde hata yapma endişesi ve öz eleştiri kaynaklı olumsuz etkiler, bireylerin ebeveynlik rollerinde kendilerini yetersiz algılamalarına neden olmuştur.

Bulgularımızda en güçlü açıklayıcı etki düzenle ilgili mükemmeliyetçilik boyutunda görülmüştür. Düzenin öğretmen öz yeterliğine etkisinde ebeveyn öz yeterliği alt boyutlarından ilgi – bakım, oyun, rutin ve genel ebeveynlik görevleri öz yeterliğinde tam aracılık ettiği görülmüştür. Düzen boyutundaki mükemmeliyetçiliğin annelik öz yeterliğindeki oyun ve ilgi-bakım üzerindeki pozitif etkileri, yapılandırılmış bir yaşam yaklaşımının ebeveynlik görevlerinde öz yeterlik algısını artırabileceği şeklinde ele alınabilir. Ganske ve Ashby'nin (2011) araştırmasında uyumlu mükemmeliyetçiliğin bireylerin kariyer karar verme süreçlerinde daha yüksek öz yeterlik algısına sahip olmalarını sağladığı bulunmuştur. Rosa Román-Oyola ve arkadaşlarının (2018) ebeveynlerin oyun deneyimlerini ve oyun sırasındaki öz-yeterlik algılarını inceleyen çalışmalarında ise ebeveynlerin oyun deneyimleriyle ilgili çalışmada da oyun kontrolü ve ebeveyn motivasyonunun öz yeterlik algılarını güçlendirdiği bulunmuştur. Araştırmamızdaki bulgular bu noktada literatürle uyum içerisindedir. Ayrıca düzenin oyun ve ilgi-bakım üzerindeki pozitif etkileri mükemmeliyetçiliğin yalnızca negatif etkiler yaratmadığını, belirli boyutlarının pozitif katkılarda bulunabileceğini vurgulamaktadır. Hata yapma endişesi ve aileden

eleştirinin oyun üzerindeki tespit edilen negatif etkileri ise ebeveynlerin kendilerini ebeveynlik görevlerinde daha yetersiz hissetmelerine neden olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Çalışmamızda annelik öz yeterliğinin mesleki öz yeterlik üzerinde doğrudan bir etkisi açıkça gösterilmemiştir ancak düzen boyutundaki mükemmeliyetçiliğin annelik öz yeterliği üzerindeki pozitif etkisi, bu öz yeterlik algısının mesleki yeterliklere dolaylı yoldan katkıda bulunduğunu göstermektedir. Bu durum Bandura'nın (1997) öz yeterlik algılarının bir alandan diğerine aktarılabilirliği görüşünü desteklemektedir ancak öz yeterlik algısının çalışma faktörü ile nasıl bir ilişki içinde olduğu literatürde tartışmalı bir konudur. Örneğin, Nebioğulları'nın (2019) çalışmasında, çalışan ve çalışmayan annelerin öz yeterlik algıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Bu bulgu, annelik öz yeterliğinin yalnızca çalışma durumu üzerinden belirlenemeyeceğini ve bireysel faktörlerin de önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Buna karşın, Çırak'ın (2020) çalışması, çalışan annelerin işe dair öz yeterlilik düzeylerinin iş-yaşam çatışması üzerinde negatif bir etkiye sahip olduğunu ve çalışan annelerin işe dair öz yeterliliklerinin işten aile ve özel yaşama yönelik çatışmayı azalttığını ortaya koymuştur.

Sonuç olarak bu araştırmada, annelik öz yeterliğinin, mükemmeliyetçilik ile mesleki öz yeterlik arasındaki ilişkide alt boyutlara göre kısmi bir aracı rol oynadığı görülmüştür. Özellikle düzen boyutunun annelik öz yeterliği üzerindeki pozitif etkileri ve hata yapma endişesi ile aileden eleştirinin negatif etkileri, bu aracı mekanizmayı daha belirgin hale getirmektedir. Mükemmeliyetçiliğin mesleki öz yeterlik üzerindeki etkilerinin, doğrudan etkilerden ziyade annelik öz yeterliği aracılığıyla dolaylı yollarla şekillendiği, bununla birlikte bu etkilerin yalnızca belirli alt boyutlarda anlamlı olduğu ve genel mükemmeliyetçilik düzeyinin mesleki öz yeterlik üzerindeki etkisinin oldukça zayıf olduğu dikkate alınmalıdır.

5.3 Öneriler

Bu araştırmadan yola çıkarak sonraki araştırmalar için öneriler aşağıdaki açıklanmıştır:

Çalışmanın öğretmen annelerden oluşması nedeniyle yalnızca kadın örneklem ile gerçekleşmiştir, babalar üzerine bir çalışma uygulanabilir.

Anne olan öğretmenler için mükemmeliyetçilik eğilimlerini yönetmeye yönelik psikoeğitim programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Ebeveynlik rollerinde düzen ve yapılandırmayı destekleyen rehberlik hizmetleri sunulabilir.

Gelecekteki çalışmalar, farklı meslek grupları ve daha geniş demografik örneklemlemlerle genişletilmelidir.

Mükemmeliyetçilik ve mesleki öz yeterliğin kültürel farklılıklar bakımından ne şekilde değişebileceğini ele almak, araştırmanın bulgularını daha kapsamlı bir konuma yerleştirebilir. Kùltürler arası karşılaştırmalar uygulanarak, mükemmeliyetçiliğin mesleki öz yeterliğe etkilerinin evrensel mi yoksa kültüre dayalı mı olduğu çalışılabilir.

6 KAYNAKLAR

Abraham, R. (2024). How parent-child attachment may influence relational self-efficacy in adults. *Family Perspectives*, 6(1), 3.

Abukan, B. (2020). Çocukluk çağı travmalarının koruyucu aile içinde sağaltımı üzerine bir değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(1), 241-260.

Ainsworth, M. S. (1989). Attachments beyond infancy. *American psychologist*, 44(4), 709.

Ainsworth, M., & Oden, J. T. (1997). A posteriori error estimation in finite element analysis. *Computer methods in applied mechanics and engineering*, 142(1-2), 1-88.

Akay, C., & Boz, Y. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının matematik öz-yeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36(162), 65-77.

Akgün, E., & Yeşilyaprak, B. (2011). Anne çocuk oyun etkileşiminde niteliksel boyut: annelerin sözel ifadelerinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40), 11-21.

Aksoy, V., & Diken, İ. H. (2009). Annelerin ebeveynlik öz yeterlik algıları ile gelişimi risk altında olan bebeklerin gelişimleri arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalara bir bakış. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 10(01), 59-70. https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000133

Aksoy, V., & Diken, İ. H. (2009). Annelerin öz yeterlik algılarının çocuk gelişimine etkisi. *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi*, 1(2), 45-60.

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W. H. Freeman.

Bandura, A. (2006). Toward a psychology of human agency. *Perspectives on psychological science*, 1(2), 164-180.

Bee, H., & Boyd, D. (2009). *Çocuk gelişimi*. Çev. N. Aral. Ankara: Nobel Yayınları.

Booth, P. B., & Jernberg, A. M. (2009). *Theraplay: Helping parents and children build better relationships through attachment-based play* (3rd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.

Bowlby, J. (1988). *A secure base: Parent-child attachment and healthy human development*. London: Routledge.

Bray-Clark, N., & Bates, R. (2003). Self-efficacy beliefs and teacher effectiveness: Implications for professional development. *Professional educator*, 26(1), 13-22.

Broberg, A. G. (2000). A review of interventions in the parent-child relationship informed by attachment theory. *Acta Pædiatrica*, 89(Suppl 434), 37-42.

Burns, D. D. (1980). The perfectionist's script for self-defeat. *Psychology Today*, 14, 34-52.

Büyüктаşkapu, S. (2012). Annelerin özyeterlik algıları ile 1-3 yaş çocuklarının gelişimlerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 18-30.

Carmo, C., Oliveira, D., Brás, M., & Faísca, L. (2021). The influence of parental perfectionism and parenting styles on child perfectionism. *Children*, 8(9), 777.

Coleman, P. K., & Karraker, K. H. (2000). Parenting self-efficacy among mothers of school-age children: Conceptualization, measurement, and correlates. *Family relations*, 49(1), 13-24.

Curran, T., & Hill, A. P. (2019). Perfectionism is increasing over time: A meta-analysis of birth cohort differences from 1989 to 2016. *Psychological bulletin*, 145(4), 410.

Çırak, B. (2020). *Çalışan annelerin öz yeterlilik düzeyleri ile iş-yaşam çatışması arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Çiftçi, O. (1991). Çocuğun sosyalleşmesinde ailenin rolü. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 2(2).

de Montigny, F., & Lacharité, C. (2005). Perceived parental efficacy: Concept analysis. *Journal of advanced nursing*, 49(4), 387-396.

Deniz, S., & Tican, C. (2017). Öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik inançları ile mesleki kaygılarına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 1838-1859.

Eagly, A. H., & Karau, S. J. (2002). Role congruity theory of prejudice toward female leaders. *Psychological review*, 109(3), 573.

Ekayanthi, N. W. D., & Besral, B. (2024). Research trends on self-efficacy in breastfeeding mothers during 2000-2023: A bibliometric analysis. *Turkish Archives of Pediatrics*, 59(5), 440-448.

Erbas, M.M., & Karahan, T.F. (2022). Öğretmen adaylarının mükemmeliyetçilik düzeylerinin reddedilme duyarlılığı ve öznel iyi oluş düzeylerine göre incelenmesi. *Eğitim Felsefesi ve Sosyolojisi Dergisi*, 3(1), 1-16. <https://doi.org/10.29329/jeps.2022.507.1>

- Folkman, S., & Lazarus, R. S. (1988). Coping as a mediator of emotion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(3), 466–475. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.54.3.466>
- Friedman, I. A., & Kass, E. (2002). Teacher self-efficacy: A classroom-organization conceptualization. *Teaching and Teacher Education*, 18(6), 675–686. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(02\)00027-6](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(02)00027-6)
- Ganske, K. H., & Ashby, J. S. (2007). Perfectionism and career decision-making self-efficacy. *Journal of Employment Counseling*, 44(1), 17–28.
- Gençer, Y., & Aksoy, N. (2016). Oyun temelli etkileşimlerin anne-çocuk bağlanmasına etkisi. *Psikoloji Yazıları*, 19(38), 14-26.
- Goldberg, S. (2000). Attachment and development. In J. Cassidy & P. Shaver (Eds.), *Handbook of Attachment: Theory, Research, and Clinical Applications* (pp. 762-772). Guilford Press.
- Greenhaus, J. H., & Beutell, N. J. (1985). Sources of conflict between work and family roles. *The Academy of Management Review*, 10(1), 76–88. <https://doi.org/10.2307/258214>
- Güneş, G., & Buluç, B. (2017). Sınıf öğretmenlerinin teknoloji kullanımı ile öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(1), 1-15.
- Hamarta, E. (2009). Ergenlerin sosyal kaygılarının kişilerarası problem çözme ve mükemmeliyetçilik açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 8(3), 729-740.
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1991). Perfectionism in the self and social contexts: Conceptualization, assessment, and association with psychopathology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(3), 456–470.
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (2002). Perfectionism and psychological distress: Self-oriented and socially prescribed perfectionism. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds.), *Perfectionism: Theory, research, and treatment* (pp. 255-284).
- Hibbard, D. R., & Davies, S. (2014). The role of parental perfectionism in adolescent anxiety and depression. *Developmental Psychology*, 36(4), 567-579.
- Holloway, S. D., Suzuki, S., Yamamoto, Y., & Behrens, K. Y. (2005). Parenting self-efficacy among Japanese mothers. *Journal of Comparative Family Studies*, 36(1), 61–76.
- Jackson, A. P., & Scheines, R. (2005). Single mothers' self-efficacy and its impact on children's behavioral and cognitive development. *Journal of Family Psychology*, 19(3), 424-432.

Kafkas, M. . E., Aak, M., oban, B., Karademir, T. (2010). Beden eğitimi retmen adaylarının z yeterlik algıları ile mesleki kaygıları arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 11(2).

Kağan, M. (2011). Frost ok Boyutlu Mükemmelliyetçilik Ölçeğinin Türkçe formunun psikometrik zellikleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 12(3), 192-197.

Karataş, K. (2007). Türkiye’de ocuk koruma sistemi ve koruyucu aile uygulamaları üzerine bir değerlendirme. *Toplum Ve Sosyal Hizmet*, 18(2), 7-20.

Kawamura, K. Y., Hunt, S. L., Frost, R. O., & DiBartolo, P. M. (2001). Perfectionism, anxiety, and depression: Are the relationships independent?. *Cognitive therapy and research*, 25, 291-301.

Kaya, C. E., & Şahin, N. H. (2020). Ebeveyn uyum desteği programı ile ebeveyn öz yeterlik algısının geliştirilmesi. *Ordu Üniversitesi HemŐirelik alıŐmaları Dergisi*, 3(3), 319-328. <https://doi.org/10.38108/ouhcd.790755>

Kenny, D. A., Kashy, D. A., & Bolger, N. (1998). Data analysis in social psychology. In D. T. Gilbert, S. T. Fiske, & G. Lindzey (Eds.), *The handbook of social psychology* (Vol. 1, pp. 233-265). McGraw-Hill.

Keskin, G., & am, O. (2007). Bağlanma süreci: ruh sağlığı açısından literatürün gözden geçirilmesi. *Ege Üniversitesi HemŐirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 23(2), 145-158.

Kılıç, D., & Altınok, B. (2016). retmen anne-babaların çocukları ve rencileriyle olan iliŐkilerinin incelenmesi. *The Journal Of International Lingual Social And Educational Sciences*, 2(2), 107-117.

Kırman, A., & Doğan, . (2017). Anne-baba ocuk ilişkileri: bir meta-sentez alıŐması. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 4(1), 28-49.

Kotil, . (2010). *Okul ncesi eğitim kurumuna yeni başlayan 5 yaş çocukların sosyal-duygusal uyum düzeylerine annenin ebeveyn öz yeterlik algısı ile okul beklentilerine uyum düzeyinin etkisi* (Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul).

Köçer, G., & ınar, F. (2021). Ödül ve ceza olmadan ocuk disiplini mümkün m? *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 410-429. <https://doi.org/10.46790/erzisosbil.885803>

Kuhn, J. C., & Carter, A. S. (2006). Mothers’ self-efficacy and parenting practices in families of children with autism spectrum disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 36(5), 613-624. <https://doi.org/10.1007/s10803-006-0103-5>

Kurt, T. (2012). retmenlerin bireysel ve kolektif öz-yeterlik algıları ile performans arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 37(165), 40-50.

Kuzu, M. E., & Kısa, Y. (2020). Ebeveynlerin öz yeterlik algıları ve duygu sosyalleştirme yöntemleri. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 40(2), 89-103.

Leahy-Warren, P., & McCarthy, G. (2011). Maternal parental self-efficacy in the postpartum period. *Midwifery*, 27(6), 802-810.

Leahy-Warren, P., McCarthy, G., & Corcoran, P. (2012). First-time mothers: social support, maternal parental self-efficacy and postnatal depression. *Journal of clinical nursing*, 21(3-4), 388-397.

Lee, M., & Kim, J. (2007). Perfectionism in the context of parenting: Implications for adolescent development. *Psychology of Adolescents*, 12(5), 223-241.

Lewis, J. (2001). The decline of the male breadwinner model: Implications for work and care. *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society*, 8(2), 152-169.

Locke, L. M., & Prinz, R. J. (2002). Measurement of parental discipline and nurturance. *Clinical Psychology Review*, 22(6), 895-929. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(02\)00133-2](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(02)00133-2)

Lunkenheimer, E., Sturge-Apple, M. L., & Kelm, M. R. (2023). The importance of parent self-regulation and parent-child coregulation in research on parental discipline. *Child Development Perspectives*, 17(1), 25-31. <https://doi.org/10.1111/cdep.12470>

Massar, K., & Malmberg, L.-E. (2016). Cross-domain effects of teachers' efficacy beliefs on parenting practices. *Educational Psychology*, 36(7), 1243-1257. <https://doi.org/10.1080/01443410.2015.1062066>

McNamara, P., & Humphry, R. (2008). Developing everyday routines. *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*, 28(2), 141-160. <https://doi.org/10.1080/01942630802031826>

Mermerkaya, M. (2020). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin fonksiyonel olmayan mükemmeliyetçilik eğilimleri ile akademik bütünleşme ve öz yeterlik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Mindell, J. A., & Williamson, A. A. (2018). Benefits of a bedtime routine in young children: Sleep, development, and beyond. *Sleep medicine reviews*, 40, 93-108.

Mojavezi, A., & Tamiz, M. P. (2012). The impact of teacher self-efficacy on the students' motivation and achievement. *Theory and Practice in Language Studies*, 2(3), 483-491. <https://doi.org/10.4304/tpls.2.3.483-491>

Morsünbül, Ü., & Çok, F. (2011). Bağlanma ve ilişkili değişkenler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar - Current Approaches in Psychiatry*, 3(3), 553-570.

Nebioğulları, N. (2019). *Çalışan ve çalışmayan annelerin öz yeterlikleri ile çocuklarının anne tutumu ve benlik saygısının ilişkileri* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Ornatsky, O., Bandura, D., Baranov, V., Nitz, M., Winnik, M. A., & Tanner, S. (2010). Highly multiparametric analysis by mass cytometry. *Journal of immunological methods*, 361(1-2), 1-20.

Otrar, M., Dönmez, D., & Uzel, B. (2018). Orta ergenlik dönemindeki öğrencilerin benlik algılarının mükemmeliyetçilik düzeylerini yordama gücü. *Humanitas*, 6(12), 235-254.

Özbay, Y., Palancı, M., Kandemir, M., Çakır, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluşlarının duygusal düzenleme, mizah, sosyal öz-yeterlik ve başaçıkma davranışları ile yordanması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 325-345.

Özdemir, Y., & Sağkal, A. S. (2020). Ebeveynlik dansı: Birlikte ebeveynliğe ilişkin kuramsal ve ampirik bir derleme. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 428-444.

Özgürler, S. (2017). *Annenin öğretmen olup olmamasının anne mükemmeliyetçiliği, çocuk mükemmeliyetçiliği ve çocuk kaygı düzeyi üzerindeki rolü* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Özkan Kunduracı, H. K. ve Aksoy, A. B. (2021). Ebeveynlik Görevlerinde Öz Yeterlik Ölçeği Kısa Formunun Türkçeye uyarlanması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(2), 885-903. <https://doi.org/10.37217/tebd.910519>

Özkaya, B. T. (2015). Ebeveyn-çocuk ilişkisi üzerine odaklanan bir oyun terapisi yaklaşımı: Filial terapi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 7(2), 208-220. <https://doi.org/10.5455/cap.20140825122141>

Parker, W. D. (2000). Healthy perfectionism in the gifted. *The Journal of Secondary Gifted Education*, 11(4), 173-182.

Polat, B., & Kara, M. (2023). Oyuncak ve oyun oynamanın çocuk gelişimine etkisi. *Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(1), 1-10.

Rice, K. G., & Lopez, F. G. (2005). Parental/social influences on perfectionism and adult attachment orientations. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24(5), 580-605.

Rice, K. G., Ashby, J. S., & Slaney, R. B. (1998). Self-esteem as a mediator between perfectionism and depression: A structural equations analysis. *Journal of counseling psychology*, 45(3), 304.

Román-Oyola, R., Figueroa-Feliciano, V., Torres-Martínez, Y., Torres-Vélez, J., Encarnación-Pizarro, K., Frago-Pagán, S., & Torres-Colón, L. (2018). Play, playfulness, and self-efficacy: Parental experiences with children on the autism spectrum. *Occupational therapy international*, 2018(1), 4636780.

- Roopnarine, J. L., & Davidson, K. L. (2015). Parent-child play across cultures: Advancing play research. *American Journal of Play*, 7(2), 228-242.
- Sabat, I. E., Lindsey, A. P., King, E. B., & Jones, K. P. (2016). Understanding and overcoming challenges faced by working mothers: A theoretical and empirical review. *Organizational Dynamics*, 45(3), 182-190.
- Sakız, H. (2013). Öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançları ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1-14. <https://doi.org/10.18844/ijire.v4i2.235>
- Sancar, Y., Kartal, S., & Gübeş, N. Ö. (2021). Öğretmenlerin tükenmişlik ve mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 156-173.
- Sanders, M. R., & Woolley, M. L. (2005). The relationship between maternal self-efficacy and parenting practices. *Child: Care, Health and Development*, 31(1), 65-73. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2214.2005.00487.x>
- Saraç, A. G. (2017). Investigating the relationship between the dimensions of perfectionism and self-efficacy in undergraduate students. *European Journal of Education Studies*, 3(10), 460-472.
- Sarıkaya, R. (2018). *Müzik öğretmeni adaylarının mükemmeliyetçilik ve öz-yeterlik inançlarına göre müzik performans kaygılarının yordanması* (Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya).
- Schmitz, G. S., & Schwarzer, R. (2000). Selbstwirksamkeitserwartung von Lehrern: Längsschnittbefunde mit einem neuen Instrument [Perceived self-efficacy of teachers: Longitudinal findings with a new instrument]. *Zeitschrift für Pädagogische Psychologie / German Journal of Educational Psychology*, 14(1), 12-25. <https://doi.org/10.1024/1010-0652.14.1.12>
- Schneider, E. L. (1991). Attachment theory and research: Review of the literature. *Clinical Social Work Journal*, 19(3), 251-266.
- Scott, S. G., & Bruce, R. A. (1994). Determinants of innovative behavior: A path model of individual innovation in the workplace. *Academy of Management Journal*, 37(3), 580-607. <https://doi.org/10.2307/256701>
- Selman, S. B., & Dilworth-Bart, J. E. (2023). Routines and child development: A systematic review. *Journal of Family Theory & Review*, 16, 272-328. <https://doi.org/10.1111/jftr.12549>
- Smith, M. M., Sherry, S. B., Chen, S., Saklofske, D. H., Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2016). Perfectionism and narcissism: A meta-analytic review. *Journal of Research in Personality*, 64, 90-101.
- Snell Jr, W. E., Overbey, G. A., & Brewer, A. L. (2005). Parenting perfectionism and the parenting role. *Personality and Individual Differences*, 39(3), 613-624.

Stoeber, J., Hutchfield, J., & Wood, K. V. (2008). Perfectionism, self-efficacy, and aspiration level: Differential effects of perfectionistic striving and self-criticism after success and failure. *Personality and Individual Differences*, 45(4), 323–327.

Tang, M., Fouad, N. A., & Smith, P. L. (1999). Asian Americans' career choices: A path model to examine factors influencing their career choices. *Journal of vocational behavior*, 54(1), 142-157.

Temiz, S. R. (2020). *Öğretmenlerin öz yeterlik inançları ve ebeveyn tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi).

Tercan, H., & Aytakin, Ç. (2022). Tutuklu anneler ve çocukları: Erken çocuklukta gelişimsel sonuçlar, riskler ve zorluklar. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 15(89), 65–76. <https://doi.org/10.29228/JASSS.55763>

Teti, D. M., & Gelfand, D. M. (1991). Behavioral competence among mothers of infants in the first year: The mediational role of maternal self-efficacy. *Child Development*, 62(5), 918-929.

Tschannen-Moran, M., & Woolfolk Hoy, A. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17(7), 783-805. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(01\)00036-1](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(01)00036-1)

Turpo, D., Quispe-Velasquez, R., Flores-Ticona, D., Saintila, J., Ruiz Mamani, P. G., Huancahuire-Vega, S., ... & Morales-García, W. C. (2022). Burnout, professional self-efficacy, and life satisfaction as predictors of job performance in health care workers: the mediating role of work engagement. *Journal of primary care & community health*, 13, 21501319221101845.

Ulutaş, T., Öztürk, N., & Şahin, H. (2016). Ebeveyn-çocuk etkileşimi ve bağlanma süreci. *Türk Psikoloji Yazıları*, 19(36), 89-101.

Uyanık, G., & Yılmaz, E. (2014). Okul öncesi dönemdeki çocukların annelerinin çocuk yetiştirme tutumları ile ebeveyn öz yeterlik algılarının incelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 9(4), 394-402. <https://doi.org/10.12739/NWSA.2014.9.4.1C0626>

Yıldız, F. N. Y., & Kardaş, F. (2021). Ergenlerde akademik öz-yeterlik, içsel motivasyon, azim ve psikolojik dayanıklılığın iyi oluş ile ilişkisinin incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 1073-1099. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.957391>

Yılmaz, E., & Uyanık Balat, G. (2014). Okul öncesi dönemdeki çocukların annelerinin çocuk yetiştirme tutumları ile ebeveyn öz yeterlilik algılarının incelenmesi. *Education Sciences*, 9(4), 394-402. <https://doi.org/10.12739/10.12739>

Yılmaz, H. (2007). *Sevgili anne ve babacığım, lütfen bu kitabı okur musunuz!* (27. Baskı). Konya: Çizgi Kitabevi.

Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek, C., Soran, H. (2004). Yabancı dilde hazırlanan bir öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin türkçeye uygulanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27).

Yörükoğlu, A. (2011). *Değışen toplumda aile ve çocuk*. İstanbul: Özgür Yayınları.

Zimmerman, B. J. (2000). Self-efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary educational psychology*, 25(1), 82-91.

7 EKLER

EK A Etik Kurul Karar Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.10.2024-719102

T.C.
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurul Başkanlığı

Sayı : E-52857131-050.04-719102
Konu : Etik Kurul Kararı (Sümeyye KUYUCU)

21.10.2024

Sayın Sümeyye KUYUCU

Üniversitemiz Etik Kurulu'nun 11.10.2024 tarih ve 2024/20 sayılı toplantısında alınan karar ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Ali AKDEMİR
Kurul Başkanı

Ek:05 Nolu Etik Kurul Kararı (1 Sayfa)

Belge Doğrulama Kodu:BSU41SY454

Adres:0 (850) 850 27 35

Telefon:0 (850) 850 27 35 Faks:(212) 860 04 81

Keş Adresi: areluniv@ta01.kep.tr

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi: <https://turkiye.gov.tr/istanbul-arel-universitesi-ebys>

Bilgi için: Uzay Geysu YAŞA

Unvan: Raportör

T.C.
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
Etik Kurul 11.10.2024 tarih ve 2024/20 No'lu
Kurul Kararı

KARAR NO-05: Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisi **Sümeyye Kuyucu**'ya ait "Çocuğu Olan Kadın Öğretmenlerin Mükemmeliyetçi Duygularının, Mesleki Öz Yeterliklerine Etkisinde, Annelik Öz Yeterliklerinin Aracı Rolü" isimli çalışması görüldü. Yapılan görüşmeler sonucunda; Sümeyye Kuyucu'ya ait çalışmanın raportörün görüşü doğrultusunda (Ek-5) etik ilkelere uygun olduğuna katılanların oy birliği ile karar verildi.

EK B Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam ve Katılım Formu

Değerli Katılımcı; Bu araştırma, Dr. Öğr. Üyesi Gizem Turgut danışmanlığında İstanbul Arel Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programı öğrencisi Sümeyye KUYUCU tarafından yürütülmektedir.

Sorulara vereceğiniz cevapların doğru ya da yanlış cevabı mevcut değildir. Araştırmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, cevaplarınızın kendi tutum ve görüşlerinizi yansıtmasıdır. Bu çalışmaya katılımınız bütünüyle gönüllülük esasına dayanmaktadır. Kişisel bilgileriniz istenmeyecek, cevaplarınız gizli tutulacak ve herhangi bir kişi ve kurumla paylaşılmayacaktır.

Çalışmaya dahil olmama ya da dahil olduktan sonra istenilen bir zamanda çalışmayı sonlandırma hakkını korumaktasınız. Sorularınız ve merak ettikleriniz için mail adresinden iletişim sağlayabilirsiniz

Araştırmamıza katılıp vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

EK C Demografik Bilgi ve Soru Formu

1.Cinsiyetinizi Belirtiniz.

Erkek Kadın

2.Yaşınız:

3.Medeni Durumunuz:

Bekar() Evli() Boşanmış() Ayrı() Dul()

4.Eğitim Düzeyiniz:

İlköğretim Lise Üniversite Yüksek Lisans

5.) Herhangi bir psikiyatrik rahatsızlığınız var mı?

Evet ise belirtiniz.....

5.Sahip olduğunuz çocuk sayısı:

1 2 3 4 ve üzeri

6.İlk anne olduğunuz yaş:

7.İş durumunuz:

Çalışıyorum Çalışmıyorum Emekliyim

8.Çalıştığınız kurumun türünü belirtiniz.

Devlet Özel Diğer

10.Haftada ortalama kaç saat çalışıyorsunuz?

10-20 saat 20-30 saat 30-40 saat 50 saat ve üzeri

11.Kaç yıldır öğretmen olarak çalışıyorsunuz?

0-1 yıl 2-5 yıl 5-10 yıl 10 yıl ve üzeri

12.Mesleğinizi isteyerek mi seçtiniz?

Evet Hayır

EK D Ölçeklerin Kullanım İzinlerine İlişkin Yazışmalar

MİRAC YILMAZ

Alıcı: ben

11:31 (1 saat önce)

Sayın KUYUCU,

Uyarladığımız ölçeğe gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ederiz. Öğretmen Özyeterlik ölçeğini kullanarak, çalışmamıza kaynaklarınızda yer vermeniz bizleri de memnun eder.

Ölçeğe ait maddeleri ve diğer gerekli olabilecek bilgileri Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisinin (Yıl: 2004, Sayı: 27) internet sayfası üzerinden <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/hunefd/article/view/5000048746/5000046066> adresinden temin edip kullanabilirsiniz.

Çalışmalarınızda başarılar ve kolaylıklar,
Doç. Dr. Miraç Yılmaz

HURŞİDE KÜBRA ÖZKAN KUNDURACI

Alıcı: ben,

13 Eyl Cum 15:12 (7 gün önce)

Merhaba Sümeyye,

Çalışmada kullanabilirsin. İyi çalışmalar diliyorum.

Mucahit Kagan

Alıcı: ben

1 Eki Sal 15:21

Sayın Sümeyye Kuyucu,

Uyarlamasını yaptığım Frost çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğini akademik çalışmalarınızda kullanabilirsiniz. Prof. Dr. Mücahit Kağan, EBYU Eğitim Fakültesi, Erzincan.

EK E Öğretmen Öz-yeterlilik Ölçeği

Açıklama: Aşağıdaki öz-yeterlilik inancınıza yönelik önermelerin size uygunluk derecesini lütfen boş bırakmadan, X koyarak belirtiniz.

	Bana uygun değil	Bana nadiren uygun	Bana çoğunlukla uygun	Bana tamamen uygun
1. Zor durumlarda bile ebeveynlerle iyi bir iletişim kurabilirim.				
2. En sorunlu öğrencilere bile sınavlar için gerekli konuları öğretebilirim.				
3. Gelecekte öğrencilerin bireysel sorunlarına daha iyi eğilebileceğime eminim.				
4. Dersim bölünse bile kesinlikle gerekli soğukkanlılığı koruyabilirim.				
5. Kendimi iyi hissetmediğim anlarda bile, derste öğrencilerle gerektiği gibi ilgilenebilirim.				
6. Uygun olmayan öğretim yapılarını değiştirecek yaratıcı fikirler geliştirebileceğime inanıyorum.				
7. Yeni projelerle öğrencilerin ilgisini çekebileceğime inanıyorum.				
8. Yeni gelişmeleri, bunlara şüpheyle bakan meslektaşlarıma aksine uygulayabilirim.				

EK F Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği

Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği

1. Anne-babam benim için çok yüksek ölçütler belirler.	(1) (2) (3) (4) (5)
2. Düzen benim için çok önemlidir.	(1) (2) (3) (4) (5)
3. Çocukken mükemmel yapmadığım şeyler için cezalandırılmışımdır.	(1) (2) (3) (4) (5)
4. Kendim için en yüksek ölçütleri belirlemezsem ikinci sınıf bir insan haline gelebilirim.	(1) (2) (3) (4) (5)
5. Anne-babam benim hatalarımı hiçbir zaman anlamaya çalışmamıştır.	(1) (2) (3) (4) (5)
6. Yaptığım her şeyde tam anlamıyla yeterli olmak benim için önemlidir.	(1) (2) (3) (4) (5)
7. Ben tertipli bir insanım.	(1) (2) (3) (4) (5)
8. Düzenli bir insan olmaya çalışırım.	(1) (2) (3) (4) (5)
9. Okulda/işte başarısız olmam halinde insan olarak tümüyle başarısızım.	(1) (2) (3) (4) (5)
10. Bir hata yaptığımda hayal kırıklığına uğrırım.	(1) (2) (3) (4) (5)
11. Anne-babam benden her şeyin en iyisini yapmamı ister.	(1) (2) (3) (4) (5)
12. Pek çok insandan daha yüksek hedefler belirlerim.	(1) (2) (3) (4) (5)
13. İşte/okulda birileri bir işi benden daha iyi yapacak olursa o zaman kendimi bütün işte başarısız olmuş gibi hissederim.	(1) (2) (3) (4) (5)
14. Kısmen başarısız olursam, bu durum tümüyle başarısız olmak kadar kötüdür.	(1) (2) (3) (4) (5)
15. Ailemde yalnızca olağanüstü performans yeterince iyi olarak kabul görür.	(1) (2) (3) (4) (5)
16. Çabalarımı bir hedefe ulaşmak için yoğunlaştırmakta çok iyiyimdir.	(1) (2) (3) (4) (5)
17. Bir şeyleri çok dikkatli yaptığım zamanlarda bile çoğu kez tam olarak doğru olmamış gibi hissederim.	(1) (2) (3) (4) (5)
18. Bir şeylerde en iyi olamamaktan nefret ederim.	(1) (2) (3) (4) (5)
19. Aşırı derecede yüksek hedeflerim vardır.	(1) (2) (3) (4) (5)
20. Anne-babam benden mükemmeli beklerler.	(1) (2) (3) (4) (5)
21. Eğer bir hata yapacak olursam insanlar muhtemelen benim hakkımda daha olumsuz düşünürler.	(1) (2) (3) (4) (5)
22. Anne-babamın beklentilerini hiçbir zaman karşılayabilmişim gibi hissetmem.	(1) (2) (3) (4) (5)
23. Bir şeyleri diğer insanlar kadar iyi yapamazsam bu benim daha değersiz bir insan olduğum anlamına gelir.	(1) (2) (3) (4) (5)
24. Diğer insanlar kendileri için bana göre çok daha düşük standartlar belirliyormuş gibi gelir.	(1) (2) (3) (4) (5)
25. Ben her zaman en iyisini yapmazsam insanlar bana saygı duymaz.	(1) (2) (3) (4) (5)
26. Anne-babamın benim geleceğime ilişkin beklentileri her zaman için benimkilerden çok daha yüksek olmuştur.	(1) (2) (3) (4) (5)
27. Düzenli (tertipli) bir insan olmaya çalışırım.	(1) (2) (3) (4) (5)
28. Yaptığım basit günlük şeyler için genellikle şüphelerim vardır.	(1) (2) (3) (4) (5)
29. Tertipli olmak benim için çok önemlidir.	(1) (2) (3) (4) (5)
30. Günlük işlerimde pek çok insana göre çok daha yüksek performans beklerim.	(1) (2) (3) (4) (5)
31. Düzenli bir insanım.	(1) (2) (3) (4) (5)
32. Bir şeyleri tekrar tekrar yaptığım için işlerimde geri kalmaya eğilimliyim.	(1) (2) (3) (4) (5)
33. Bir şeyleri 'doğru' yapmak benim için uzun zaman alır.	(1) (2) (3) (4) (5)
34. Ne kadar az hata yaparsam insanlar beni o kadar fazla sever.	(1) (2) (3) (4) (5)
35. Ailemin ölçütlerini hiçbir zaman karşılayabileceğim gibi hissetmem.	(1) (2) (3) (4) (5)

EK G Ebeveynlik Görevlerinde Öz-yeterlilik Ölçeği Kısa Formu

Değerli Anne;

Aşağıdaki maddeleri okuyunuz ve maddelerde ilgili duygu ve düşüncenizi en iyi ifade eden seçeneğini işaretleyiniz. Aşağıda yer alan maddeler kesin sonuçlar içermemektedir. Vereceğiniz cevaplar sizin kendi görüşlerinizi yansıtmaktadır.

Her bir maddeyi “Kesinlikle katılmıyorum” dan “Kesinlikle katılıyorum” a doğru değerlendiriniz.

	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Orta Düzeyde Katılıyorum (3)	Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1. Çocuğum, kendini sıkıntılı hissetmeye başladığı zaman bunu fark edebilirim.					
2. Çocuğum duyguları incindiğinde, benim onu anlayacağını bilir.					
3. Çocuğum, davranışlarına bakarak benim onu gerçekten ne kadar çok sevdiğimi anlar.					
4. Çocuğum onu çok sevdiğimi hisseder.					
5. Çocuğum olumsuz duygular gösterdiğinde, ona karşı anlayışlı ve hoşgörülü olduğuma inanıyorum.					
6. Çocuğuma duygusal destek sağlama konusunda ebeveynlik görevlerimi eksiksiz yerine getiririm.					
7. Çocuğum bir sorunu olduğunda, ona yardım etmek isteyeceğimi bilir.					
8. Çocuğumun beni dinlemesini sağlamada sıkıntı yaşarım.					
9. Diğer ebeveynler, çocuklarına sınırlar koyma konusunda benden daha başarılı görünüyorlar.					
10. Çocuğuma sınırlar koymak benim için oldukça kolaydır.					
11. Çocuğum koyduğum sınırları zorladığımda, aşırı derecede cesaretim kırılır.					
12. Tehlikeli durumlar dışında çocuğuma “hayır” demekte zorlanırım.					
13. Çocuğumla oyun oynayacak bir şeyler her zaman bulabilirim.					

14. Çocuğum için eğlenceli bir oyun arkadaşım.					
15. Rahatlayıp, çocuğumla oyun oynamak bana zor gelir.					
16. Çocuğumla aktif bir şekilde oyun oynayabilirim.					
17. Çocuğumla nasıl eğleneceğimi öğrenmeye gerçekten ihtiyacım var.					
18. Çocuğumla oyun oynamak için yeterli zaman ayırdığımı düşünüyorum.					
19. Çocuğum için, her ikimizin de rahat hissedeceği günlük bir rutin (beslenme, temizlik, uyku vb.) düzenlerim.					
20. Çocuğuma rahat hissedebileceği kadar günlük bir rutin (beslenme, temizlik, uyku vb.) sağlayabilirim.					
21. Çocuğuma oldukça düzenli bir saat/zaman planına göre yemek yedirme konusunda başarılıyım.					
22. Çocuğumu günlük düzenli bir rutine (yemek saati, uyku saati) uydurmak konusunda iyi değilim.					
23. Çocuğuma düzenli bir uyku saati belirleyemedim.					
24. Çocuğuma oldukça düzenli bir sabah rutini (el-yüz yıkama, giyinme, kahvaltı vb.) düzenledim.					

8 ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : SÜMEYYE KUYUCU

ORCID Numarası : 0009-0009-7225-9293

Öğrenim Durumu

2017 – 2021 Lisans: İstanbul Medipol Üniversitesi – Psikoloji (İngilizce)

2022 – 2024 Yüksek Lisans: İstanbul Arel Üniversitesi – Klinik Psikoloji

